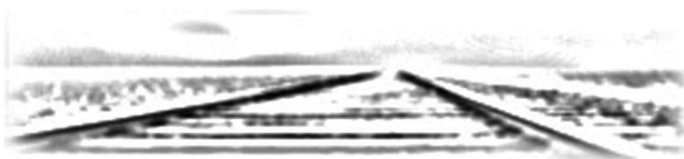

ISRAËL, GODS VOLK

D. Rot

Israël, Gods volk

Haar ontstaan, verwerping en herstel

Israël, Gods volk
Haar ontstaan, verwerping en herstel

Copyright © D. Rot
Vormgeving: Jan Paul Spoor
De Morgenster, eerste jaargang 1909
Herziene editie 2020
OudeSporen online uitgeverij

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Ik heb aan Mijn volk, aan Israël, een plaats toegewezen en het daar geplant, zodat het in zijn eigen gebied woont en niet meer heen en weer gedreven wordt.'

2 Samuël 7:10

Inhoud

Woord vooraf	9
De geschiedenis	11
Het ontstaan	11
De Verlossing	16
De Eredienst	33
Tabernakel en Tempel	33
Het ontwerp	39
Jozua, Richteren, Ruth	45
De Koningen	49
De Evangeliën	65
De verstrooiing	71
Het toekomstig, glorieus herstel	79
Het herstel als volk	79
Het herstel van het koningschap en priesterdom	83
Het herstel van het land	86
Het herstel van Jeruzalem	89

Woord vooraf

In deze artikelenreeks wensen we in het bijzonder over Israël, Gods aardse volk, te schrijven. Namelijk over het herstel van het volk Israël; de komst van de Zoon van de mensen op de wolken en wat Zijn komst zal openbaren; het duizendjarig rijk en de profetieën betreffende dat rijk, bij het licht van Gods Woord, het een en ander te schrijven.

Om dit echter goed te doen, denken we dat het goed is, eerst een blik te werpen op Israëls geschiedenis van zijn ontstaan af, zodat we daardoor meer licht en inzicht krijgen mogen om de profetieën, die op dat volk betrekking hebben, te begrijpen.

De lezer moet niet verwachten, dat we in alle bijzonderheden op de geschiedenis ingaan; - hoe belangrijk en onmisbaar voor de Christen wij haar ook vinden, -- maar, in overeenstemming met het doel van ons tijdschrift, wensen we in grote stappen Gods leiding met dit volk aan te geven, vanaf zijn ontstaan tot op de heerlijke en glorieus toekomst, die dit volk te wachten staat: een toekomst, die onafscheidelijk verbonden is met de openbaring in heerlijkheid van onze geliefde en gezegende Heer en Heiland, Jezus Christus, de verworpen en tot kruisdood verwezen 'Koning der Joden'; - een toekomst, die op de meest luisterrijke wijze in het licht stelt, dat: 'de genadegaven en de roeping van God onberouwelijk zijn' (Rom. 11:29), en ons met de apostel Paulus doet uitroepen: 'O diepte van de rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God! Hoe ondoordringelijk zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft het denken van de Heer gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven en het zal hem

vergouden worden? Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen!
Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen' (Rom. 11:33-36).

De geschiedenis

‘Want uw Maker is uw Man, HEERE van de legermachten is Zijn Naam, en uw Verlosser is de Heilige van Israël, de God van heel de aarde zal Hij genoemd worden’.

Jesaja 54:5

Met deze vertroostende en hartversterkende woorden spreekt God het overblijfsel, dat in de toekomst gevonden zal worden, toe en verbindt Hij als het ware het heerlijke einde aan het wonderbaar grote begin. ‘Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar in grote barmhartigheid zal Ik u bijeenbrengen. In een stortvloed van grote toorn heb Ik voor u Mijn aangezicht een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij over u ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser’ (Jes. 54:7; 8).

Het ontstaan

Waar moeten wij Israëls begin zoeken? Bij God. Door Wie heeft dit wonderbare en rijk gezegende, maar ook diep verdrukte en zwaar beproefde volk zijn ontstaan gekregen? Door God. En van Wie zal het straks, weer gezocht en met nieuwe zegeningen overladen, aan het hoofd van de volken een plaats ontvangen? Wij mogen en kunnen opnieuw antwoorden: van God.

Abraham en Sara

Inderdaad, Israëls begin hebben wij te zoeken in God. 'Luister naar Mij, u die de gerechtigheid najaagt, u die de HEERE zoekt. Aanschouw de rots waarin u uitgehakt bent, de holte van de put waaruit u gegraven bent. Aanschouw Abraham, uw vader, en Sara, die u gebaard heeft.

Want toen hij nog alleen was, riep Ik hem, Ik zegende hem en maakte hem talrijk' (Jes. 51:1 en 2). Toen Abraham nog alleen was, wonend in Ur der Chaldeën kwam God en riep hem (Gen. 12:1). Hij moet *uit het midden* van de afgodendienaars uit gaan, maar God 'heeft in de voorbije geslachten alle volken op hun eigen wegen laten gaan' (Hand. 14:16), zodat zij ondervinden zullen, hoe ver de mens het in eigen kracht en wijsheid kan brengen; en Abram wordt door Hem geroepen, om hem en zijn nakomelingen tot dragers te maken van het heil, dat God wil openbaren. Het tijdperk van deze bijzondere voorbereiding van het heil gaat van Abraham tot op Christus, en omvat 2000 jaren. In dit tijdperk had het van Abraham afstammende volk Israël de grote roeping, om de Brenger van het heil, n.l. Christus, een plaats in de mensheid te bereiden. Israël zou de moederschoot worden, waarin Christus ontvangen kon worden. De beloften van God aan Abraham luidde toch: 'En in uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden' (Gen. 22:18). Uit Gal. 3:16 toont de Heilige Geest ons duidelijk aan, dat deze beloften op Christus zien: 'Aan Abraham nu werden de beloften gedaan en aan zijn zaad; Hij zegt *niet*: 'En aan *de zaden*,' als van velen, maar als van één: 'En aan *uw zaad*, dat is Christus'.

Toen Abraham, Israëls vader, en Sara, die hen gebaard heeft, door God in het land van de Amorieten gebracht werden, was de een 75 en de ander 65 jaar oud (Zie Gen. 12:4 en 17:17). Vijf en twintig jaren, een kwart eeuw lang, heeft God gewacht met aan deze twee oude mensen vreugde te geven. Het geloof van hen beiden werd beproefd, en de vervulling door God zou zoveel heerlijker en wonderlijker aan het licht komen. Als alle hoop van de kant van de mens vervlogen zal zijn, als de hoop van de natuur geheel en al zal zijn geëindigd, als Abrahams lichaam is 'verstorven', en het met Sara's moederschoot evenzo gegaan was, heeft hij aan de belofte Gods niet getwijfeld, maar hij was volledig verzekerd, dat wat God beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen. Abraham en Sara hadden het met de Almachtige te maken! En de Almachtige zou het leven uit de doden scheppen. 'Ik ben de Here, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Koning' (Jes. 43:15). God, 'die de doden levend maakt,' geeft Abraham de zoon van de belofte, Izak wordt geboren; en Abraham en Sara is

‘een lachen’ gemaakt. Dit is Izak, het ‘lachen,’ dat God zich voorbehoud over alle bedenkingen van ongelovige, onverstandige mensen.

Later, als dezelfde Izak tot een jongeling zal zijn opgegroeid, wordt opnieuw dezelfde raad en handelwijze van God geopenbaard, n.l., ‘leven uit de dood’. Opnieuw, en wel in de hoogste mate, zal God Abrahams geloof beproeven. Hij zeide: *‘Hij zei: Neem toch uw zoon, uw enige, die u liefhebt, Izak, ga naar het land Moria, en offer hem daar als brandoffer op een van de bergen die Ik u noemen zal’* (Gen, 22:2). Is Abraham aan deze beproeving bezweken? Nee, echt niet! Hij, de uit Mesopotamië geroepene, hij, de door God met dé zoon van de belofte gezegende, hij gehoorzaamde God, en hij wordt ‘een vriend van God’ (Jak. 2:23). ‘Door het geloof heeft Abraham, toen hij beproefd werd, Izak geofferd, en hij die de beloften aangenomen had, offerde zijn eniggeborene, van wie gesproken was: ‘In Izak zal uw nageslacht genoemd worden,’ Hij heeft overwogen, dat God machtig was, hem zelfs uit de doden op te wekken, waaruit hij hem ook bij gelijkenis teruggekregen heeft’ (Hebr. 11:17-19).

Isaak en Rebekka

Op veertigjarige leeftijd, door de goede zorg van zijn vaders en onder Gods wonderbare leiding, ontvangt Isaak Rebekka, de dochter van Betuël, de Syriër, uit Paddan-Aram, tot een vrouw. Maar ook nu wordt èn het geloof van Izak, en ook dat van Abraham op de proef gesteld! Abraham toch leefde nog, want hij is 175 jaren oud geworden, en dus was hij met Izaks huwelijk 140 jaren oud. ‘Rebekka was onvruchtbaar,’ lezen wij in Genesis 25. Waar moet nu de vermenigvuldiging van zijn nageslacht van verwacht worden? *Van God, de Almachtige*, die de belofte geschonken heeft, welke door Abraham en Izak verwacht werd. ‘Izak bad vurig tot de HEERE in het bijzijn van zijn vrouw. En de HEERE liet Zich door hem verbidden, zodat Rebekka, zijn vrouw, zwanger werd’ (Gen. 25:21). Hoe wonderlijk is God in Zijn doen en in Zijn wegen! Twintig jaren lang wachten, voor er weer een lichtstraal doorbreekt door de donkere wolken van uitzien naar de vervulling van de beloften Gods, en de vreugde van huwelijksgeluk. Aan Izak werden twee zonen geboren, tweelingen, en één van hen is de derde stamvader van het volk van God, Israël. En niet de eerstgeborene wordt door God verkoren tot een aartsvader voor dat volk, waaraan hij zijn beloofde zegeningen zal schenken, en waaruit eenmaal de Christus, wat betreft het vlees, geboren zal worden! Nee, ‘opdat het voornemen van God naar verkiezing zou blijven, niet op grond van werken, maar uit Hem

die roept werd tot haar (Rebekka) gezegd: 'De oudste zal de jongste dienen'; gelijk geschreven staat: 'Jakob heb ik liefgehad, maar Ezau heb ik gehaat' (Gen. 25:23; Mal. 1:2 en 3; Rom. 9:11-13). Ja, Gods eeuwige liefde, Gods vrije genade komt hierin duidelijk aan het licht.

Jakob

Zestien eeuwen later, als de nakomelingen van Jakob, God, 'de Bron van levend water' verlaten hebben, laat de Here door Maleachi hen horen: 'Ik heb u liefgehad' - En wat is dan hun brutale vraag? - 'Waarin hebt U ons liefgehad?' 'Was Ezau niet de broer van Jakob?' Spreekt de Here; 'Toch heb Ik Jakob liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat' - Ezau, die volgens het recht van de eerstgeborene de stamvader van Israël behoorde te zijn, is door God aan de kant gezet, en Jakob is in zijn plaats met dit voorrecht gezegend. En dit niet, nadat zij enige jaren op de aarde als mensen leefden, nee, voor de kinderen geboren waren, 'en niets goeds en kwaads bedreven hadden,' toen heeft God Jakob de eerste en Ezau de tweede plaats gegeven. Is dit voor Jakobs zonen niet een bewijs van Gods eeuwige liefde? Hoe treurig en diep bedroevend was de openbaring in Maleachi's dagen, waar zij de Here de vraag durfden te stellen: 'Waarin hebt U ons liefgehad?'

Maar ook komt zo duidelijk Gods vrije genade te voorschijn in de persoon en in het leven van Jakob. 'In de moederschoot bedroeg hij zijn broeder,' zegt de NBG'51 (Hos. 12:4; HSV: '*In de moederschoot pakte hij zijn broer bij de hielen*'); probeerde hij zo de eerste te zijn; en dit karakter van zichzelf er op eigen kracht bovenop of vooruit te werken heeft hij laten zien tot aan de beek Jabbok.

- Het eerst in zijn leven komt dit uit in de woorden tot zijn broeder: 'Verkoop mij dan eerst je eerstgeboorterecht' (Gen. 25:31).
- Ten tweede, dat hij in de plaats van Ezau, zijn vader bedroeg en de zegen die met het eerstgeboorterecht verbonden was, over zich liet uitspreken.

Als hij maar stil en afhankelijk Gods tijd had afgewacht, hoe zou hij voor veel moeite en leed gespaard zijn gebleven! Zijn door hem bedrogen vader heeft hij niet weer ontmoet, dan om zijn lichaam te begraven. Zijn moeder, die hem boven Ezau liefhad, en die hem geen goede adviezen gaf, heeft hij na zijn bedrog niet meer gezien. Vluchtend voor Ezau, komt hij bij zijn oom Laban in Paddan-Aram. 'Jakob vluchtte naar het gebied van Syrië, Israël diende om

een vrouw en om een vrouw hoedde hij vee' (Hos. 12:13). Hoe werd hij daar behandeld, zoals hij zelf gehandeld heeft! God liet dit alles toe, om hem Zijn vrije genade te laten ondervinden aan Jakob, en haar te openbaar te maken voor allen, die zo zeer ook die genade nodig hebben. 'Welzalig is hij die de God van Jakob tot zijn hulp heeft, die zijn verwachting stelt op de HEERE, zijn God' (Ps. 146:5).

Na twintig jaren in dienst van zijn oom Laban geweest te zijn, en waar zijn loon tienmaal door Laban veranderd is geworden, vlucht hij met zijn gehele bezit en komt hij aan de Jabbok. God kwam Laban tegen om te voorkomen dat hij Jakob kwaad zou doen; en toen hij huiswaarts gekeerd was, zal *God zelf* met Jakob beginnen te handelen.

De schrik slaat hem om het hart, als hij verneemt, dat zijn broeder Ezaü met vierhonderd man hem tegemoet komt. Hij maakt een geschenk voor Ezaü, om hem daardoor met zich te verzoenen. Vijfhonderd en tachtig stuks groot en klein vee zendt hij vóór zich uit, als geschenk voor Ezaü. Daarna laat hij zijn knechten met al het vee over de beek gaan, gevolgd door zijn vrouwen en kinderen. '*Maar Jakob bleef alleen achter*'. Toen worstelde een Man met hem. 'Tegenover de slinkse toont U Zich een Strijder' (Ps. 18:27). Deze slaat hem zijn heup, breekt zijn kracht en tevens zijn eigen-ik en eigenwil, en geeft hem daarna, als hij zich nog slechts smekend aan Hem vast kan klemmen, een nieuwe naam. 'Uw naam zal voortaan niet meer Jakob luiden, maar Israël, (strijder met God) want u hebt met God en met mensen gestreden, en hebt overwonnen'. In zijn woorden: 'Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat gij mij zegent,' ligt zijn volmondige erkentenis van overwonnen te zijn, en wordt dit door de Here, *de Man, die met Jakob worstelde*, als een vorstelijk gedrag aangemerkt. Uit de hiel-houder maakt de Here een vorst Gods (Israël); Jakob, een man met vele gebreken en met een bedrieglijk karakter, heeft God gezien van aangezicht tot aangezicht, en hij roept uit: 'mijn leven is gered'. Wat een grote, wonderbare genade! Lezer! hebt gij u ook al door God laten overwinnen?

De Drie-Enige God heeft drie aartsvaders verwekt voor Zijn verbondsvolk. In Abraham heeft Hij Zijn *levenscheppende kracht* geopenbaard; - in Izak zien wij het *leven uit de doden*; - en in Jakob Gods *eeuwige liefde en vrije genade*, of, zoals een ander zegt:

In Abraham vinden wij ons *de verkiezing* voorgesteld; in Izak *het zoonschap*, de aanneming tot zoon van de uitverkorene; in Jakob ten slotte, *Gods tucht*, Zijn leiding met allen, die Hij tot zonen aanneemt.

Deze drie, Abraham, Izak en Jakob, vormen de stam op de wortels van de (olijf)-boom van het getuigenis, die God op deze aarde verwekt heeft.

De Verlossing

Naar Egypte

Het was zonder twijfel voor Jakob een zeer zware strijd, een ‘alles opgeven,’ toen hij het land Kanaän verlaten moest. Hij reisde ‘met alles wat hij had, en hij kwam in Berseba’ (Gen. 46:1). Op de grens gekomen, ziet hij nu achter zich het land, dat God aan Abraham, Izak en ook aan hem beloofd heeft. Het land, waarin Zijn vaderen geleefd en gewoond hebben, gestorven en begraven zijn. Het land, waar zijn geliefde Rachel, ‘langs de weg naar Efrath,’ begraven ligt. Wat zal er allemaal wel niet in de gedachten van de 130-jarige Patriarch zijn omgegaan! En nu te Berseba gekomen, brengt hij offers ‘aan de God van zijn vader Izaäk,’ begrijpt God wel, welke gevoelens in het hart van Zijn dienstknecht omgaan? ‘De God van alle vertroosting?’ (2 Kor. 1:3), Hij komt Jakob hier vertroostend en bemoedigend tegen, door in een nachtelijk visioen’ tot hem te spreken, en hem te zeggen: ‘Ik ben God, de God van uw vader; *wees niet bevreesd om naar Egypte te trekken, want Ik zal u daar tot een groot volk maken. Ik zal met u meetrekken naar Egypte en Ik zal u ook zeker doen terugkeren;* en Jozef zal uw ogen sluiten. Toen stond Jakob op en vertrok uit Berseba’ (Gen. 46:1-5). ‘En Jakob daalde af naar Egypte’ (Hand. 7:15).

God zou Zijn lankmoedigheid naar de Amorieten nog ruim twee eeuwen laten zien, en in die tijd tevens een snelle voortgang maken, om de nakomelingen van Abraham, Izak en Jakob te laten vermenigvuldigen. De inwoners van Kanaän volharden onder Gods verdraagzaamheid in hun zonden en boosheid, terwijl Hij zich zegenend betoont aan de Egyptenaar om de wille van de zonen Jakobs, in en door ‘de afgezonderde van zijn broeders,’ nl. Jozef, de Safenat-Paneach de Redder van de wereld. Hoe wonderbaar groot en rijk in openbaring en werken is God! Terwijl de bewoners van het land van de erfenis de maat van hun ongerechtigheden vol maken, is God bezig Jozef te verhogen, Jakobs zonen te

verzorgen en te laten toenemen in een land, dat niet van hun is, en hierdoor een begin te maken met de 'grote verlossing' (Gen. 45:7) van Zijn volk.

Met de verlossing uit, 'de ijzeroven, uit Egypte' (Deut. 4:20), begint eigenlijk de geschiedenis van Israël, als volk.

Jakobs zonen, die eerst hun broeder hebben Jozef verkocht en tegenover hun vader hem 'als door een wild dier verscheurd' hadden gehouden, werden door bittere nood gedwongen om tot de door hen gehate Jozef te gaan om eten te kopen. De door zijn broers lang vergeten en door vader Jakob dood gewaande Jozef, was in Egypte tot de hoogste eer gestegen. Jakobs zonen komen om eten van hem te kopen, en hij *geeft ze het gratis* uit zijn grote voorraadschuren, terwijl hij hun geld in ieders zak terug deed. Zij herkennen in 'de Heer van dat land' hun broeder Jozef niet; maar Jozef kende hen en 'dacht aan de dromen, die hij over hen gedroomd had' (Gen. 42:9). Zo is het nu ook met de Joden tegenover de Here Jezus; Hij, die door hen gehaat, verworpen, gedood en uit het hart vergeten is, Hij is door God gemaakt tot 'een Heer en tot Christus' (Hand. 2:36); 'Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want dezelfde *Heer van allen* is rijk jegens allen die Hem aanroepen: want ieder die de naam van de Heer zal aanroepen, zal behouden worden' (Rom. 10:12 en 13).

'En bij de tweede keer maakte Jozef zich aan zijn broers bekend; en de afkomst van Jozef werd aan Farao openbaar' (Hand. 7:13). Dit geslacht, of deze familie, bestond toen uit vijf-en-zeventig zielen; en in twee eeuwen is het vermenigvuldigd tot een volk van twee-en-een-half miljoen zielen! 'Naarmate nu de tijd van de belofte naderde die God aan Abraham had beloofd, groeide het volk en vermeerderde zich in Egypte, totdat een andere koning over Egypte opstond, die Jozef niet had gekend' (Hand. 7:17 en 18).

De verdrukking

Deze monarch, die Jozef niet gekend had, had ook geen kennis aan God, en nog minder van Gods beloften en Zijn voornemens. Hij is het instrument van Satan, en staat met al zijn kracht tegenover God. Waar God vermenigvuldigt, wil hij, uit angst dat de Hebreëen hem, na korte of lange tijd, te machtig zullen worden, het nageslacht van Abraham, Izak en Jakob uitroeien. Alle zonen, die geboren worden uit de Hebreëen, moeten bij de geboorte gedood worden, is zijn bevel aan de vroedvrouwen. Satan is sterk, maar God sterker. Het bevel van

Farao was met klem en nadruk aan de vroedvrouwen gericht; maar de vreze Gods werkte toch bij deze vrouwen meer gezag uit. 'Daarom deed God aan de vroedvrouwen goed, en het volk werd talrijk en zeer machtig. En het gebeurde, omdat de vroedvrouwen God vreesden, dat Hij aan hen nakomelingen schonk' (Ex. 1:20, 21).

Omdat het bevel van de Farao aan de vroedvrouwen niet de gewenste uitwerking had, werd er een nieuwe en meer algemene proclamatie uitgevaardigd. 'Toen gebod de farao heel zijn volk: Al de zonen die geboren worden, moet u in de Nijl werpen, maar al de dochters mag u in leven laten' (Ex. 1:22). Wat een spannende, benauwde tijd was het toen voor de kinderen van Israël! Ja, inderdaad, het was een tijd van zware verdrukking en bittere nood!

Mozes

'In deze tijd werd Mozes geboren, en hij was buitengewoon mooi' (Hand, 7:20), wat letterlijk wil zeggen: 'mooi voor God'. Door het geloof hebben zijn ouders hem drie maanden lang verborgen; daarna hun kind in een van biezen gevlochten mandje in de Nijl geplaatst, zodat hun zoontje nu dáár is, waar Farao het al drie maanden eerder had willen hebben. Maar niet de wateren van de dood, maar de armen van Farao's dochter zullen de kleine Hebreëër vasthouden! God regeert; God waakt; God redt! De moeder, die afstand van haar kind gedaan heeft, ontvangt haar lieveling weer terug, door die Mirjam die de prinses een vrouw wist aan te wijzen om haar vondeling te voeden. Moeder Jochébed wordt de min en eerste opvoedster van het, voor God mooie kindje, waar de dochter van de Farao zegt: 'Neem dit kind mee en geef het voor mij de borst. Ikzelf zal u uw loon geven' (Ex. 2:9). Hoe heerlijk en treffend mooi en rijk heeft God het geloof van Amram en Jochébed beloond!

Farao's dochter, die hem uit het water getrokken heeft, neemt haar pleegzoon Mozes; en deze Mozes zal in Gods hand de verlosser straks zijn van het verdrukte Israël, zwoegende onder de lasten van Egypte's koning. Hij wordt 'onderwezen in alle wijsheid van de Egyptenaren,' en als hij de mannelijke leeftijd van veertig jaar bereikt heeft, staat voor hem een weg open tot de hoogste rang, en eer en rijkdom. Lacht hem dit toe? Streelt dit zijn trots? Wordt hij tot dit alles aangetrokken? Nee! - 'Door het geloof weigerde Mozes, toen hij groot geworden was, een zoon van Farao's dochter genoemd te worden,

omdat hij er de voorkeur aan gaf met het volk van God slecht behandeld te worden, boven een tijdelijke genieting van de zonde, en *de smaad van Christus* groter rijkdom achtte, dan de schatten van Egypte, want hij zag op de beloning' (Hebr. 11:24-26). En omdat hij dit in praktijk wilde brengen, ging hij de eerste keer zijn broeders, de dienstbare en zwaar belaste Hebreërs, 'bezoeken'. 'En toen hij iemand onrecht zag lijden, beschermde hij hem, en nam wraak voor hem die werd afgebeeld door de Egyptenaar neer te slaan. Hij nu meende, dat zijn broeders zouden beseffen, dat God hun door zijn hand behoudenis zou geven; maar zij beseften het niet' (Hand. 7:24 en 25).

Is ook Christus niet de eerste keer door zijn broeders, het volk van de Joden, verworpen? En hebben de Joden niet Stefanus, Jacobus en anderen gedood, en hiermee Hem hun boodschap duidelijk gemaakt: 'Wij willen niet, dat deze over ons regeert!?' (Luk. 19:14). Maar na veertig jaren komt *dezelfde* Mozes terug, die eerder door de Hebreëren niet erkend werd maar verworpen; en zo zal na de opname van de Gemeente, Christus voor Israël terugkomen; *dezelfde Christus*, door hen eens tot de kruisdood veroordeeld. Als de joden Hem dan zullen zien, en 'als men tegen hem zegt: Wat betekenen deze wonden aan uw handen? Dan zal hij zeggen: Dat ik geslagen ben in het huis van hen die mij liefhebben' (Zach. 13:6).

Mozes vlucht naar Midian. Op de dag, dat hij er aankomt, moeten de dochters van Jethro naar de waterput gaan, en moeten de herders haar van daar verdrijven, en daardoor wordt Mozes de weg geopend ook in het verre land voor de verdrukten op te komen. Laten we daarop letten! Op deze manier wordt de voorname hoveling een herder, en schoonzoon van Jethro, de priester in Midian, en bovenal door God geoefend en bekwaam gemaakt om de verlosser, leidsman en wetgever van Israël te worden.

Na veertig jaren in Midian te zijn geweest, verscheen hem de Engel van de Heer in de woestijn in een brandende doornstruik. Wonderbaar gezicht! Wonderlijke betekenis! Waarom in een verachte, nederige doornstruik, waar geen dadels of vijgen groeiden, maar wel scherpe dorens? Waarom? Ja, waarom heeft God een van de kleinste en meest verachte volken van de aarde uitverkoren, opdat Hij aan en in dat volk Zijn heerlijkheid openbaren zou? *Omdat Hij God is, en geen mens*. Omdat *Zijn* gedachten hoger zijn, dan die van de *mensen* en *Zijn* wegen hoger dan *onze* wegen. Weer veertig jaar later, aan de oever van de Jordaan, horen wij Mozes het volk vertellen: 'De HEERE, uw God, heeft ú uitgekozen uit alle volken op de aardbodem om voor Hem tot een volk te zijn

dat Zijn persoonlijk eigendom is. *Niet omdat u groter was dan al de andere volken* heeft de HEERE liefde voor u opgevat en u uitgekozen, want u was het kleinste van al de volken. Maar vanwege de liefde van de HEERE voor u, enz. (Deut. 7:6-8). Dit is de bron, de oorzaak en de basis van Gods handelswijze met Israël, en met ieder mensenkind in het bijzonder.

God dacht aan Zijn verbond, dat Hij met Abraham, Izak en Jakob opgericht heeft; aan Zijn belofte vierhonderd-en-dertig jaren te voren Abraham toegezegd; en nu Hij in de brandende braambos aan Mozes verschijnt, is het ogenblik aangebroken om te vervullen, wat wij in Gen. 15:13 en 14 lezen: ‘Toen zei God tegen Abram: Weet wel dat uw nakomelingen vreemdelingen zullen zijn in een land dat niet van hen is; zij zullen hen dienen en men zal hen vierhonderd jaar onderdrukken. Maar ook zal Ik over het volk dat zij zullen dienen, rechtspreken en daarna zullen zij met veel bezittingen wegtrekken’.

De doornstruik brandt, maar wordt niet verteerd; Israël was in allerlei benauwdheid en verdrukking, maar het bleef bestaan; en nu zal God, die Zich in een vuurvlam aan Mozes openbaart, Zijn volk uit de verdrukking verlossen. God heeft de ellende van Zijn volk *gezien*; hun geroep *gehoord*, hun smarten *bekend*. Hij is *neergekomen* om Zijn volk te *verlossen* en het *op te voeren* uit Egypte.

Verlost

Hoe vond Israëls verlossing nu plaats? Israël wordt door de Heer verlost. God zal Zijn eer aan geen ander geven. Wat had Mozes er dan bij te doen? Moest hij van de krachtigste en meest strijdbare mannen van zijn volk een leger verzamelen, en hen in het geheim oefenen in het gebruik van gesmokkelde wapens, tot op de dag dat de nationale verheffing en afwerping van het Egyptische juk zou aanbreken? Zond de Here hem tot de machtige vijanden of naburen van Egypte om een verbond te sluiten, zodat zij op het beslissend ogenblik de koning vrees zouden aanjagen door demonstraties te land of ter zee? Of moest hij wellicht aan het hof, onder de kennissen uit zijn jeugd aanhangers proberen te winnen, fijne diplomatische draden spinnen, complotten smeden en een omwentelingspartij vormen? O, nee, niets van dat alles! De Here God doet het zonder bondgenoten, legermachten of een omwentelingspartij. Het zal zijn: ‘Ik ben de HEERE. Ik zal u *uitleiden* van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren. Ik zal u redden uit hun slavernij en u *verlossen* door een uitgestrekte arm en

door zware strafgerichten. Ik zal u tot Mijn volk *aannemen* en Ik zal u tot een God zijn. Dan zult u weten dat Ik de HEERE, uw God, ben, Die u uitleidt van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren' (Ex. 6:5 en 6).

Toen Mozes de eerste keer met de blijde boodschap kwam, die God hem aan zijn broederen opdroeg, heette het: 'Maar zij luisterden niet naar Mozes door hun moedeloosheid en de harde slavenarbeid' (Ex. 6:8). Bij Farao vond hij natuurlijk nog veel minder gehoor. Er was, naar de mens gesproken, totaal geen hoop. Had Israël hem nu nog maar terzijde gestaan! Maar alles, wat Mozes' eerste zending tot Farao tot gevolg had, was een steeds toenemende verdrukking en hogere nood. Maar zó moest het gaan. En zó zal het ook nog eens komen. De zwaarste beproeving staat Israël nog te wachten. Lees Matt. 24:15-28; Mark. 13:14-23; Luk. 21:25-28; Openb. 6:9-11. De gruwelijkste tegenstander van Gods aardse uitverkoren volk, staat nog te komen; maar 'de Heer Jezus zal hem verteren door de adem van Zijn mond, en te niet doen door de verschijning van Zijn komst' (2 Thess. 2:8). Israëls grootste jammerklacht gaat vooraf aan zijn onmiddellijke verlossing.

Dit zal in de toekomst zo zijn, en zo was het ook in het verleden. De verlossing kwam. De ene plaag volgt de andere op, en God maakt een begin om 'over het volk dat zij zullen dienen, rechtspreken' (Gen. 15:14). Onder de eerste drie leed Israël ook mee. Ook hun aanvankelijk ongeloof werd gestraft. Daarna echter luidt het: 'Maar op die dag zal Ik de landstreek Gosen, waar Mijn volk woont, afzonderen, zodat daar geen steekvliegen zullen zijn, opdat u zult weten dat Ik, de HEERE, in het midden van het land aanwezig ben. Ik zal Mijn volk ervan vrijwaren en uw volk niet' (Ex. 8:22 en 23). Daarop komen ongedierte, pestilentie, zweren, hagel, sprinkhanen en duisternis over heel Egypte, drie dagen; 'Voor alle Israëlieten echter was het licht in hun woongebieden' (Ex. 10:23). Wat een Goddelijke afzondering! Geen onreinheid bij of over het volk van de reine en heilige God; en geen duisternis in het midden van hen die God toebehoren, die 'Licht is, en dat in Hem in het geheel geen duisternis is' (1 Joh. 1:5).

'Laat Mijn zoon gaan, zodat hij Mij kan dienen. Maar u hebt geweigerd hem te laten gaan, zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene, doden'. Na de negende plaag zal Israëls God, de eerstgeborenen doden, de verlossing, de volkomen verlossing van uit zijn harde slavernij, aan te brengen. Lees: Ex. 4:22 en 23. Alle eerstgeborenen in Egypte liggen op de dag van Israëls verlossing, door de dood verstijfd neer. De verderver heeft hen allen getroffen. 'Maar bij alle Israëlieten

zal nog geen hond zijn tong roeren tegen mens of dier' (Ex. 11:7). God heeft opnieuw een onderscheid gemaakt. Nu niet tussen duisternis en licht, maar tussen *dood* en *leven*. Op grond waarvan? Op grond van het *geslachte paaslam*, en door middel van *het bloed aan de zijposten en bovendorpel*. Wonderbaar middel! Voorbijgaan (Pascha) van het oordeel van de dood op grond van het bloed! 'Als Ik het bloed zie, zal Ik u voorbijgaan' (Ex. 12:13). Op Gods 'voorbijgaan' in het oordeel, wat de Egyptenaar trof, kan Israëls Exodus (uittocht) volgen. Zijn harde en lange slavendienst wordt betaald met goud en zilver. 'Egypte was blij toen zij wegtrokken, want angst voor dit volk was op hen gevallen' (Ps. 105:38).

Door de Rode Zee

En op de uittocht volgt de doortocht; de doortocht door de Rode Zee, de wateren van de dood. Zijn zij door *het bloed van het paaslam* beveiligd geworden voor het oordeel, dat in Egypte werd uitgevoerd; hun volkomen verlossing van uit Farao's macht zal God hen aanbrengen in een weg, die door de dood tot het leven voert. 'Hij nam ook zeshonderd van de beste strijdswagens mee, ja, alle strijdswagens van Egypte, met op elk daarvan officieren' (Ex. 14:7), verdronken in de zee, waardoor Israël droogvoets doorgegaan was. En in de woestijn Sinai aangekomen, stond het volk Israëls als uit de doden opgestaan. 'Zij allen onder de wolk waren, allen door de zee zijn heengegaan, allen tot Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee' (1 Kor. 10:1 en 2). Farao en zijn strijdmachten verdronken. De Israëlieten waren geen slaven meer! Nee, zij zijn verlost, volkomen verlost en bevrijd van Egypte! Zij zijn nu *een verlost volk; een volk door God verlost!* En daarom is het zo mooi, treffend mooi, wat wij in Ex. 14:31 lezen: 'Toen zag Israël de machtige hand die de HEERE tegen de Egyptenaren gekeerd had, en *het volk vreesde de HEERE en geloofde in de HEERE en in Mozes, Zijn dienaar*'.

Is het wonder, dat bij zo'n aanblik van Goddelijke verlossing, Mozes en de kinderen Israëls het lied van de verlossing aanheffen? Een verlost volk kan zingen van verlossing, en de Here verhogen en prijzen over Zijn wonderdaden. Ja, zelfs het zwakke, de vrouwen, voorgegaan door Mirjam, roepen het uit: 'Zing voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen!' (Ex. 15:21).

De geschiedenis van Israëls verlossing is tegelijk ook een profetisch beeld van de verlossing in de toekomst. In Openb. 15:2 vinden wij Israëls getrouw overblijfsel, de 144.000 uit Openb. 7:4-8 en 14:1; aan de glazen zee (met vuur gemengd, als een beeld van het oordeel van de loutering), en zij zingen het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, en het gezang van het Lams. Zij bezingen de liefde Gods, de wegen Gods, de heerlijkheid van God, dingen die geopenbaard zijn geworden in zijn oordelen, en die verenigd aanschouwd worden in het kruis van Christus. 'Groot en wonderbaar zijn uw werken, Heer, God de Almachtige; rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen!' (Openb. 15:3). Dan zal het zijn: 'Hij heeft aan Mozes Zijn wegen bekendgemaakt, aan de nakomelingen van Israël Zijn daden' (Ps. 103:7); en 'Hij heeft de hoorn van Zijn volk opgeheven, de roem van al Zijn gunstelingen, van de Israëlieten, het volk dat nabij Hem is. Halleluja!' (Ps. 148:14).

In de woestijn

Israël, door God verlost, bevindt zich in de woestijn, in 'die grote en vreselijke woestijn, met gifslangen, schorpioenen en droogte, waar geen water was!' (Deut. 8:15). Wat een sterk contrast met Egypte! Dáár prachtige grote steden, piramiden en obeliskken, tempels en paleizen; daar 'vleespotten,' en 'brood aten tot verzadiging toe' (Ex. 16:2; 3). Inderdaad, het onderscheid is groot!

Weliswaar, zij zijn geen slaven meer. De zweep van de drijvers jaagt hen niet meer aan. Aan al hun moeite en ellende is nu een einde gekomen; maar, waar bevinden zij zich nu? Een onafzienbare, dorre, zandige vlakte ligt vóór hen, en de grenzen van het beloofde land kan hun oog niet bereiken.

Zullen wij medelijden hebben met dit volk? O, nee! wij kunnen Israël niet anders toespreken, dan Mozes. de man van God, die, door de Heilige Geest in vervoering gebracht, uitroept: 'Israël zal veilig wonen en alleen; het oog van Jakob zal gericht zijn op een land van koren en nieuwe wijn; ja, zijn hemel zal dauw laten neerdruppelen. Welzalig bent u, Israël! Wie is zoals u?

U bent een volk dat door de HEERE verlost is. Hij is een schild en een hulp voor u, Hij is uw majestieitelijke zwaard;'. (Deut. 33:29). Ja, dezelfde God, die *tot hen naar beneden kwam in Egypte*, om hen te verlossen; en die hun *gejammer hoorde*, en *hen zag*, en *hen kende* in hun zuchten, Hij was met Israël mee op getrokken uit het land van de slavernij, door het midden van de Schelfzee voor

hen een weg banende, en Hij is ook aan hun spits, waar zij zich nu in de woestijn bevinden. Er is niet de minste reden om het volk te beklagen, of over hen bezorgd te zijn. 'Op arendsvleugels gedragen' zijn zij door de Here gedragen en tot Hem gebracht (Ex. 19:4). Rijk en menigvuldig zijn hun ervaringen van Gods genadige zorg en trouw. We hoeven Exodus 15-18 maar te lezen, en dan wordt ons meegedeeld, hoe het water van Mara = bitterheid, voor hen wordt zoet gemaakt; - Elim = priëel van palmbomen, biedt hen twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen aan, waar zij zich konden legeren. De Here schonk hen vlees en brood in de kwakkels en het Manna. Zij genieten *sabbatsrust* en *sabbatszegen*. 'Hij opende een rots en er vloeide water uit, dat als een rivier door de dorre plaatsen stroomde' (Ps. 105:41). Amalek, de aartsvijand van Israël, 'de eersteling van de heidenen,' wordt door het zwaard van Jozua gekrenkt. Jethro, de priester van Midian, huldigt de God van Israël. Inderdaad, alle zegeningen Gods in genade, die ons tevens doen zien het begin van Israëls verleden, en de heerlijk schitterende toekomst.

In volle, vrije genade heeft God Zijn volk bezocht en verlost. Eerst heeft Hij het uit Egypte gevoerd, daarna uit de hand van Faraó bevrijd, en vervolgens over Amalek de overwinning doen behalen. In *het Manna* zien wij een type van Christus, die uit de hemel gekomen is (Joh. 6:50 en 51). In de *geslagen rots* een type van Christus, die slagen en striemen ontving voor Zijn volk (Jes. 53:5 en 1 Petr. 2:24). In de *waterstroom*, die uit de rots vloeide, een afschaduwing van de Heilige Geest (Joh. 4:10 en 14; 7:37-39).

Jethro en Zippora

En waar ons *Jethro*, de priester in Midian, voorgesteld wordt, geeft ons de Heilige Geest een beeld van de toekomstige heerlijkheid, welke zich over drie grote families zal uitbreiden, n.l. over de Jood, de Heiden (of die uit de volken), en de Gemeente Gods.

In het midden-tijdvak van Mozes' leven, waarin hij door zijn broederen verworpen was, werd hij in Midian afgezonderd. Daar schonk God hem een vrouw, die in zijn verwerping deelgenote was. Hij was haar 'een bloedbruidgom'. Het voorval 'in de herberg' dat ons in Exodus 4:24-26 meegedeeld wordt, doet ons zien, dat de betrekking van Zippora als vrouw van Mozes niets minder inhield, dan de doding van de natuurlijke mens. Zippora weigert *haar zoon* te besnijden, en nu moet de Here Zijn hand op *haar echtgenoot* leggen, waar

Mozes het gevoel zijner vrouw ontziet. Het vonnis van de doods moet op de mens geschreven worden; zoekt men dit op de ene wijze te ontkomen, zo zal men het op een andere wijze moeten ondergaan.

Waar Mozes voor Zippora een 'bloedbruidegom' is, is Christus dit in de volste zin van het woord voor Zijn Gemeente. De vereniging van de Gemeente met Hem is *op dood en opstanding* gegrond; en de Gemeente is tot de gemeenschap aan Zijn lijden geroepen. Gedurende het tijdperk van Israëls ongeloof en verwerping van Christus, wordt de Gemeente door de Heiligen Geest uit de volken geroepen; en wanneer de Gemeente volgens het raadsbesluit van God volmaakt of voltallig zal zijn, als 'de volheid van de volken is ingegaan'? (Rom. 11:25), zal Israël, geheel Israël (niet Juda en Benjamin alleen, maar Gods uitverkorenen uit alle twaalf stammen) behouden worden.

Zó was het met Zippora en het Israël van voorheen. Mozes had haar weggezonden gedurende het tijdperk van zijn zending tot Israël. Maar als Israël zijn verlossing verkregen heeft, komt Jethro, de schoonvader van Mozes, met Zippora en Gersom en Eliëzer tot Mozes. Mozes boog zich en kuste hem; en zij vroegen elkaar naar hun welstand, en zij gingen naar de tent. Dan vertelt Mozes zijn schoonvader, wat de Here aan Farao en aan de Egyptenaren gedaan had. En Jethro, verblijd zijnde, zei: 'Geloofd zij de HEERE, Die jullie gered heeft uit de hand van de Egyptenaren en uit de hand van de farao, Die dit volk van onder de hand van de Egyptenaren gered heeft! Nu weet ik dat de HEERE groter is dan alle goden, want in de zaak waarin zij overmoedig handelden, stond Hij boven hen. Toen nam Jethro, de schoonvader van Mozes, voor God een brandoffer en slachtoffers, en Aäron en al de oudsten van Israël kwamen erbij om voor het aangezicht van God de maaltijd te gebruiken met de schoonvader van Mozes' (Ex. 18:2-12).

Wat mooi en belangrijk is dit feit! De hele vergadering van Israël, als overwinnaar, voor Gods aangezicht verenigd met Jethro, die de volken vertegenwoordigt, en (om de schildering volkomen te maken) de vrouw van de verlosser met zijn kinderen, 'die God hem gegeven heeft,' ook daar ingebracht. Kortom, wij zien er een bijzonder treffende voorafschaduwing in van het toekomstige Koninkrijk. 'Juich, heidenen, met Zijn volk!' (Deut. 32:43; Rom. 15:10). 'De Here zal genade en ere geven' (Ps. 84:11). Al het voorafgaande liet ons Gods openbaring en betoon 'in genade' aanschouwen, maar hier tekent de Heilige Geest ons een liefelijk beeld van 'de eer,' - een beeld, dubbel belangrijk, omdat het ons de onderscheiden kringen laat zien, waarin die heerlijkheid

geopenbaard zal worden. Gods Woord spreekt van 'de Jood, de Griek en de Gemeente van God' (1 Kor. 10:32). Door deze drie onderscheidingen voorbij te zien, werpt men de volmaakte orde van de waarheden omver, die God in Zijn Woord geopenbaard heeft. Sinds de verborgenheid van de Gemeente door de dienst van de apostel Paulus volledig is ontvouwd, heeft deze onderscheiding bestaan; en gedurende het duizendjarig rijk zal zij blijven bestaan.

In de Brief aan de Efeziërs, leert de apostel ons uitdrukkelijk, dat 'de verborgenheid van de Gemeente in andere geslachten aan de mensen zonen niet bekend gemaakt is, zoals ze nu is geopenbaard (Efez. 3:5; ol. 1:26). Maar, hoewel niet geopenbaard, was zij op de een of andere wijze vooraf geschaduwd 'geworden.

Het type of de schaduw van een waarheid verschilt veel van de onmiddellijke en duidelijke bekendmaking van die waarheid. De grote verborgenheid van de Gemeente werd niet ontsluitend, voor dat Christus haar uit Zijn hemelse heerlijkheid aan de apostel Paulus bekend maakte. Allen, die dus de volle ontwikkeling van deze verborgenheid in de Wet, de Psalmen of de Profeten zoeken, vervallen in onverklaarbare moeilijkheden. Terwijl zij, die deze waarheid duidelijk geopenbaard zien in de Brieven aan de Efeziërs en Kolossers, ook in staat zullen zijn, met belangstelling en voordeel voor zichzelf de voorafgaande schaduwen ervan in het Oude Testament na te gaan.

De eerste helft van Exodus 18 geeft ons een typische voorstelling van het duizendjarig rijk. Alle gezichtspunten van de heerlijkheid liggen geopend voor ons oog.

Het Israëlietische volk staat daar, als een getuigenis op aarde van Gods trouw, goedertierenheid en macht. Dit was Israël in *het verleden*, dit is het *nu* en dit zal het in *de toekomst* zijn, wanneer het Koninkrijk in heerlijkheid geopenbaard zal zijn.

De heiden (of die uit de volken) leest in het boek van Gods handelingen met Israël Zijn diepzinnigste lessen. Hij volgt de geschiedenis van dit uitverkoren en bijzonder volk, 'een volk, gevreesd van toen af en daarna' (Jes. 18:2). Hij ziet tronen en staten omvergeworpen - volken tot de grond toe bewogen - iedereen en alles moet plaats maken, opdat de voorrang van dat volk, waarop Jehova Zijn liefde gezet heeft; bevestigd worde. 'Nu weet ik,' zegt Jethro, '*dat de HEERE groter is dan alle goden*, want in de zaak waarin zij overmoedig handelden,

stond Hij boven hen'. Zo spreekt de heiden, wanneer de wonderlijke bladzijden van de geschiedenis van Israël voor hem geopend zijn.

Eindelijk zien wij hier typisch De Gemeente Gods, als één geheel voorgesteld in Zippora, terwijl de onderscheiden leden daarvan door haar zonen typisch worden voorgesteld. Zij worden allen in de innigste betrekking tot de verlosser gezien.

Na dit heerlijk tafereel van het toekomstige 'vrederijk,' voert de Heilige Geest ons tot 'de tastbare berg,' waarvan om de top zware wolken zich opeen pakken. Daar vinden we het volk Israëls in een blinde en onverstandige geest van wettisch-gezindheid, het verbond van de Heer van *louter genade* verlaten hebben voor het *werkverbond*. Een treurige voortgang, die de ongelukkigste gevolgen heeft gehad!

De berg Sinai

Het 19e hoofdstuk van Exodus begint met in aandoenlijk mooie woorden de handelingen van de Heer met Israël in herinnering te brengen. 'Zo moet u tegen het huis van Jakob zeggen en de Israëlieten verkondigen: U hebt zelf gezien wat Ik met de Egyptenaren gedaan heb en hoe Ik u op arendsvleugels gedragen en u bij Mij gebracht heb. Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn' (Ex. 19:3-6). Letten wij er wel op, dat de Here zegt: '*Mijn stem*' en '*Mijn verbond*'. Wat zei *die stem*? Wat omvatte *dit verbond*?

Had de Heer Zijn 'stem' laten horen, om daardoor wetten en inzettingen van een strenge en onbuigzame wetgever uit te vaardigen? Nee, het tegendeel, Zijn stem had vrijheid voor de gevangene gevraagd. Zijn stem heeft zich laten horen, om een toevlucht te bereiden voor hen, die met het zwaard van de verwoester bedreigd werden, - om een weg te banen, waardoor de verlostten konden gaan, - om brood van de hemel te laten neerdalen en water uit de steenrots voort te brengen. Op zo'n wijze had de genadevolle 'stem van de Heer' zich laten horen, tot op het ogenblik dat het volk onderaan de berg stond.

En wat betreft het 'verbond' van de Heer, het was *onvoorwaardelijk* en *louter genade*. Het *stelde geen voorwaarden*, het *eiste niets*, het *legde geen juk of last op de schouders*. Toen God aan Abram, in Ur van de Chaldeeën, verscheen, sprak Hij niet tot hem: 'gij zult dit doen,' of 'gij zult dat niet doen'. Nee, Zijn woord tot Abram was: Ik zal u geven. Het land Kanaän moest niet *door het werk van mensen worden gekocht*, maar *door Gods genade geschonken* worden.

Daarom wordt Israël herinnerd aan de genade, waarmee de Here het tot dat ogenblik gedragen heeft, en wordt hun tevens verzekering gedaan, hoe zij zouden zijn indien zij 'de stem' van Zijn goedertierenheid bleven gehoorzamen, en Zijn 'verbond van genade' hielden. Hoe konden zij het uitverkoren volk van de Heer, Zijn eigendom uit alle volken, zijn? Konden zij dit zijn, door op de weg van eigengerechtigheid en wettisch gezindheid te struikelen? Kon Israël dit zijn, waar het door de vloek van een verbroken wet getroffen werd; een wet, door hen overtreden, eer zij haar ontvingen? Voorzeker niet! 'Gods eigendom' konden zij slechts zijn, door het standpunt in te nemen, zoals Gods oog hen zag, toen Hij de naar geld dorstende Bileam dwong om hen te zegenen, in plaats van te vervloeken.

Maar Israël had geen zin om in die gezegende toestand te leven. In plaats van zich in Gods 'heilig woord' te verblijden, matigde het volk zich aan, de hoogmoedigste eed te doen, die altijd door menselijke lippen uitgesproken is. 'Toen antwoordde heel het volk gezamenlijk en zei: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen!' (Ex. 19:8). Wat een stoere taal! Zij zeiden niet: 'wij hopen,' of 'wij zullen proberen het te doen'. Indien zij zo gesproken zouden hebben, zou er ten minste een zekere mate van wantrouwen in zichzelf bij hen te zien zijn. Maar nee! Israël nam de onvoorwaardelijke grond in: 'wij zullen doen'. En dit was niet de taal van *enkele* ijdele mensen, die op zichzelf vertrouwden en zodoende zich van de hele menigte onderscheidde. Nee, '*heel het volk* antwoordde *gezamenlijk*'. Zij waren eenstemmig in het verlaten van Gods heilige beloften en Zijn heilig verbond.

En wat waren de gevolgen? Vanaf het ogenblik, dat Israël deze eed gezworen en op zich genomen had 'te doen,' veranderde hun toestand geheel en al. 'En de HEERE zei tegen Mozes: Zie, Ik kom naar u toe in een dichte wolk...U moet voor het volk een grens stellen rondom de berg door te zeggen: Wees op uw hoede dat u de berg niet beklimt of ook maar de voet ervan aanraakt. Ieder die de berg aanraakt, zal zeker gedood worden' (Ex. 19:9-12). Wat een ontzaglijke omkering! Hij, die zo even gezegd had: 'Ik heb u op arendsvleugels gedragen en

u bij Mij gebracht'. Omhult zich nu met 'een dichte wolk' en zegt: 'U moet voor het volk een grens stellen'. De liefelijke tonen van goedertierenheid en genade, hebben plaats gemaakt voor 'donderslagen en bliksemflitsen' op de berg. De mens had zich in de tegenwoordigheid van Gods heerlijke genade hoogmoedig gesproken van zijn armzalig. 'doen,' en nu moesten zij op een afstand worden gezet, opdat zij volledig zouden zien, wat zij bij machte waren te doen. God plaatst zich op een zedelijke afstand, en Israël is maar al te zeer bereid zich daarmee in te stemmen, want het is zeer verschrikt; wat ons niet vreemd moet klinken, omdat het gezicht 'vreselijk was,' zo vreselijk, dat Mozes zei: 'Ik ben vol vrees en ik beef zeer' (Hebr. 12:21).

Wie zou ook het gezicht van dat 'verterend vuur' kunnen verdragen, dat de gepaste uitdrukking van Gods heiligheid was? 'De HEERE is van Sinai gekomen, als de zon kwam Hij uit Seir op (...) aan Zijn rechterhand was een vurige wet voor hen' (Deut. 33:2). Het woord 'vurig,' hier toegepast op de wet, is de uitdrukking van haar heiligheid. Boze gedachten, woorden of daden kan God niet verdragen.

'Onze God is een verterend vuur' (Hebr. 12:29) voor een elk, die meent door werken te doen gerechtvaardigd te worden.

Wel verkeerde Israël dus in een rampzalige dwaling, door te zeggen: 'Al wat de Here gesproken heeft, zullen wij doen'. Zij verbonden zich tot iets, dat zij niet konden volbrengen, zelfs al wilden zij het; en wij weten, wie gezegd heeft: 'Het is beter dat u niet belooft, dan dat u belooft maar niet nakomt' (Pred. 5:4). Het karakter van een eed sluit de bekwaamheid in zich, die te volbrengen. En waar is nu de bekwaamheid van de mens? Een failliet man kan evengoed geld opnemen, als een ellendig zondaar bij ede iets aan God beloven. Hij, die dit doet, ontkent de ware aard van zijn *verloren* toestand. Wat zou de mens kunnen doen? Hij is geheel krachteloos; al zou hij het goede willen, hij kan het niet doen. Heeft Israël zijn eed gehouden? Heeft het volk, al wat de Here gesproken heeft, gedaan? Daartegen getuigen op zeventvoudige wijze:

- het gouden kalf;
- de gebroken tafelen van de wet;
- de ontheiligde sabbat;
- de verachte en verzuimde eredienst;

- de gestenigde Godsgezanten;
- de verworpen en gekruisigde Christus;
- de miskenning en het weerstaan van de Heilige Geest.

Zo moet het altijd zijn, wanneer de gevallen mens een eed wil houden.

God stelt in de wet voor, wat de mens hoort te zijn en spreekt een vloek uit, indien hij zo niet is. Beschouwt hij zich in het licht van de wet, dan ziet de mens, dat hij juist *dat* is, wat de wet veroordeelt. Hoe zou hij dan door haar het leven ontvangen? *Leven* en *gerechtigheid* stelt de wet voor, door haar te onderhouden; maar ook bewijst zij van het begin af, dat de mens in een toestand is van *dood* en *ongerechtigheid*. Juist wat de wet als einddoel voor stelt, ontbreekt hem volledig. Hoe kan men dit verkrijgen? Om te *doen*, wat de wet eist, moet ik het leven bezitten; en om te *zijn* zoals de wet het eist, moet ik gerechtigheid bezitten; en als ik noch het een, noch het ander bezit, ben ik vervloekt. En helaas! het is een feit, *ik bezit geen van beiden*. Wat moet ik doen? Laten zij, die 'leraars van de wet willen zijn,' (1 Tim. 1:7) hierop antwoorden. Laten zij een bevredigend antwoord geven aan een oprecht geweten, dat onder het dubbele gevoel van de geestelijkheid en onbuigzaamheid van de wet, en onder zijn eigen vleselijke gezindheid zucht. '*Want als er een wet gegeven was die levend kon maken, dan zou de gerechtigheid inderdaad op grond van de wet zijn*' (Gal. 3:21).

Balak en Bileam

Aan het eind van de veertigjarige woestijnreis zien wij Israël gelegerd in 'de vlakten van Moab, aan deze zijde van de Jordaan, ter hoogte van Jericho' (Num. 22:1). Alleen de Jordaan maakt scheiding tussen hen en het beloofde land. En voor het volk dat land zal ingaan, wil Balak, koning van de Moabieten, *Gods volk vloeken*. Bileam, de zoon van Beor wordt door Balaks goud verleid, zich te lenen tot dit onmogelijk werk. En Balak, en Bileam, beiden zijn instrumenten van Satan, maar 'elk wapentuig dat tegen u wordt vervaardigd, zal niets uitrichten, en elke tong die in het gericht tegen u opstaat, zult u schuldig verklaren. Dit is het erfelijk bezit van de dienaren van de HEERE, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE' (Jes. 54:17).

In de vier verschillende uitspraken van Bileam wordt dit duidelijk aan het licht gebracht. Als één geheel, van vier zijden door God gezien, mogen wij Gods gedachten en Gods raadsbesluiten omtrent Israël vernemen. Wonderbaar en aanbidswaardig is Gods openbaring, en dat door middel van een Syrische tovenaars!

1. In de eerste van Bileams spreken wordt de afzondering van Gods volk van alle andere volken voorgesteld. 'Hoe kan ik vervloeken wie God niet vervloekt, hoe kan ik verwensen wie de HEERE niet verwenst? Want vanaf de top van de rotsen zie ik hem, vanaf de heuvels neem ik hem waar; zie, *dat volk woont afgezonderd, onder de heidenvolken rekent het zich niet*. Wie heeft het stof van Jakob geteld, en het aantal, het vierde deel van Israël?' (Num. 23:8-10).

2. De tweede spreuk van Bileam laat ons horen, dat Israëls zegen en veiligheid niet afhankelijk is van hem, maar enkel van de waarheid en trouw van de Heer. 'God is geen man, dat Hij liegen zou, of een mensenkind, dat Hij ergens berouw over hebben zou'.

Alles is wel bevolen en bewaard op een Goddelijk vaste bodem. In de eerste spreuk was het: '*God vloekt niet*'. Hier is het: '*God zegent*'. Er is blijkbaar vooruitgang. Zij zijn niet alleen *een afgezonderd volk, dat alleen woont* maar zij zijn ook een gerechtvaardigd volk.

'Hij aanschouwt geen onrecht in Jakob; ook ziet Hij geen kwaad in Israël aan. De HEERE, zijn God, is met hem, en de jubelklank van de Koning is bij hem' (Num. 23:21). 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?' (Rom. 8:33). God aanschouwt zijn volk zo volledig verlost van alles wat tegen hen was, dat Hij in hun midden kan *wonen* en *Zijn stem* onder hen kan laten horen.

3. Als Bileam zijn derde spreuk opheft, mogen wij horen, wat Israëls God deze Bileam gedaan heeft, en waardoor hij bekwaam geworden is om zo te spreken. 'de man van wie *de ogen geopend zijn*, spreekt, hij die *de woorden van God hoort*, spreekt; die *het visioen van de Almachtige ziet, terwijl hij neervalt met ontsloten ogen*'. Dezelfde woorden, laat hij ook voorafgaan, wanneer hij de vierde maal zich zal uitlaten over Gods volk, echter met nog deze toevoeging: '*die de kennis van de Allerhoogste weet*' (Zie Num. 24:4; 15 en 16). Hoger en altijd hoger gaat zijn spreuk! Het werd altijd *beter* voor Israël,

slechter voor Balak. Niet alleen hoort Balak dat Israël *gezegend* zal zijn, maar over zichzelf hoort hij de *vloek* worden uitgesproken, waarvan hij wilde dat Gods volk die kreeg. Israël 'zal heidenvolken, zijn tegenstanders, verslinden; hun beenderen zal hij breken, en met zijn pijlen doorboren' (Num. 24:8). Hier vinden we Israël als een door God uitermate gezegend volk. De zegeningen zijn zo overvloedig, dat ook anderen ervan zullen genieten: 'Water stroomt uit zijn emmers' (Num. 24:7).

4. De laatste spreuk geeft een grote volledigheid aan deze vier voorzeggingen. De kroonsteen wordt hier aan het mooie gebouw toegevoegd, en wel mogen wij in aanbidding en heilige bewondering uitroepen: 'alles is genade en heerlijkheid!'

In de eerste spreuk zagen wij 'Israëls afzondering van de volken;' in de tweede 'zijn volkomen rechtvaardiging;' - in de derde 'zijn schoonheid en zegeningen;' en hier, in Bileams vierde profetie, waar wij ons bevinden op het toppunt van de heuvels, op de hoogste top van de bergen, zien wij, door het geloof, de uitgestrekte velden van heerlijkheid, in al hun lengte en breedte, zich uitstrekkend tot in een grenzeloze toekomst. De vierde spreuk stelt daarom Israël voor in zijn heerlijkheid. 'De leeuw uit de stam van Juda' zien wij krommen; wij horen Hem brullen, zien Hem zijn vijanden aanvallen, en die allen tot gruis verpletteren. De ster van Jakob verrijst, om niet meer onder te gaan. De ware 'David' komt op de troon van Zijn vaderen. Israël zal 'Gods erfdeel' (Jes. 19:25) zijn, en al zijn vijanden zullen eeuwig beschaamd en te schande worden.

'Niemand is er als God, Jesjurun! (de oprechte) Hij rijdt op de hemel om u te helpen, en in Zijn majesteit op de wolken. De eeuwige God is voor u een woning, en onder u zijn eeuwige armen. Hij verdrijft de vijand voor u uit, en zegt: Vaag hem weg! Israël zal veilig wonen en alleen; het oog van Jakob zal gericht zijn op een land van koren en nieuwe wijn; ja, zijn hemel zal dauw laten neerdruppelen' (Deut. 33:26-28).

De Eredienst

Tabernakel en Tempel

*‘En zij moeten voor Mij een heiligdom maken,
zodat Ik in hun midden kan wonen’.*

Exodus 25:8

Het allerbelangrijkste in betrekking tot Israëls eredienst is wel, dat deze door God zelf werd ingesteld. Geen mensen, niet Mozes, of David, of Ezechiël hebben die dienst uitgedacht. Nee hij is van Goddelijke oorsprong; is geregeld enerzijds in overeenstemming met Gods heiligheid en gerechtigheid, anderzijds met de behoeften van het volk, dat tot het doen van die dienst opgeroepen werd.

Door God ingesteld! Door God bepaald, *waar* de dienst verricht moest worden; door Hem aangewezen, *wie* er toe werden geroepen - Hij vertelde de priesters, *hoe* de uitvoering ervan zijn zou.

Achtereenvolgens worden als plaats voor de eredienst aangewezen: *de tabernakel, de tempel van Salomo, de tempel van Ezechiël*, waarvan de laatste in de toekomst zal worden opgericht. De tabernakel, zowel als de tempel, zijn *‘zinnebeelden* van de dingen, die in de hemelen zijn;’ het aardse heiligdom is *‘een tegenbeeld* van het ware;’ de hemel zelf (Hebr. 9:23; 24).

Zij waren *de woonplaats van God*. De ark van het verbond, die in het Heilige der Heiligen geplaatst was, was de troon van de Heer, de zetel van de God van

de hele aarde. Wel bleef de toegang tot in het binnenste heiligdom afgesloten door de voorhang, maar toch was de aanwezigheid van Jehova een bron van de rijkste zegeningen.

Indien nu tabernakel en tempel ons Gods woning te midden van Israël voorstellen, dan moeten ze beiden ook in hun gehele bouw en samenstelling in overeenstemming zijn met de heerlijkheid van de Heer. Wel voor zover het mogelijk was in betrekking met het volk, dat het heiligdom omgaf. 'De hemelen, ja, de hemel der hemelen kunnen Hem niet bevatten,' roept Salomo uit, hoeveel minder dan een huis, door mensenheden opgericht. God omsluit Zijn heerlijkheid in het aardse heiligdom op een manier, dat het volk daardoor niet verteerd werd, maar natuurlijk moest voor zo'n heiligdom alleen datgene gebruikt worden, wat de aarde aan heerlijkheid bezit en door de mens gekend wordt als het meest waardevolle.

Van de ark van het verbond is het koperen brandofferaltaar evenwel niet te scheiden. Hoewel God 'in donkerheid' wilde wonen, zo was het nu nog Zijn verlangen, tot Zijn volk naar buiten te treden, om het met zegeningen te overladen. Maar hoe zou God tot een volk, onrein van hart en lippen, kunnen naderen, zonder het naar eis van Zijn onkreukbare heiligheid en onschendbare gerechtigheid te verteren? Dit was slechts op één wijze mogelijk; nl. indien Hij zag op het volmaakte werk, door Christus volbracht; indien Hij handelde op grond van de volmaakte verzoening, die de Here Jezus in de volheid van de tijd door middel van het offer van zichzelf heeft tot stand gebracht. Welnu, op het koperen brandofferaltaar was altijd een offer, wat een schaduw was van dat éne, dat volmaakte offer van het Lam van God. Daar kon God de zondaar ontmoeten - en van daaruit konden de priesters het heiligdom binnentreden om de eredienst te plegen.

Beide, de ark van het verbond en het koperen brandofferaltaar vinden we èn in de tabernakel, èn in de tempel van Salomo. Ezechiël noemt niet de ark van het verbond, *wel* het koperen brandofferaltaar.

De voornaamste onder hen, die in dit heiligdom de dienst verrichten, was de Hogepriester. Eenmaal in het jaar, *op de Grote Verzoendag*, mocht hij, om voor het volk verzoening te doen, in het Heilige der Heiligen ingaan. Dan was het echter nodig, dat hij 'een wierookvat vol vurige kolen nemen zal van het altaar, van voor het aangezicht van de Heer, en zijn handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestoten; en hij zal het *binnen de Voorhang*

dragen. En hij zal dat reukwerk op het vuur leggen, vóór het aangezicht van de Heer, opdat de nevel van het reukwerk het verzoendeksel, dat is op de getuigenis, bedekt, en dat hij niet sterft' (Lev. 16:12; 13). 'Mij zal geen mens zien, en leven,' (Ex. 33:20), had de Here tot Mozes gesproken. „Die alleen onsterfelijkheid heeft, en *een ontoegankelijk licht* bewoont, die geen mens gezien heeft, noch zien kan,' lezen wij in 1 Tim. 6:16. 'Niemand heeft ooit God gezien; ' (Joh. 1:18).

Zoals in Ex. 39 wordt meegedeeld, bestond de kleding van de Hogepriesters uit een *fijn dubbeldraads, wit linnen onderkleed, vol oogjes; en daarover een hemelsblauw overkleed, en als voltooiing daaroverheen de Efod*, wat gemaakt was van *wit linnen*, doorweven met *gouden draden* en *draden van hemelsblauw, purper* en *scharlaken*, waarin we de gezegende Persoon van de Here Jezus mogen zien, n.l. *het witte linnen*: de volmaakte zondeloze reinheid van Christus; - *de gouden draden*: de eeuwige Godheid van de Zoon; - *de hemels blauwe draden*: de Mens uit de hemel; - *de purperen draden*: het Koningschap van Christus; - *de scharlaken draden*: het kostbare bloed van Jezus Christus, als verzoeningsmiddel.

Met deze Efod, of het sierlijke overkleed, van de Hogepriester verbonden of één geheel uitmakende, was de *borstlap* en de *schouderbedekkingen*. De borstlap was uit dezelfde stoffen vervaardigd, en voorzien van *twalf edelgesteenten*, waarin de namen van de twaalf stammen gegraveerd waren, evenals in de schouderbedekkingen, die uit *smaragd* bestonden, ook Israëls stamvaders vermeld stonden. Waar dit zo was bij de Hogepriester onder Israël, mogen wij in deze schaduw, door het licht van de Heilige Geest, de Here Jezus zien, die 'gekomen *als Hogepriester van de komende goederen*, door de grotere en volmaaktere Tabernakel, niet met handen gemaakt, (dat is niet van deze schepping) maar *door zijn eigen bloed*, is eens voor altijd ingegaan in het heiligdom, na een eeuwige verlossing verworven te hebben' (Hebr. 9:11; 12).

En zoals Aäron de twaalf stammen Israëls op zijn borst en schouders droeg, zo draagt ook Christus alle de Zijnen op Zijn liefdevolle borst (de zetel van de liefde), en op Zijn schouders (de plaats van de kracht). Elk gelovige in Jezus Christus zal zo met heel zijn hart instemmen met de dichter van de volgende regels:

In Gods heerlijkheid gekomen,
Draagt U, grote Priestervorst,

Al de namen van Uw vromen
Op Uw schouders, op Uw borst.
Voor hen leeft U bij de Vader,
Brengt hen 't Vaderhuis steeds nader,
Daar U nimmer hen vergeet,
Voor hen tussenbeide treedt.

(geestelijke liederen 23:2).

De Priesters waren om in het Heilige te dienen. Zij zorgden voor *het dagelijks reukoffer*; voor het branden van de *zeven lampen* van de Kandelaars; voor het verwisselen van de *Toonbroden*; voor 'het gedurig Brandoffer,' en voor alle officiële en individuele offers. Terwijl de *Leviëten* hen ter zijde stonden in al het werk, dat die offers vereisten, en in het rein houden van al het gereedschap, wat voor de dienst nodig was.

En terwijl God aan Mozes dit geheel, en alle onderdelen van de tabernakel, alsook de kleding van de Hogepriesters en van de Priesters, hun zalving en onderscheiden diensten, 'op de berg' meedeelt, is het volk 'beneden' met het hart en hun gedachten naar Egypte teruggekeerd, en danst het om het werk 'van hun handen,' waar het in een gegoten kalf hun god aanschouwde en vereerde. Wat een ontrouw, ten opzichte van hun belofte om alles wat de Heer tot hen gesproken had, te zullen doen! - Wat een ondankbaarheid aan de Heer, die alles voor hen was, alles voor hen gedaan had en doende was, om Die te verwisselen voor een klomp goud, in de vorm van een kalf! Wat een ongelooft, dat zij God en Mozes, hun middelaar, niet zagen, 'goden, die voor hun aangezicht heengingen,' durfden verkiezen! Arm, ontrouw ondankbaar, ongelovig volk!

Maar wat een God, rijk in genade en Die trouwe houdt tot in eeuwigheid! Hij wil komen *wonen in het midden van Zijn volk*; en Hij is gekomen. In Ex. 40:33-35 lezen wij: 'Zo voltooide Mozes het werk. Toen overdekte de wolk de tent van ontmoeting, en de heerlijkheid van de HEERE vulde de tabernakel, zodat Mozes de tent van ontmoeting niet kon binnengaan, omdat de wolk daarop bleef en de heerlijkheid van de HEERE de tabernakel vulde'.

Laten we nu een ogenblik stilstaan bij het verschil in karakter tussen de eerder genoemde drie aardse heiligdommen. Natuurlijk is dit in overeenstemming met de toestand, waarin het volk Israëls zich bevond of bevinden zal.

Als God tot Zijn knecht Mozes het genadevolle woord zegt: *'Zij zullen Mij een Heiligdom: maken,'* toont Hij deze op de berg het gehele plan en de inrichting van het heiligdom. Dit heiligdom was een tent! Eeuwen later komt God door Nathan tot David met de woorden: *'Ik heb immers niet in een huis gewoond, van de dag af dat Ik de Israëlieten uit Egypte deed optrekken tot deze dag toe, maar Ik ben in een tent, in een tabernakel rondgetrokken'* (2 Sam. 7:6). God trok zo met Zijn volk de hele woestijn door. Telkens verrees Hij; reisde verder *'om een rustplaats voor hen te zoeken'* en Zich te legeren bij *'de tienduizenden van de duizenden van Israël!'* (Num. 10:33; 36). Het volk is op weg naar het land van de rust, maar het heeft nog geen rust gevonden. Ook Gods heiligdom rust niet, de pinnen worden telkens verzet; God kan wel in een tent, niet in een huis wonen. *Later* zou een huis worden gebouwd, een huis op een berg, de berg Sion. Maar in de woestijn trekt God met Zijn volk op. Het heeft, terwijl het die vreselijke woestijn doorwandelt, God in het midden. Het volk kan Hem ontmoeten op de door Hem zelf aangewezen plaats.

De tabernakel had als gevolg daarvan een *reizend* karakter, hij was de woning voor de woestijn. De tempel is de woning Gods in het land van de rust. Wel is die rust menigmaal verstoord door vele vijanden, maar dit was slechts een vrucht van eigen ontrouw. Door David zijn alle tegenstanders echter tot onderwerping gebracht; zijn zwaard heeft alle omringende volken ten onder gebracht; hij heeft *'de oorlogen van de Heer'* gevoerd, en aan zijn handen kleefde het bloed van die vele oorlogen. David kon geen huis bouwen voor de Heer. Maar Salomo zou de *vredevorst* zijn. Tijdens zijn regering zou er geen strijd zijn. Die regering was het heerlijke beeld van Christus' regering in heerlijkheid op deze aarde, 1000 jaren. In deze tijd van rust kon de tabernakel van de woestijn plaats maken voor de heerlijke *tempel*, door Salomo gebouwd. God trekt niet meer hier en daar heen met Zijn volk. Hij wil te Jeruzalem wonen. David heeft gebeden: *'Sta op, HEERE, ga naar Uw rustplaats, U en de ark van Uw macht!'* en de Here had gesproken van Sion, dat Hij had verkoren en tot Zijn woonplaats begeerd heeft: *'Dit is, zei Hij, Mijn rustplaats tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want naar haar heb Ik verlangd'* (Ps. 132:8; 13; 14).

In die heerlijke tempel, een kunststuk door niets overtroffen, zou de ark weer staan; in de voorhof vinden we opnieuw het koperen brandofferaltaar. Dus in

beginsel hetzelfde als in de woestijn. God verandert niet, Hij woont ook hier in donkerheid, de toegang tot het binnenste heiligdom is nog niet geopend, want Christus was nog niet gekomen. Maar ook hier wordt op het koperen altaar het offer verteerd, en daarom kan God ook nu in zegeningen uitkomen. Maar naast de overeenstemming zien wij het verschil. Alles wijst op rust. In het land van de rust is een tijd van rust aangebroken. De draagstukken van de ark worden nu uitgeschoven, want zij zal niet meer verplaatst worden. Maar deze rust is toch weer verstoord! Want ze was afhankelijk gemaakt door God zelf van de getrouwheid van het huis van David en Juda. We lezen: *'Maar als u en uw kinderen zich ooit van achter Mij afkeren en Mijn geboden en Mijn verordeningen (...) niet in acht nemen (...) dan zal Ik Israël uitroeien uit het land dat Ik hun gegeven heb, en zal Ik het huis (...) van voor Mijn aangezicht wegwerpen'* (1 Kon. 9:3-10).

Salomo's tempel laat ons zien, hoe Israël in de dagen van Davids opvolger God in het heiligdom dienen kon; maar behalve dit, is deze tempel ons verder een type van die anderen tempel, waarvan Ezechiël spreekt, die opgericht zal worden in het 1000-jarig vrederijk op aarde. We lezen in Ezech. 20:40 en 41: *'want op Mijn heilige berg, op de hoge berg van Israël, spreekt de Heere HEERE, daar zal heel het huis van Israël Mij in het land dienen, in zijn geheel. Daar zal Ik in hen behagen scheppen en daar zal Ik uw hefoffers vragen, met het allerbeste van al uw geheiligde gaven. Ik zal behagen in u scheppen vanwege de aangename geur, wanneer Ik u uit de volken leid en Ik u bijeenbreng uit de landen waaronder u verspreid bent. Ik zal voor de ogen van de heidenvolken door u geheiligd worden'*.

Dan heerst *de gerechtigheid, en niet de zonde*, hoewel er nog zonde wezen zal. De tempel, dan opgericht, zal heerlijk zijn; niet minder heerlijk, dan die van Salomo. Hij zal een uitdrukking, een gepaste en waardige uitdrukking zijn van Gods heerlijkheid; zal ons op een treffende wijze de hemelse dingen te aanschouwen geven; zal een heerlijk zinnebeeld zijn van de woning Gods, het huis van de Vaders, waar 'vele woningen' zijn. De rust, waarvan deze toekomstige tempel spreekt, zal niet door ontrouw worden verstoord. Aan de omzwerfing is volledig een einde gekomen. Staf en manna ontbreken, zo goed als al in Salomo's dagen. Daar, in dat heerlijk vrederijk, is alleen een koperen brandofferaltaar, dat niet langer vooruit wijst, maar terug doet zien op dat wonderbaar volmaakte Lam, dat Zich ten offer gaf op Golgotha's kruis. Zullen we leren begrijpen, wat God ons zegt omtrent het heiligdom op aarde, dan is

het nodig biddend te onderzoeken, wat Hij ons meedeelt over tabernakel en tempel, en dan behoren we als één geheel te beschouwen, wat Gods Geest ons daarover heeft neergeschreven in de boeken *Exodus, Koningen, Kronieken en Ezechiël*.

Het ontwerp

'Zie dan erop toe dat u het maakt naar zijn ontwerp, dat u op de berg getoond is'.

Exodus 25:40; Handelingen 7:44

Deze woorden bewijzen duidelijk, dat de tabernakel gebouwd is naar een ontwerp, door God aan Mozes ter hand gesteld. God was de Ontwerper van het heiligdom; van mensen handen wilde Hij zich evenwel bedienen bij de bouw ervan.

Evenals van de tabernakel wordt ons ook van de tempel van Salomo, gezegd, dat door God de tekening ontworpen en David ter hand gesteld is. We lezen nl. in 1 Kron. 28:11 en 12: *'Toen gaf David zijn zoon Salomo een ontwerp van de voorhal en zijn gebouwen, zijn schatkamers, zijn bovenvertrekken, zijn binnenste kamers, en van het vertrek voor het verzoendeksel; en een ontwerp van alles wat hem door de Geest voor ogen stond'*. Het was David *in een geschrift te verstaan gegeven* door de hand van de HEERE: *alle werken van dit ontwerp'* (vs. 19). En weer kunnen we hetzelfde opmerken over de tempel, die in het toekomstig vreedelijk opgericht zal worden. Door de profeet Ezechiël houdt God het huis van Israël alles voor, wat Hij de profeet toont, met de woorden: *'Mensenkind, zie met uw ogen, luister met uw oren, en neem alles wat Ik u zal laten zien, ter harte. U bent namelijk hierheen gebracht, opdat Ik u dit zou laten zien. Maak alles wat u ziet, aan het huis van Israël bekend'* (Ezech. 40:4). Alles wat Ezechiël zag en Israël toonde, moet als een getuigenis van God tot hun hart en geweten spreken. Alles waarvan sprake is in de hoofdstukken 40-48 van Ezechiël is nog toekomstig, maar heel duidelijk tonen deze dingen, dat God Zijn volk niet vergeet. Wat een verantwoordelijkheid omvat die genade voor het volk Israël!

Tabernakel en tempel zijn dus Gods ontwerp. De gehele inrichting spreekt van God. Elke afmeting heeft ons iets te zeggen. Wat met Gods eredienst in betrekking staat, is door God zelf geregeld. Hij kan dat niet aan de mens over laten. Dit is een hoogst belangrijk principe, ook voor onze tijd. Laten we daarom bedenken, dat alles, wat door de mens toegevoegd wordt aan Gods voorschriften betreffende de eredienst, deze dienst slechts bederven kan. Aan Zijn instellingen en verordeningen moeten wij altijd genoeg hebben.

Bij tabernakel zowel als tempel vinden wij een *voorhof* en een *heilige*. Het heilige opnieuw verdeeld in *het heilige* en *het heilige der heiligen*. De voorhof was bij de tabernakel 100 el lang en 50 el breed, terwijl bij Salomo's tempel gesproken wordt van meer dan één voorhof, nl. van *de buitenste voorhof* of *grote voorhof*, die vóór het huis van de Heer was (2 Kron. 7:7; 1 Kon. 7:12); en verder van *de binnenste voorhof* (1 Kon. 6:36). In de grote voorhof stond *het koperen brandofferaltaar*, zoals dat ook werd gevonden in de voorhof van de tabernakel. Verder vinden we hierin *het koperen wasvat*, terwijl we in de grote voorhof van de tempel *de koperen zee* en nog *10 koperen wasvaten* aantreffen.

Wat de voorhof betreft geldt voor de tabernakel en bij de tempel hetzelfde beginsel: verzoening en reiniging. Bij de tempel is alles groter, maar we ontmoeten dezelfde gedachte.

Ook bij Ezechiël is sprake van een voorhof. Daar worden ons drie voorhoven genoemd: *buitenste voorhof*; *binnen-voorhof*; *binnenste voorhof* (Ezech. 40:20, 28; 44). Ook wordt ons daar gesproken van *het koperen brandofferaltaar* (43:13-27), maar niets vinden we vermeld van de koperen zee of wasvaten.

Indien het mogelijk zou zijn voor de priesters in de tabernakel en tempel van Salomo om in het heilige te dienen, dan moest het altaar daar eerst zijn tot verzoening, en het wasvat tot reiniging. Zonder verzoening en reiniging is het niet mogelijk één stap tot God te naderen! Van beide vinden we ook in Ezechiël de voorschriften. Daar wordt ons de instelling van het altaar gegeven, en daar lezen we uitdrukkelijk: *'Zo moet u het ontzondigen en er verzoening voor doen... Zeven dagen moet men voor het altaar verzoening doen, het reinigen en inwijden'*. En bovendien, als 'de heerlijkheid van de HEERE binnen kwam het huis via de poort die op het oosten uitzag... de heerlijkheid van de HEERE het huis had vervuld'. hoorde Ezechiël een stem zeggen: *'Menskind, dit is de plaats van Mijn troon en de plaats van Mijn voetzolen, waar Ik voor eeuwig wonen zal onder de Israëlieten. Zij die van het huis van Israël zijn, zullen Mijn*

heilige Naam niet meer verontreinigen, zij en hun koningen, met hun hoererij' (Ezech. 43).

Ook hier dus weer verzoening en reiniging! Dit zegt ons, dat het niet mogelijk is, ook *nu* niet, God te dienen op een Hem welbehagelijke wijze, wanneer men niet in het bloed van Christus verzoening gevonden heeft en door dat bloed volmaakt gereinigd is!

Het Heilige was de plaats, waar de priesters de dienst uitvoerden. Waar zij *de kandelaar* brandend hielden, *de tafel* van de broden voorzagen en het reukoffer aan staken op *het gouden reukaltaar*.

Het Heilige was 20 el lang en 10 el breed. Het was uit de voorhof toegankelijk door een gordijn of voorhangsel van fijn getweerd linnen met hemelsblauw, purper en scharlaken. Vanuit het Oosten trad men het Heilige binnen.

Bij de tempel van Salomo vinden we bij de treffendste overeenkomst enige merkwaardige verschillen. De lengte van het Heilige was 40 el en de breedte 20 el, dus het dubbele van dat van de tabernakel. Daarin stond niet 1 kandelaar, niet 1 tafel, maar 10 kandelaren en 10 tafels, terwijl we er ook weer het gouden reukaltaar aantreffen. Dus ook hier ruimer afmetingen en meerdere kandelaren en tafels. Maar het beginsel is hetzelfde. Wat echter van belang is op te merken, is, dat de toegang zo groots is. Hier was de toegang ook van het Oosten, maar door *het voorhuis*. Dit voorhuis was 20 el lang, naar de breedte van het Heilige, had als breedte 10 el, terwijl zijn hoogte 120 el bedroeg (Het Heilige was 30 el hoog). Dit voorhuis was geheel met louter goud overtrokken. Vóór dit voorhuis of de portiek van het Heilige, trokken een tweetal pilaren, die een hoogte van 18 el hadden. allereerst de aandacht. De namen van deze zuilen zijn van diepe betekenis. Jachin wil zeggen: 'Hij zal bevestigen;' Boaz betekent: 'in Hem is kracht'. Beide zeggen ons, wie God is voor Zijn volk, en wat Hij ten behoeve en tot zegen van dat volk doen zal.

Dan komen we nu tot het aller belangrijkste deel van het heiligdom, n.l. tot het *Heilige der Heiligen*.

Bij de tabernakel, zowel als bij de tempel, was dit een volmaakt vierkant; bij de woning van God in de woestijn waren de afmetingen 10 el, maar bij het huis door Salomo gebouwd bedroegen ze 20 el. De toegang tot het Heilige van de Heiligen was bij beide afgesloten. Slechts één maal per jaar mocht

de Hogepriester ingaan, op de grote verzoendag (Lev. 16). Die toegang was 'een voorhangsel van blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode wol en dubbeldraads fijn linnen; als werk van een kunstenaar' gehangen aan 'vier pilaren van acaciahout voor, die men met goud overtrok; hun haken waren ook van goud. Men goot vervolgens de vier bijbehorende zilveren voetstukken' (Ex. 36:35; 36).

Bij Salomo's tempel was evenzeer de weg tot het binnenst heiligdom gesloten. In de Statenvertaling wordt het Heilige der Heiligen de *Aanspraakplaats* genoemd. 'Het binnenste heiligdom midden in het huis maakte hij binnenin gereed, om daar de ark van het verbond van de HEERE te plaatsen' (1 Kon. 6:19). Deze aanspraak plaats nu, 20 el in het vierkant, 'overtrokken met bladgoud,' werd van het Heilige gescheiden door een *voorhang*, met goud overtrokken (1 Kon. 6:20, 21); terwijl we in vers 31 van het zo even genoemd hoofdstuk lezen, dat Salomo aan de ingang van de aanspraakplaats deuren maakte van olijfwilgenhout. Het raamwerk van de deurposten vormde een met goud overtrokken vijfhoek'.

Letten we nu evenwel op een merkwaardig verschil. Allereerst willen we opmerken, dat de Ark des Verbonds met de cherubs van de heerlijkheid, starende op het verzoendeksel, waaronder de wet, het teken van het verbond, in tabernakel en tempel in het Heilige der Heiligen een plaatsvond. Maar wat we bij de tabernakel niet vinden, maar wel bij de tempel, zijn de cherubs, die met uitgespreide vleugelen, welke de twee wanden en ook het uiterste van elkander raken, het allerheiligste vullen. Deze zien niet op de ark. Ze zien over de ark heen naar de zijde van het huis. 'Zij stonden op hun voeten, met hun gezichten naar het vertrek gericht' (2 Kron. 3:13). Dit is van grote betekenis. De cherubs, 'aan de beide uiteinden van het verzoendeksel,' met 'de gezichten naar het verzoendeksel gericht' (Ex. 25:18-20) zien de wet, en tussen de wet en hun allesdoordringend oog, het verzoeningsbloed (Lev. 16); maar deze cherubs zien naar buiten; naar de zijde van het huis, dus in de richting van de voorhang en het Heilige. Dit is wonderbaar heerlijk! De zegeningen Gods zullen in volkomen overeenstemming met Zijn heiligheid en gerechtigheid, ja op grond van een volmaakte verzoening uit het heiligdom niet alleen het volk Israëls, maar straks ook allen volken toestromen. Salomo's tempel doet ons denken aan het vrederijk van Christus, en dan zal God Zijn blik richten naar de wereld en met zegeningen de volken bezoeken, in overeenstemming met

de gerechtigheid, die dan heersen zal. Van uit het Heiligdom gaan de heerlijke wateren van het levens, die genezing aanbrengen (Ezech. 47).

Staan we nog een ogenblik op dezelfde wijze stil bij de priesterdienst.

Zowel in de *woestijn* als in het land (in Salomo's dagen en ook in het 1000-jarig vrede-rijk) is het huis van Aäron uit de stam van Levi geroepen om voor het volk tot God te naderen, zowel met schuld- en zond-, als met dankoffers.

'De zonen van Amram waren Aäron en Mozes. Aäron werd *afgezonderd om de allerheiligste dingen tot in eeuwigheid te heiligen*, hij en zijn zonen: om reukoffers te brengen voor het aangezicht van de HEERE, om Hem te dienen en in Zijn Naam tot in eeuwigheid te zegenen' (1 Kron. 23:13). Lees ook Hebr. 8:3; Num. 3:3-10).

In de kleding van de priesters is geen wijziging gebracht, ook niet in de wijze waarop zij de dienst zouden doen. Wel is er verandering in woonplaats degenen, die tot de uitoefening van het priesterschap waren geroepen.

In Mozes' dagen woonden de priesters in de tenten, die in de onmiddellijke nabijheid van het heiligdom waren opgericht. We lezen in Num. 1:50: 'Wat u betreft, stel de Levieten aan over de tabernakel van de getuigenis, zij moeten hun kamp rondom de tabernakel opslaan' en in vers 53: 'maar de Levieten moeten hun kamp opslaan rondom de tabernakel van de getuigenis; dan zal er geen grote toorn op de gemeenschap van de Israëlieten komen. Zo moeten de Levieten de voorschriften met betrekking tot de tabernakel van de getuigenis in acht nemen'.

De Korachieten waren zuidelijk gelegd, de Gersonieten westelijk, de Merarieten noordelijk (Num. 3:23; 29; 35).

In 'het land van de Heer' als de tempel opgericht is, wonen de priesters in de 48 priestersteden, (Num. 35:1-8; Joz. 21:41), die hun al in Jozua's dagen naar het woord van Mozes, de profeet van de Heer, waren toegezegd. Zij woonden hierdoor verspreid onder de kinderen Israëls, naar het woord van Jakob, stervende zijn zonen Simeon en Levi toegesproken (Gen. 49:7).

Na de scheuring van het rijk in Rehabeams dagen verlieten de priesters, die woonden in de steden in het rijk van Jerobeam, en ook de Levieten daar, hun woningen om zich naar Juda en Jeruzalem te begeven. We lezen in 2 Kron.

11:13-15: ‘ Verder voegden de priesters en de Levieten, die in heel Israël waren, zich vanuit heel hun gebied bij hem. Want de Levieten *verlieten hun weidegronden en hun bezit*, en gingen naar Juda en naar Jeruzalem, omdat Jerobeam en zijn zonen hen uit de priesterdienst voor de HEERE verstoten hadden. Hij had voor zichzelf priesters aangesteld voor de offerhoogten, voor de demonen en voor de kalveren die hij gemaakt had’.

Volgens Ezechiëls profetie zal in het 1000-jarig rijk een vaste woonplaats aan de Priesters en de Levieten worden geschonken. Zij zullen rondom de tempel een gedeelte van het land bewonen. De afmetingen ervan worden aangegeven in Ezech. 45.

Daarnaast bevindt zich het gedeelte van het land wat aan de Levieten geschonken is, zodat het Heiligdom met de dienaars van het Huis des Heren het centrum vormt van het volk.

Het geslacht Aärons blijft het Heiligdom dienen. Van Eleazar was het hogepriesterschap overgegaan op het huis van Ithamar, en wel in de dagen van Samuël, maar het keerde met Zadok weer terug op het huis van Eleazar tot op de wegvoering naar Babel. In Ezechiël 44 wordt geprofeteerd, dat Jehova het huis van Zadok tot zich zal doen naderen ‘om aan Mij vet en bloed aan te bieden ... en zij mogen in de nabijheid van Mijn tafel komen om Mij te dienen’ (vs. 15; 16). Hun inkomst zal zijn: ‘Het graanoffer, het zondoffer en het schuldoffer, dat mogen zij eten. Alles waarop de ban rust in Israël, is voor hen bestemd. Ook het beste van alle eerstelingen van alles, en elk hefoffer van alles, van al uw hefoffers, zullen voor de priesters bestemd zijn’ (vs. 28-30). Derhalve een zevenvoudige inkomst met de gezegende toezegging: ‘Ik, (God) ben hun erfenis; Ik ben hun bezit’ (Ezech. 44:28-30).

Jozua, Richteren, Ruth

Jozua

Het volk wat in slavernij en ellende was in Egypte, is door de Here daaruit verlost, en in de woestijn veertig jaren geleid, verzorgd en bewaard. En 'onze vaders hadden de tent van het getuigenis in de woestijn (...) En onze vaders, na die te hebben ontvangen, brachten haar naar binnen met Jozua bij de inbezitneming van het land, van de volken die God van voor onze vaders uitdreef; tot op de dagen van David' (Hand. 7:44; 45). Uit de ijzeroven wordt Israël door een 'hoge hand' en een 'uitgestrekte arm van de Heer' bevrijd; daarna woont God in genade in het midden van Zijn verlost volk in de woestijn; en, waar God hen het beloofde land zal doen erven, is Hij het, die hen voorgaat in de Jordaan, waar deze aan alle haar oevers vol is, en brengt hen in het land van hun erfenis, waarover Hij het snoer uitgestrekt heeft, toen Hij als 'de Allerhoogste aan de volken het erfelijk bezit uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van elkaar scheidde' (Deut. 32:8). Te Gilgal wordt 'de smaad van Egypte' van hen afgewenteld; het volk viert het Pascha in de vlakke velden van Jericho; het Manna - de spijze van de woestijn - stopt, maar zij eten van het overjarige koren van het land. En zo gereinigd en door de Heer gevoed en gesterkt, komt 'de Bevelhebber van het leger van de HEERE', om Zich als Krijgsoverste te plaatsen aan de spits van het volk, dat de strijd zal moeten aangaan tegen de zeven verschillende volken, die het land bewoonden (Lees Joz. 5).

Deze strijd hebben zij aangeboden in de kracht van de Heer en onder aanvoering van Jozua, en zij hebben alle steden genomen en een-en-dertig koningen overwonnen. En wie kan ons een juist overzicht en betere

mededeling hierover geven, als wat de Geest van God ons door Nehemia laat horen? ‘U hebt hun koninkrijken en volken gegeven en U hebt die hun toebedeeld als randgebied: zij hebben het land van Sihon, te weten het land van de koning van Hesbon, en het land van Og, de koning van Basan, in bezit gekregen. Hun kinderen hebt U talrijk gemaakt als de sterren aan de hemel. U hebt hen naar het land gebracht waarvan U tegen hun vaders had gezegd dat zij het binnen zouden gaan om het in bezit te nemen. Hun kinderen zijn het binnengegaan en hebben het land in bezit genomen. En U hebt de bewoners van het land, de Kanaänieten, vóór hen onderworpen en U hebt die in hun hand gegeven, samen met hun koningen en de volken van het land, om met hen te doen naar hun goeddunken. Zij hebben versterkte steden en vruchtbare grond ingenomen en hebben huizen in bezit genomen die vol zijn van alle goeds, uitgehakte waterputten, wijngaarden, olijfbomen en vruchtbomen in overvloed. Zij hebben gegeten en zijn verzadigd en welvarend geworden en hebben als in een luthof geleefd door Uw grote goedheid. Zij zijn echter ongehoorzaam geworden en zijn tegen U in opstand gekomen, en zij hebben Uw wet verworpen en Uw profeten gedood, die bij hen hebben getuigd om hen tot U te doen terugkeren. Zo hebben zij grote godslasteringen gepleegd’ (Neh. 9:22-29).

Richteren

Als gevolg van dit diep-treurige ‘niet gehoord,’ moet het boek van de Richteren aanvragen ons te vertellen, dat het merendeel van de stammen van Israël de inwoners niet verdreven. ‘Zij vaagden de volken niet weg, zoals de HEERE hun bevolen had; maar zij vermengden zich met de heidenvolken en leerden hun gebruiken. Zij dienden hun afgoden, die hun tot een valstrik werden’ (Ps. 106:34-36). ‘Zij namen Gods verbond niet in acht en weigerden te wandelen in Zijn wet. Zij vergaten Zijn daden en Zijn wonderen, die Hij hun had laten zien’ (Ps. 78:10, 11). Eigenwil en ontrouw traden op de voorgrond, als gevolg waarvan allerlei ellende en de grootst mogelijke verwarring ontstonden, maar te midden waarvan God in Zijn goedertierenheid en ontferming uitredding schonk.

Het karakter van die tijd wordt weergegeven in de uitdrukking, die ons viermaal in dit boek genoemd wordt: ‘In die dagen was er geen koning in Israël: eenieder deed wat juist was in zijn ogen’.

Dit kenmerk wordt aangegeven in verbinding met:

1. afgodendienst (Hfdst. 17:6);
2. eigen willigen godsdienst (Hfdst. 18:1)
3. gruwelijke onzedelijkheid (Hfdst.19:1);
4. maagdenroof (Hfdst. 21:25).

Geen koning in Israël! God alleen was hun Koning, en de volle verantwoordelijkheid rustte op het volk. Later werd het huis van David verantwoordelijk gesteld. Maar nu het volk zo zeer van God afweek, dat zulke afschuwelijke dingen plaatsvonden, daar kon het niet anders, of God moest hen overgeven in de handen van de vijanden. Maar toch bleef Hij genadig, en dit toont Hij door Richters te verwekken; mannen, die in het geloof de vijanden tegemoet traden, en dan gaf God uitkomst. Hoewel God op het geroep van Israël genadig tussenbeide trad, kon Hij toch niet aan het volk als God zich openbaren, maar was Hij met de Richters (Richt. 2:18).

Hoe donker was hierdoor de tijd van de Richters! Na elke verlossing, welke God door een Richter in Zijn lankmoedigheid en genade het volk schonk, liep het verder door op de weg van het kwaad; dieper en dieper zank het in de poel van ellende! Wat heerlijk, dat het boek Ruth de lichtstralen voortbrengt, die die duistere nacht verlichten. Wat een verkwikking in dat kleine boek de dageraad te aanschouwen van de heerlijke dag, waarin God, in Zijn grote genade de vervulling van al Zijn beloften aan het overblijfsel van Zijn volk schenken zal.

Ruth

Van dit overblijfsel is Ruth een voorbeeld. Als de vreemde vrouw plaatst zij zich, door het geloof, onder de vleugels van de God van Israël, en wordt door genade aangenomen. Ja, nog meer! Naar het raadsbesluit van God wordt zij de moeder van David, en als zodanig, wat het vlees betreft, van Christus. Zij staat buiten alle aanspraken op de beloften door God aan Abraham gegeven; zij is zonder man, zonder erfgenaam; als zodanig dood in zichzelf. Maar, zij vindt een lossen, een die haar zaak opneemt, een, in wie kracht is (Boaz betekent: in hem is kracht). Zó is het ook met het overblijfsel Israëls in de laatste dagen. In de Brief aan de Romeinen bewijst Paulus in het 9de hoofdstuk, dat *de*

kinderen van de belofte als zaad worden gerekend; niet de kinderen van het vlees. Als kinderen van Abraham, *zonder meer*, kunnen zij geen erfrecht laten gelden, evenmin als Ismaël en Ezau. Alleen Gods soevereine genade, zal voor de kinderen Jakobs, de beloften aan Abraham geschonken, in vervulling doen gaan. Zie Rom. 9:8; 13 en 18 - Zoals God zich over de volken ontfermt heeft en Zich ontfermen zal, zó zal Hij Zich ook in barmhartigheid en ontferming tot het overblijfsel wenden. Boaz ontfermde zich over Ruth, hoewel zij geen aanspraak maken kon op de kleinste zegen. In Rom. 10 bewijst dezelfde apostel, op grond van het getuigenis van de profeten, op welke manier Israël alle zegeningen heeft verloren. Christus hebben zij verworpen, de steen in Sion gelegd, is hun een rots van ergernis geworden; zij dwalen in de vreemde rond; zij zijn een ongehoorzaam en tegensprekend volk geworden, waartegen God zegt: 'De hele dag heb Ik Mijn handen uitgespreid naar een opstandig volk' - Maar dan kan Paulus in Rom. 11 de heerlijke vertroosting laten volgen: 'Uit Sion zal de Redder komen; Hij zal de goddeloosheden van Jakob afwenden,' en van de barmhartigheid spreken, die God het overblijfsel uit de twaalf stammen zal bewijzen, als Hij ze zal hebben hersteld; zodat dan, zo klaar als de zon, bewezen is, dat het niet is uit werken, maar uit louter genade.

Israël zal in de laatste dagen een Verlosser hebben; Een, die met Zijn bloed de losprijs betaald heeft, in Wie alle beloften Gods 'in Hem is het ja; en daarom is ook door Hem het amen, tot heerlijkheid van God door ons' (2 Kor. 1:20).

De Koningen

Saul

Nu het volk door Jozua in het land is gebracht en dit land hun ten erfdeel is geworden, geniet het van de rust, die hun te voren was aangekondigd (Joz. 21:43; 44). Het zou nu de zegeningen genieten, die door God waren beloofd, hiervoor was gehoorzaamheid aan Zijn geboden de eerste voorwaarde. En hoewel Hij geboden had al de inwoners van Kanaän te doden, heeft Israël hieraan niet voldaan. In plaats van gezegende rust te genieten, kwamen zij onder de overmacht van hen, die zij hadden laten leven. Ja, en dit niet alleen, maar de inwoners van het land brachten het volk Gods daartoe dat 'zij de HEERE verlieten en de Baäl en de Astartes dienden' (Richt. 2:13). En eenmaal van de Heer afgeweken, gaan zij steeds verder en verder op dit hellend vlak, tot zij de begeerte uitspreken om in alles aan de volken gelijk te zijn. In de dagen van Samuël horen wij de droevige woorden over hun lippen komen: 'Stel daarom een koning over ons aan (...) zoals alle volken!' (1 Sam. 8:5; 20). Arm, beklagenswaardig volk! Hoe droevig en treurig, waar de Here van u heeft moeten getuigen: 'Want Mijn volk heeft een dubbel kwaad gedaan: Mij, de bron van levend water, hebben zij verlaten, om zich bakken uit te hakken, lekkende bakken, die geen water houden' (Jer. 2:13).

In 1 Sam. 12:12 laat ons het Woord de omstandigheden zien, waardoor Israël ertoe kwam om een koning te begeren: 'Toen u zag dat Nahas, de koning van de Ammonieten, op u afkwam, zei u tegen mij: Nee, maar een koning moet over ons regeren - terwijl toch de HEERE, uw God, uw Koning is'. Maar 1 Sam. 8:5 en 7-9 openbaart ons de drijfveer, het beginsel van hun harten. De Heer, 'de Kenner van de harten van allen,' zegt tot Samuël: 'Zij hebben ú niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn. Overeenkomstig alles wat zij Mij aangedaan hebben, vanaf de dag dat Ik hen uit Egypte geleid heb tot deze dag toe, door Mij te verlaten en andere goden te dienen, doen zij nu ook u aan'.

Zij krijgen hun gewenste koning, maar God geeft hem hun 'in Zijn toorn,' en 'in Zijn verbolgenheid' nam hij die ook weg (Hos. 13:11). De verantwoordelijkheid neemt God echter niet van het volk af, maar èn de koning en het volk zullen haar dragen. Samuël moet zeggen: 'Als u dan maar de HEERE vreest, Hem dient, naar Zijn stem luistert en het bevel van de HEERE niet ongehoorzaam bent! Dan zal zowel u als de koning die over u regeren zal, veilig zijn, achter de HEERE uw God. Maar wanneer u niet naar de stem van de HEERE luistert, en het bevel van de HEERE ongehoorzaam bent, dan zal de hand van de HEERE tegen u zijn, zoals tegen uw vaders' (1 Sam. 12:14; 15). Helaas! de koning, 'die zij verkoren hadden,' was 'het bevel van de HEERE ongehoorzaam'. Hij wordt door God te licht bevonden, en als gevolg daarvan terzijde gesteld. En waar Saul volhardde in kwaad te doen, heeft God hem ten slotte laten ondervinden, wat Samuël het volk 'op het hoogst' getuigd heeft: ' Maar indien u het kwade blijft doen, dan zult u weggevaagd worden, *zowel u als uw koning*' (1 Sam. 12 : 25). Hoe verdrietig, hoe treurig, en beklagenswaardig is het einde van de regering van Saul, Israëls eerste koning! Een zeventvoudige smaad is daaraan verbonden.

1. Hij is gevallen in zijn eigen zwaard;
2. gevonden door de Filistijnen;
3. zijn hoofd afgehouden;
4. zijn wapens werden hem afgenomen;
5. deze zijn door het land van de Filistijnen rondgezonden, en in het huis van Astaroth gelegd;
6. zijn lichaam werd gehangen aan de muur van Beth-San;
7. het volk was gevlucht voor de vijand en de Filistijnen woonden in de steden van Israël!

Wel mocht David zijn rouwklacht besluiten met de woorden: ' Hoe zijn de helden gevallen, de strijdwapens verloren!' (2 Sam. 1:27).

David

Maar eer aan God! - de genade treedt tussenbeide, en 'de man naar Gods hart' wordt ingevoerd! Het huis van David, door God al te voren verwekt, zal openbaar en in macht en majesteit worden opgericht!

Sauls geschiedenis en Davids verhoging is geheel overeenkomend met de strekking van de boeken Richteren en Ruth. In de Richteren steeds meer en meer afwijking van de Here, en in Ruth de genade van God, de Here begint met Ruth om 'het huis van David' te bouwen; en wanneer Obed, de grootvader van David, het levenslicht ontvangt, geven de buurvrouwen hem een naam, en die luidt: 'Aan Naomi is een zoon geboren!' Gods kracht treedt in genade tussenbeide in Boaz. God is de Verlosser van Zijn volk, in Hem is kracht. Die kracht van God heeft de zoon van Isaï verwekt, en hem te midden van alle vervolgingen en doodsg gevaren bewaard, en David gesteld op de troon als koning over Israël.

In de zalving van de beide koningen - Saul en David - is een symbolische handeling te zien. Saul werd, met Samuël alleen zijde, in afzondering gezalfd: 'zij gingen beiden naar buiten, hij en Samuel' (1 Sam. 9:26). David werd 'te midden van zijn broers' gezalfd (1 Sam. 16:13). - Saul werd gezalfd met olie uit een *kruik* (1 Sam. 10:1), - zijn koninkrijk is verbroken. Bij de zalving van David nam Samuël *de oliehoorn*, en in Ps. 89:21 lezen wij hiervan: 'Ik heb David, Mijn dienaar, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd'.

En wat een grote en wonderlijke beloften heeft God aan David geschonken! Beloften die zich uitstrekken tot in eeuwigheid, en haar volkomen vervulling verkrijgen zullen in onze gezegende Here Jezus Christus.

'Ik zal zijn nageslacht voor eeuwig laten bestaan en zijn troon als de dagen van de hemel... Eens heb Ik gezworen bij Mijn heiligheid: Nooit zal Ik tegen David liegen! Zijn nageslacht zal voor eeuwig blijven, zijn troon zal vóór Mij zijn, vast als de zon. Hij zal voor eeuwig tandhouden, zoals de maan; de getuige hoog aan de hemel is trouw' (Ps. 89:30, 36-3).

Het was in de gedachten van God om Zijn volk Israël te zegenen in het *huis van David*. Maar ook hieraan was verbonden *om te wandelen in gehoorzaamheid voor het aangezicht van de Heer*. In 2 Sam. 7:14 wordt ons dit duidelijk meegedeeld: 'Ik zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn, wat wil zeggen: als hij zich misdraagt, zal Ik hem terechtwijzen met een stok als van mensen en met slagen als van mensenkinderen'. De belofte van God is

echter soeverein, en het 15de vers geeft ons dit dadelijk te horen: 'Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, zoals Ik die deed wijken van Saul, die Ik voor uw ogen weggenomen heb'.

In Ps. 132 mogen wij een blik werpen in het vreugdevolle hart van David, over alles wat God hem heeft willen bekend maken. En ook in dit lied Hammaäloth (een trappen lied) nemen de beloften Gods nog een hogere vlucht, waar wij lezen: 'Daar zal Ik voor David een hoorn doen opkomen en voor *Mijn gezalfde een lamp gereedmaken*. Ik zal zijn vijanden met schaamte kleden, maar op hem zal zijn diadeem schitteren'.

En waar David bij zulke toezeggingen in blijde verrukking werd gebracht; ja, waar hij zich over de toezegging van de Heer verblijdde, 'als iemand die een grote buit vindt' (Ps. 119:162), zullen wij ons daarover ook niet geweldig over verblijden, waar zo'n schitterende heerlijke toekomst, de toekomst is van het huis van David? Een toekomst, waarvan de Here Jezus, de Bron en het Middelpunt zal zijn? Wordt in onze ziel niet een snaar aan geroerd, die ons tot juichen stemt, als wij door dezelfde Geest van God, waardoor David profeteerd heeft, Zacharia ons horen verkondigen de toekomstige grootheid van het huis van David? Een grootheid, waarvan de aarde en alle hare inwoners zullen spreken? Wij lezen in Zach. 12: 'Jeruzalem *zal nog op zijn plaats blijven*, in Jeruzalem. En de HEERE zal *de tenten van Juda* het eerst verlossen, opdat de luister van *het huis van David* en de luister van de inwoners van Jeruzalem niet groter zijn dan die van Juda. Op die dag zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschermen. Wie onder hen wankelt, *zal op die dag als David* zijn, en het huis van David *zal zijn als goden*, als de Engel van de HEERE voor hun ogen'.

'Wij zegenen u vanuit het huis van de HEERE,' zal men dàn zeggen' (Ps. 118:26). Ja, dàn zal *de ware David* regeren; dàn heeft Israël één Herder en één Koning, de Koning naar Gods voornemen en gedachten, van Wie en door Wie 'stromen van zegen' hun deel zijn zal; en over Wie wij in Ezech. 34:23 en 24 lezen: 'Ik zal over hen één Herder doen opstaan en Die zal ze weiden: Mijn Knecht David. Hij zal ze weiden en Hij zal een Herder voor ze zijn. En Ik, de HEERE, zal een God voor ze zijn, en *Mijn Knecht David* zal Vorst zijn in hun midden. Ík, de HEERE, heb gesproken.'

Salomo

Waar van het begin af de mens gefaald heeft in zijn trouw en gehoorzaamheid in datgene, waarvoor God hem verantwoordelijk gesteld heeft, zo ook, helaas! het huis Davids. Bij Davids opvolger, Salomo, vinden wij al een 'verlaten van de Heer,' en 'hechtte zich in liefde' aan vrouwen, uit die volken, waarvan de Here tot de kinderen Israëls gezegd had: 'U mag niet naar hen toe gaan en zij mogen niet bij u komen. Zij zouden ongetwijfeld uw hart doen afwijken, achter hun goden aan'. - Hierdoor verviel Salomo om Astarte, de god van de Sidoniërs; en Milkom, het verfoeisel van de Ammonieten te dienen; hij bouwde een hoogte voor Kamos, het verfoeisel van de Moabieten, *op de berg die vóór Jeruzalem is*, en voor Moloch, het verfoeisel van de kinderen Ammons. Hij 'volhardde er niet in de HEERE na te volgen, zoals zijn vader David' (1 Kon. 11:6). 'Daarom werd de HEERE toornig op Salomo, omdat zijn hart van de HEERE, de God van Israël, Die hem tweemaal was verschenen, was afgeweken'. Maar tegenover zoveel ontrouw van Salomo's kant, bewijst God te zijn De Getrouwe, die Zijn verbond gedenkt en Zijn beloften houdt, waar Hij David heeft toegezegd: 'hem en zijn zonen alle dagen een lamp zou geven' (1 Kon. 11:36; 15:4; en 2 Kron. 21:7).

Scheuring van het volk

Uit de geschiedenis is het duidelijk aan het licht gekomen, dat het huis van David nooit geheel ter zijde gesteld is geworden. Wel heeft God in Zijn rechtvaardigheid de zonde en afwijking van Salomo' moeten straffen, en wel is ook onder de regering van Rehabeam het rijk in tweeën gescheurd. Hoewel onbewust, bevestigt Rehabeam het woord van de profeet Ahía, door onverstandig de raad van de oudsten te verwerpen, en naar hen, die met hem opgegroeid waren, te luisteren, en als gevolg daarvan moet hij ondervinden, dat de tien stammen hem de rug toekeren. Hij blijft regeren over Juda en Benjamin, en de tien stammen komen onder het huis van Jerobeam.

Israël

Jerobeam, de zoon van Nebat, heeft zich van het begin tot het einde van zijn regering geopenbaard, evenals het volk zich gedragen heeft vanaf dat God hen uit Egypte verlost heeft. Aandoenlijk verdrietig is het om de Geest van God telkens te horen zeggen van hem: 'Jerobeam, de zoon van Nebat, *die Israël zondigen deed*'. Twaalfmaal wordt dit van hem gezegd. En wat was zijn zonde?

In Ezech. 23 wordt het ons medegedeeld, terwijl wij in 2 Kon. 17:21 lezen: 'Jerobeam dreef Israël van achter de HEERE vandaan en deed hen een grote zonde bedrijven'. Met staatkundige overleggingen heeft hij de afgodendienst ingevoerd, en op zeventvoudige wijze heeft hij tegen Gods geboden en inzettingen gehandeld.

1. Jeruzalem, de plaats van de aanbidding, verwerpt hij.
2. Te Bethel richt hij de kalveren dienst op.
3. Hetzelfde doet hij te Dan.
4. Hij maakt een huis van de hoogten.
5. Hij stelt priesters aan die niet van de stam van Levi waren.
6. Hij maakt de 15e van de 8ste maand tot de nationale feestdag, met verwerping van de 14den van de 1e maand.
7. Hij offert op het altaar te Bethel.

Om deze zonden, en 'om zijn tergen, waarmee hij de HEERE, de God van Israël, tot toorn had verwekt,' moest het oordeel van de Heer hem en zijn zonen na hem, zeker treffen, en gebeurde het ook dat 'Baësa, de zoon van Ahia, uit het huis van Issaschar, smeedde een samenzwering tegen hem, en Baësa doodde hem te Gibbethon, dat aan de Filistijnen toebehoorde, toen Nadab en heel Israël Gibbethon belegerden' (1 Kon. 15:27).

Zo werd het huis van Jerobeam ter zijde gesteld en het huis van Baësa kwam aan de regering, en koos als residentie Thirza, een stad op 2 1/2 uur afstand van Samaria. Waar echter èn Baësa èn zijn zoon Ela, in dezelfde zonden leefden als Jerobeam, liet God na een regering van slechts 26 jaren, het hele huis van Baësa uitroeien, en met Omri, een krijgsoverste van Ela begon de regering van het stamhuis, dat in de schrift wordt genoemd: het huis van Achab. Omri, de stichter van Samaria, waarheen hij ook zijn zetel verplaatste, en waar hij stierf en begraven werd, wandelde eveneens in de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat. Hij werd opgevolgd door Achab, van wie Gods woord zegt: 'hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, meer dan allen die er vóór hem geweest waren'. Door zijn huwelijk met Izébel, een Sidonische, voerde hij een volkomen dienst in ter ere van Baäl: hij *bouwde een tempel, een altaar en een*

bos voor Baäl, te Samaria. Hierdoor verviel het hele volk tot volslagen afgoderij, en werd de toestand zo diep treurig, dat er temidden van hen, aan wie God zich eens zo krachtdadig en heerlijk geopenbaard had, door middel van de profeet Elia, moest worden uitgemaakt, wie God was, *God of Baäl*. Met een zwaarder oordeel en meer vernederende straf moest God het huis van Achab bezoeken, en door het huis van Jehu is het dat Izebel, en zeventig zonen van Achab, ‘al zijn aanzienlijken, zijn vertrouwelingen (bekenden) en zijn priesters, ‘verslagen werden (2 Kon. 10:11). En niet alleen dat Jehu het huis van Achab heeft omgebracht, maar hij heeft, in ijver voor God, de Baäl-dienst uit Israël uitgeroeid. Jehu’s ijver kwam echter niet voort uit een rein onzelfzuchtig hart. Als hij ‘het woord van de HEERE, dat de Hij tot Elia gesproken had,’ trouw is nagekomen, moet de Geest van God dit droeve van hem meedelen: ‘Alleen week Jehu niet af van het navolgen van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen (2 Kon. 10:29; 31). Zijn huis zou ook een einde hebben, hoewel dit pas in het vierde lid, in Zacharia, de zoon van Jerobeam II, gebeurd is. Daarna verheffen zich vijf geweldenaars. n.l. Sallum, Menáhem, Pekáhia, Pekah en Hoséa, die in het bloed van hun voorgangers hun troon oprichten. Na een tijdperk van ruim 40 jaren komt het volledige oordeel over het tienstammenrijk in, en komt de Assyriër, onder wiens macht zij raakten, waardoor aan hun volksbestaan een einde kwam.

Juda

De belofte die de Heer aan David had gegeven, *dat Hij hem en zijn zonen altijd een lamp zou geven*, is op Goddelijk wonderbare wijze vervuld geworden. Wel is ‘t tot driemaal toe geweest, alsof Gods belofte zou falen, en dreigde er groot gevaar, dat het geslacht van David zou uitsterven, nl. in de dagen van Athalia, Hiskia, en ten slotte toen de Here Jezus, Davids zoon, geboren werd. *Athalia* meende al het zaad van David te hebben omgebracht, maar God had in Zijn trouw en voorzienigheid de kleine Joas laten verbergen in de tempel, waar hij onder toezicht van de hogepriester Jojada, zes jaar wordt bewaard, en op zijn zevende jaar als koning wordt uitgeroepen. Ruim een eeuw daarna regeert *Hiskia* over Juda, en deze wordt ziek, tot stervens toe, terwijl Jeruzalem door Sanherib belegerd is. Op zijn smeken verlent God zijn leven met 15 jaar, in welke tijd hem een zoon geboren wordt, die zijn opvolger zijn zou. In Hiskia’s gebed heeft hij o.a. gezegd: ‘De vader zal zijn kinderen met Uw waarheid bekendmaken’ (Jes. 38:19); maar ondanks dat *Manasse*, zijn zoon, de waarheid wist, heeft hij daarin niet gewandeld. Hij heeft de maat van de zonden van het

huis van David vol gemaakt, toen hij zich schuldig maakte aan afgoderij en bloed schulden. 'Verder bouwde hij altaren in het huis van de HEERE, waarvan de HEERE gezegd had: 'In Jeruzalem zal Ik Mijn Naam vestigen'. Verder bouwde hij *altaren voor heel het leger aan de hemel* in beide voorhoven van het huis van de HEERE. *Hij liet zijn zoon door het vuur gaan, duidde wolken en deed aan wichelarij. Ook stelde hij dodenbezwierders en waarzeggers aan.* Hij deed zeer veel kwaad in de ogen van de HEERE, om Hem tot toorn te verwekken. Hij zette ook een beeld van Asjera dat hij gemaakt had, in het huis waarvan de HEERE gezegd had tegen David en zijn zoon Salomo: In dit huis en in Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israël verkozen heb, zal Ik voor eeuwig Mijn Naam vestigen. Ik zal de voet van Israël nooit meer doen wijken uit dit land, dat Ik hun vaders gegeven heb, alleen als zij nauwlettend doen overeenkomstig alles wat Ik hun geboden heb en overeenkomstig de hele wet die Mijn dienaar Mozes hun geboden heeft. Maar zij luisterden niet, want Manasse deed hen dwalen, zodat zij erger deden dan de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten weggevaagd had. Bovendien vergoot Manasse heel veel onschuldige bloed, totdat hij Jeruzalem daarmee vervuld had, van het ene einde tot het andere einde, afgezien van zijn andere zonde, waarmee hij Juda deed zondigen, door te doen wat slecht was in de ogen van de HEERE' (2 Kon. 21:4-9 en 16).

Als gevolg van zoveel kwaad en gruwelijke zonden, kan God Zijn overblijfsel niet langer in het verontreinigde land laten, en luidt Zijn onherroepelijk besluit: 'Ik zal *het overblijfsel van Mijn eigendom verlaten* en hen in de hand van hun vijanden geven. Zij zullen tot plundering en tot buit worden voor al hun vijanden' (2 Kon. 21:14). Wat is het ernstig, dat we telkens in Gods Woord moeten lezen, dat de Here niet wilde vergeven de zonde van afgoderij. Hiervan lezen wij in Deut. 29:18-20: '*Laat onder u geen man of vrouw, gezin of stam zijn die zijn hart heden van de HEERE, onze God, afkeert*, om de goden van deze volken te gaan dienen. *Laat onder u geen wortel zijn die gal en alssem voortbrengt.* En het zal gebeuren, als hij bij het horen van de woorden van deze vervloeking zichzelf in zijn hart zegent door te zeggen: Ik zal vrede hebben, ook wanneer ik mijn verharde hart volg; de overvloed zal de dorst wegnemen, dat de HEERE hem niet zal willen vergeven; dan zal de toorn van de HEERE en Zijn na-ijver tegen die man ontbranden, en alle vervloekingen die in dit boek geschreven zijn, zullen op hem rusten. De HEERE zal zijn naam van onder de hemel uitwissen'.

Jozua 24:19: 'Toen zei Jozua tegen het volk: U zult de HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God, Hij is een na-ijverig God. Hij zal uw overtreding en uw zonden niet vergeven.'

Jes. 2:9: 'Zo bukt zich de gewone man en vernedert zich de man van aanzien. Vergeef het hun niet!'

God moest omwille van Zijn gerechtigheid het koninkrijk van Israël laten eindigen en naar Assyrië weg voeren, Zijn heiligheid kon het onmogelijk verdragen om het koninkrijk van Juda niet te straffen, en zeventig jaren lang werd het in ballingschap gelaten in Babel. Toen werd vervuld wat Jeremia geprofeteerd heeft: 'Dan zal heel dit land worden tot een puinhoop, tot een verschrikking. Deze volken zullen de koning van Babel zeventig jaar dienen'. - God ontnemt de heerschappij aan de koningen van Juda, en de proeftijd voor de koningen van de volkeren neemt een aanvang. Maar ook deze hebben allen gefaald, en zijn voor God te licht bevonden.

Nu kan bij een elk van ons mogelijk de vraag opkomen: 'Zullen dan Gods beloften falen? Zal Ps. 89:37 niet in vervulling komen?'. O, lieve lezer! stel u gerust! Gods beloften falen niet, en alles, wat Hij beloofd heeft, komt zeker en gewis.

Christus zal regeren!

Het 'Twijgje opgroeien uit de afgehouden stonk van Isai' (Jes. 11:1), door de mens verworpen en niet geacht, maar door God gemaakt 'zowel tot Heer als tot Christus' (Hand. 2:36), zal eenmaal, wanneer 'de tijden van verkwikking komen van het aangezicht van de Heer,' in heerlijkheid en kracht geopenbaard worden (Hand. 3:19 en 20). God zal Zich weer tot Zijn volk keren. 'Hij zal een banier omhoogheffen onder de heidenvolken en Hij zal de *verdrevenen* van Israël *verzamelen* en hen die vanuit Juda overal *verspreid* zijn, *bijeenbrengen* van de vier hoeken van de aarde' (Jes. 11:12). 'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en de maan er zijn, van generatie op generatie' (Ps. 72:5). - Christus komt! - 'Hij zal neerdalen als regen op het gemaaide veld, als regendruppels die de aarde bevochtigen' (Ps. 72:6). - Met Christus komt volkomen zegen. - 'In Zijn dagen zal de rechtvaardige tot bloei komen; er zal grote vrede zijn, tot de maan er niet meer is' (Ps. 72:7). - Zijn heerschappij zal zijn over de hele aarde. - 'Hij zal heersen van zee tot zee, van de rivier de Eufraat tot de einden der aarde'

(Ps. 72:8). - Christus zal regeren over alle volken. - 'De woestijnbewoners zullen voor Hem neerbukken,

Zijn vijanden zullen het stof oplikken. De koningen van Tarsis en de kustlanden zullen schatting brengen; de koningen van Sjeba en Seba zullen schatten aanvoeren. Ja, alle koningen zullen zich voor Hem neerbuigen, alle heidenvolken zullen Hem dienen' (Ps. 72:9; 10 en 11). - Hij bewijst barmhartigheid. - 'Want Hij zal de arme redden die om hulp roept, en de ellendige, en wie geen helper heeft. Hij zal de geringe en arme sparen en de ziel van de armen verlossen' (Ps. 72:12; 13). - Hij redt uit. - 'Hij zal hun ziel van list en geweld bevrijden, hun bloed is kostbaar in Zijn ogen' (Ps. 72:14). - Hij heerst tot in eeuwigheid (zie Ps. 72:17), wat zeggen wil, dat na Hem geen koning meer zal opstaan. God doet wonderen (Ps. 72:18). 'De hele aarde is met zijn heerlijkheid vervuld' (Ps. 71:19). 'Hier eindigen de gebeden van David, de zoon van Isai'. zo eindigt de 72e Psalm. Er is dan niets meer te begeren; enkel lof en aanbidding zal dan het hart van de heiligen vervullen, als Davids profetie vervulling zal hebben verkregen: 'De God van Israël heeft gezegd, de Rots van Israël heeft tot mij gesproken:

Er komt een Heerser over de mensen, *een Rechtvaardige*, een Heerser in de vreze Gods. Hij is als het licht van de morgen, wanneer de zon opgaat, een morgen zonder wolken; als de glans na de regen, die groen laat opkomen uit de aarde' (2 Sam. 23: 3 en 4).

De terugkeer

Het huis van David, door God in genade opgericht, om daardoor de betrekking met Zijn volk te onderhouden, is, helaas! ook ontrouw geweest en heeft gefaald in zijn verantwoordelijkheid. Door Ezechiël moest het droeve woord gesproken worden: 'Omdat u Mij vergeten bent en Mij achter uw rug geworpen hebt' (Ezech. 23:35). En Hosea, als de mond van de Heer, heeft moeten spreken: 'Geef hem de naam Lo-Ammi, want u bent niet Mijn volk en Ik zal er voor u niet zijn' (Hos. 1:9). Van 's mensen zijde is alles verloren. Maar, God is getrouw!

Als de zeventig jaar van ballingschap in Babel voor Juda voleindigd zijn, keert 'een overblijfsel'* naar het land van de vaderen terug; en, volgens de profetie van Jeremia, wordt de tempel herbouwd en schenkt God verhooring van het gebed van Daniël (Dan. 9).

De komst van de Messias staat met dit teruggekeerde 'overblijfsel' in verband, en er is daarom aan de nachtelijke hemel een flauwe lichtstraal te onderkennen!

Men moet echter niet menen dat, nu het 'overblijfsel' in het land teruggekeerd is, het een vrij volk was, zoals voorheen. O nee; zij waren en bleven knechten. Wij horen hun klacht: 'Zie, *vandaag zijn wij slaven*, en het land dat U aan onze vaders hebt gegeven om de vrucht en het goede daarvan te eten, zie, wij zijn slaven daarin. De opbrengst ervan verschaft veel rijkdom *aan de koningen die U over ons aangesteld hebt* vanwege onze zonden. Zij heersen over onze lichamen en over onze dieren naar hun goeddunken, en wij zijn *in grote benauwdheid*' (Neh. 9:36 en 37). Ja, het volk van Israël is in knechtschap en zo *blijft* het, tot op de komst van Christus, die het volkomen zal bevrijden. Zelfs toen de Here Jezus in het midden van hen was, trad deze treurige waarheid aan het licht. Hij heeft hen moeten zeggen: 'Geef dan aan *de keizer*, wat van de keizer is' (Matt. 22:21). En het volk, evenzo, heeft de Romeinse Stadhouders Pilatus toe geroepen: 'Wij hebben geen koning dan *de keizer!*' (Joh. 19:16).

Als Kores, de Pers, de overgeblevenen van het volk toestaat om tot het land van de vaders terug te keren, gaan eerst onder Zerubbabel meer dan 40.000 personen, en ongeveer een eeuw later onder Ezra een tweede gedeelte van meer dan 1400 mannen, die, hoe treurig de omstandigheden ook voor hen waren, zich toch door het geloof aan God vast klemde.

Is het niet wonderbaar? Vanwege hun afwijken van de Here en de afgoderij, heeft God het noodzakelijk geacht hen naar het land van de afgodendienaars te verbannen. En na zeventig jaren in Babel geweest te zijn, is *de onreine geest van de afgoderij* van hen uitgevaren. Langs een diepe weg, in een harde leerschool, heeft God Zijn volk onderwezen, en hen een afkeer laten krijgen van het dienen van de 'gruwelen en ijdelheden' van de volken. In Babel *gedwongen* de afgoden te dienen, hebben zij het afstotelijke en zinloze ervan leren inzien. Zij zijn van de zonde van de afgoderij gereinigd, maar, helaas! niet voor altijd. In Matt. 12:43-45 horen wij de Here Jezus zeggen: 'Wanneer nu de onreine geest van de mens is uitgegaan, gaat hij door dorre plaatsen, op zoek naar rust, en vindt die niet. Dan zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn huis, waar ik ben uitgegaan. En als hij komt, vindt hij het leeg staan, geveegd en geordend. Dan gaat hij heen en neemt *zeven andere geesten* met zich mee, bozer dan hijzelf, en zij komen binnen en wonen daar; en *het laatste* van die mens wordt *erger* dan het eerste. Zo zal het ook zijn met dit boos geslacht'. Deze woorden wijzen ons op de tijd van de antichrist.

Ezra's komst in het land heeft *een afzondering* van het verkeerde en onreine tot gevolg. Van de zonde die ontstaan is in de tijd, dat hij er nog niet was. En dit gevoel van afzondering van de andere volken komt zo duidelijk en principieel aan het licht in de dagen van Nehemia, waar de nakomelingen van Ismaël en die van de zonen van de dochters van Lot, mee hun dienst willen bewijzen aan het bouwen van Jeruzalems muur. 'Maar u hebt geen deel, geen recht, en geen herinnering in Jeruzalem'. was het besliste woord van Nehemia aan Sanballat, de Horoniet, Tobia de Ammoniet, en Gesem, de Arabier (Zie Neh. 2:19 en 20).

Ezra bouwt als eerste *het altaar* en legt *het fundament voor de Tempel* en de erediensdienst volgens de wet van de Heer. Er is echter geen Ark van het Verbond, geen Urim en Thummim in de Tempel. De Tempel is leeg; en wat Hoséa geprofeteerd heeft, is nog steeds waarheid: 'Want de Israëlieten moeten veel dagen zonder koning en zonder vorst blijven, zonder offer en zonder gewijde steen, zonder efod en afgodsbeelden' (Hos. 3:4).

Wat een kostelijke vrucht is echter door de beproeving verwekt geworden!

God is hun toevlucht

In de 7de maand (de maand van de trompetten, lees Lev. 23:24), verzamelt het volk zich te Jeruzalem, 'als een enig man,' en het zoekt bescherming onder de vleugels van God bij het Altaar, en dat terwijl de tegenstanders, de Samaritanen, hen omringden. Het altaar beschermt de ontmuurde stad nu meer, dan de dikke muren en sterke koningen vroeger. En het 'geschreven getuigenis,' van het woord van de Heer, is waaraan het overblijfsel zich nu houdt, en waarnaar men alles regelt en uitvoert (Zie Ezra 2:62; 3:2 en 4). 'Zijn goedertierenheid is voor eeuwig,' het refrein van Ps. 136 is ook nu de hoofdtoon bij hen, die zich bij het Altaar verzamelen en de grondlegging van het huis van de Heer bijwonen. En wij aanschouwen hier, bij vreugde gejuich vermengd met tranen, dat, hoe dieper het inzicht is in de dingen, die de Here betreffen, hoe meer ook het gevoel van de waren toestand is. Maar God, die goedertieren en getrouw is, neemt zowel de tranen als de juichende klanken aan.

Op welk een listige, duivels listige wijze komen de Samaritanen, de 'tegenstanders' van Juda en Benjamin, door tot hen te zeggen: 'Laten wij samen met u bouwen, want zoals u *zoeken ook wij uw God*. En aan Hem offeren wij sinds de dagen van Esar-Haddon, de koning van Assyrië, die ons

hierheen heeft laten trekken'. - En waar het karakter van 'de oude slang' zich op zo'n sluwe wijze aan de getrouwen toen voordeed, zagen zij dit dadelijk goed onder ogen; en met beslistheid van een hart wat voor de Heer is, wijzen zij hun diensten en hulp af. 'Het is niet aan u en aan ons om samen een huis voor onze God te bouwen, want wij alleen zullen het bouwen voor de HEERE, de God van Israël, zoals koning Kores, de koning van Perzië, ons geboden heeft' (Ezra 4:3). Beschamende, maar ook navolgenswaardige waarschuwing en les voor alle kinderen van God in onze tijd!

Deze afwijzing in getrouwheid heeft tot gevolg dat het werk aan de tempel van de Heer ongeveer 40 jaar stil ligt. Schijnbaar heeft de vijand de overwinning. Maar nee, God laat de profeten Haggai en Zacharia opstaan. De eerste om het overblijfsel op te wekken tot het bouwen van het Huis van de Heer, de tweede om de stad Jeruzalem te verbeteren, nl. 'de straten en de pleinen te bouwen'. Het blijkt uit Haggai's profetie duidelijk, dat 'gebrek aan geloofsvertrouwen' bij het overblijfsel de oorzaak was, dat men, uit vrees voor de vijand, het werk was gestopt. Lees hiervoor Haggai 2 na. Haggai wijst erop, dat de nood van die tijd niet de oorzaak, maar het gevolg, niet een verontschuldiging, maar een straf is vanwege de nalatigheid om te bouwen. En met zijn eenvoudige, indringende woorden bewerkte hij spoedig een verandering in de gezindheid van het volk, en een levende ijver voor het Huis van de Heer. Vrees voor de tegenstander wordt niet meer bij hen gevonden; zij bouwen aan het Huis en verbeteren de stad, onder de genadige en bemoedigende woorden van de profeten Haggai en Zacharia.

Maar, waar dit toen zo was, kan men niet zeggen, dat hiermee de volkomen gezichtslijn van de profetie tot vervulling gekomen is. Nee, zoals al boven aangegeven is, het volk was in knechtschap van de volken en is dit gebleven tot op Christus; en daarna, als gevolg van de algehele verwerping van God in Christus, is zij weer verstrooid onder alle volken.

De volkomen vervulling van de profetie moet nog aanbreken. Zijne Excellentie (letterlijk: Hattirsátha d.i. Nehemia) 'zei tegen hen dat zij niet van de allerheiligste dingen mochten eten, totdat er een priester zou aantreden met de urim en met de tummim' (Ezra 2:63). En deze priester was er toen niet, en is tot nu toe niet gekomen, maar zal eenmaal komen, als Christus, de Hogepriester van de komende goederen, (Hebr. 9:11), verschenen zal zijn; de Hogepriester naar de orde van Melchizedek. Dan gaat alles, wat God beloofd heeft, in volmaakte vervulling. Dan, als 'de ware Hogepriester' voor Zijn volk

uit het hemels heiligdom zal komen, zullen de Israëlieten spreken, wat wij lezen in Ps. 65:4: 'Ongerechtigheden hadden de overhand over mij, maar onze overtredingen, die verzoent U'.

De mooie en heerlijke belofte, vermeld in Hosea 1:10-12 zal dan genoten worden door het overblijfsel van Israël, dat dan de Heer verwachten zal, waar wij lezen: 'Toch zal het aantal Israëlieten zijn als het zand van de zee, dat niet gemeten en niet geteld kan worden. En het zal gebeuren dat in de plaats waar tegen hen gezegd is: U bent niet Mijn volk, tegen hen gezegd zal worden: Kinderen van de levende God. Dan zullen de Judeeërs bijeengebracht worden samen met de Israëlieten. Zij zullen voor zich één Hoofd aanstellen en uit het land oprukken; want groot zal de dag van Jizreël zijn. Zeg tegen uw broeders: Ammi= Mijn volk, en tegen uw zusters: Ruchama=Ontferming'.

'Dát zal de glorie van al Zijn gunstelingen zijn. Halleluja!' (Ps. 149:9). Jezus Christus, de Koning; in het midden van Zijn volk.

In ons vorige hoofdstuk schreven wij o.a.: 'De komst van de Messias staat met dit teruggekeerde 'overblijfsel' in verband, en er is daarom aan de nachtelijke hemel een flauwe licht straal te onderkennen'.

De nacht was echter lang voor Israëls getrouwen! Lang en bang! Wel werden zij in een zware weg van beproeving gevoerd om praktisch te openbaren, dat 'de rechtvaardige door zijn geloof zal leven' (Hab. 2:4).

De profeet Maleachi geeft getuigenis van de gehele afval van de Joden, nadat zij uit de Babylonische ballingschap teruggekeerd waren, hoewel Gods verkiezende liefde steeds stand houdt. Deze laatste profeet van het Oude Verbond kondigt de komst van de Heer aan, alsook, dat een bode voor Zijn aangezicht zou heengaan. Johannes de Doper moest het oordeel aankondigen en tevens de komst van Hem van 'Wiens sandalen hij niet waard was zijn te dragen, die zal dopen met de Heilige Geest en vuur, die zou komen met de wan in Zijn hand om Zijn dorsvloer (het volk Israël) door en door te zuiveren, zijn tarwe in de schuur samen te brengen, maar het kaf met onuitblusbaar vuur te verbranden' (Mt. 3:11; 12). In aansluiting op de dienst van Maleachi was de opdracht aan Johannes de Doper om het overblijfsel af te zonderen en wel door de doop van de bekering. Dit overblijfsel wordt ons voorgesteld in Maleachi 3:16-18 in 4:2 en Lukas 2:38. Zij zien uit naar 'de Zon van de gerechtigheid'.

De nacht was lang: vierhonderd jaar. De nacht was bang: denkend aan wat er in die vier eeuwen geleden en gestreden is door de getrouwen in Israël!

Maar, hoe lang en bang die tijden ook geweest zijn, God bleef en blijft getrouw; Hij trok Zijn beloften niet in, maar deed op Zijn tijd alles in vervulling gaan, wat Hij van de beginne af beloofd heeft. En wat heeft God beloofd?

- ‘Het Nageslacht van de vrouw’ (Gen. 3:15).
- ‘Het Nageslacht van Abraham’ (Gen. 22:18).
- ‘Het Nageslacht van David’ (Ps. 89:5; 30, 37; 2 Tim. 2:8).

In Gen. 3 heeft de duivel zijn doel bereikt. De vrouw, tot wie hij door middel van de slang kwam, ‘werd verleid en viel in overtreding’ (1 Tim. 2:14). De zonde is ingetreden, en door de zonde is de dood in de wereld gekomen. Wortel en tak, bron en uitvloeisel van al het natuurlijke leven, waren nu door de oude slang vergiftigd.

Maar hoe mogen wij straks Gods wonderbare liefde en genade vernemen!

Nog vóór dat over de man of over de vrouw enig woord uitgesproken is, horen wij de stem van God (niet Eloïm, de Schepper, maar Jahweh, de *Verbonds-God, de Verlosser*, die komen zou), zeggende tot de slang: ‘En Ik zal vijandschap teweegbrengen tussen u en de vrouw, en tussen uw nageslacht en haar Nageslacht; Dat zal u de kop vermorzelen, en u zult Het de hiel vermorzelen’ (Gen. 3:15). *Niet door de man, maar uit de vrouw* - ‘de vrouw die in overtreding geweest is’ - zou de Verlosser komen. Maar Eva’s eerstgeborene, in wie zij al ‘de man van de Here gekregen’ meende te hebben, wordt de moordenaar van zijn broer. Er moet dus een andere zoon - een ander Nageslacht - van de vrouw komen, die door zijn sterven de dood teniet zou doen. En toen nu niet alleen het geslacht van Kaïn, maar *alle vlees op aarde zijn weg bedorven had*, en God besluiten moest allen met de aarde te verderven, werd slechts Noach alleen voor God rechtvaardig bevonden.

Noach’s achttal werd bewaard. Noach en zijn zonen horen niet één enkel woord van toekomstige verlossing, daar uit Noach de volkeren-wereld, de algemene mensheid, is voortgekomen. Aan de wereld van de volkeren is echter geen belofte van verlossing gegeven. Eerst later, als Abraham uit het midden van de volkeren, die afgodendienaars geworden waren, geroepen wordt, en hij

afgezonderd en tot een vader van vele volken gesteld is, doet God hem de belofte: „In uw Nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden’ (Gen. 22:18).

Niet in Ismaël, maar ‘in Izak zal uw nageslacht genoemd worden’ (Gen. 21:12; Rom. 9:7; Hebr. 11:18). Daarna erft Jakob, de mindere, en *niet Ezau, de eerstgeborene*, de belofte. God roept uit Egypte Israël, Zijn eerstgeboren zoon, en Hij laat 1500 jaar lang alle volken van de aarde hun eigen weg bewandelen. Israël echter wordt door Hem op ‘ op arendsvleugels gedragen en tot Hem gebracht’ (Ex. 19:4). Het wordt bevoorrecht boven alle volken, en het ontvangt zegeningen, waaraan alle andere volken vreemd zijn. De apostel Paulus laat ons die voor rechten horen: ‘...die Israëlieten zijn zij, van wie het zoonschap is, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de dienst en de beloften; tot hen behoren de vaders, en uit hen is naar het vlees de Christus is, die God is over alles, gezegend tot in eeuwigheid. Amen’ (Rom. 9:4; 5).

De Evangelien

Mattheüs

‘Geslachtsregister van Jezus Christus, *Zoon van David, Zoon van Abraham*’. Zó begint de Heilige Geest door Mattheüs het evangelie, als een begin zal worden gemaakt met de mededeling van de vervulling van wat God te voren door de profeten beloofd heeft.

Als *Zoon van David*, komt Christus als Koning tot Zijn volk. Maar waar ‘de zijnen Hem niet hebben aangenomen,’ maar verwierpen, daar is Hij ook de *Zoon van Abraham*, door Wie de zegeningen van God in genade tot alle volken gekomen zijn.

Dit typeert het Evangelie van Mattheüs, waarin Christus ons door de Heilige Geest met deze twee zijden wordt voorgesteld. Als de *Zoon van David*, de Koning, gaat de Voorloper, Johannes de Doper, vóór Hem uit en predikt, dat ‘het Koninkrijk der Hemelen nabij gekomen is’. De Heer Zelf predikt dit, en laat ook Zijn twaalf apostelen en daarna ‘de zeventigen’ het aankondigen; Zijn prediking, als ook die van degenen, die door Hem uitgezonden werden, gaat vergezeld met wonderen en tekenen. Maar het volk neemt Hem niet aan. Enkele eenvoudige en arme ellendigen, die Zijn zegeningen en ontfermingen door het geloof mochten ervaren en genieten, erkenden en beleden Hem als *de Zoon van David*.

Als *Zoon van Abraham* deelt de Here Jezus ons in het Evangelie van Mattheüs dingen mee, die in de andere Evangelien verzwegen worden. *De Gemeente*, die door hem gebouwd zou worden, wordt genoemd; het fundament voor de

Gemeente aangegeven, zowel als de eeuwigdurende onwrikbaarheid tegen de macht van de duivel en de dood. Als Zoon van Abraham, kan Hij de Kananese vrouw verhooring schenken: alhoewel zij eerst moest leren begrijpen, dat zij op de *Zoon van David* niet de minste aanspraak of rechten had (Zie Matt. 15:21-28). - Als Zoon van Abraham horen wij de Heer bij de instelling van het avondmaal de woorden zeggen: ‘...dit is mijn bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden’. Als Zoon van David vergoot Hij Zijn bloed, op grond waarvan het nieuwe verbond eenmaal volgens Jer. 31:31 v.v., zal kunnen worden opgericht; als *Zoon van Abraham* is Zijn bloed vergoten tot vergeving van *velen*; van allen, die in Hem geloven zouden, en spreekt Hij ook nà Zijn opstanding uit de doden tot de elven: ‘Gaat dan heen, *maakt alle volken* tot discipelen, hen dopend tot de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest; en hen lerend te bewaren, alles wat Ik u heb geboden’ (Matt. 28:19; 20).

Markus

In het Evangelie van Markus vinden wij Christus in het midden van Zijn volk als de *Dienstknecht van God*. - Als dienstknecht heeft Hij geen geslachtsregister en ook niet enige vermelding aangaande Zijn geboorte; maar de Heilige Geest laat ons Hem dadelijk zien op het arbeidsterrein en te midden van Zijn dienstwerk.

Lukas

De Heilige Geest heeft Lukas geïnspireerd ons Christus te schilderen als *de Zoon des mensen*. En hoe groot is het verschil hier op te merken, met wat wij in Markus vinden! In het Evangelie van Lukas een breed verhaal van alles wat vóór en met de geboorte van de Zaligmaker plaats gevonden heeft. - Engelen, keizers, stadhouders, viervorsten, priesters, herders, vrouwen, ja wat niet al wordt ons door God te aanschouwen gegeven, allen werkzaam om de geboorte van Hem, Zijn Geliefde, in deze wereld bekend te maken. De twee eerste hoofdstukken van dit Evangelie, 132 verzen bij elkaar, zijn daaraan gewijd! En in het 3de hoofdstuk vinden wij het geboorteregister van de Here Jezus als *Zoon des mensen*, dat begint met: ‘naar men meende, een zoon van Jozef,’ en afdalt tot op Adam. Dit karakter vinden wij het hele Evangelie door, en is zo heerlijk en gezegend voor het hart van de ware gelovige, vooral als wij het lijden, het sterven, en de Heer ná de opstanding uit de doden door

Lukas voorgesteld vinden. Jezus Christus, *de Mens naar de wil en gedachten van God*, en die Dezelfde is ná Zijn opstanding uit de doden, als vóór Zijn bitter lijden en smadelijke dood! De discipelen ‘aanbaden Hem, en keerden terug naar Jeruzalem met grote blijdschap,’ lezen wij in Lukas 24:52. O, dat ook wij Hem meer mochten aanbidden, en ons meer in Hem mochten verblijden!

Johannes

En waar de Geest van God ons Christus in Zijn volmaaktheid wil voorstellen, beschrijft Hij ons door Johannes *de Zoon van God*. ‘In het begin *was* het Woord; en het Woord *was bij God*, en *het Woord was God*. Dit was in het begin bij God’. Christus - God - de eeuwige Zoon, - de Schepper van alles en allen, in Wie het leven en het licht van de mensen is. Christus, *de Zoon van God*, de Gezondene van de Vader; de Enige, die uit de hemel neergedaald is, en die de mensen heeft kunnen meedelen, wat Hij bij de Vader gezien en van de Vader gehoord heeft (Joh. 3:32; 8:38). Christus Jezus, *de Zoon van God*, van Wie Johannes de Doper getuigenis heeft gegeven, toen hij zei: ‘Hij die van boven komt, is boven allen (...) die uit de hemel komt, is boven allen’ (Joh. 3:31; 32). Van deze Jezus, de Zoon van God, horen wij Nathanaël, de Israëliet, van wie Jezus getuigde, ‘in wie geen bedrog is,’ vol bewondering uit roepen: ‘Rabbi! u bent *de Zoon van God*, u bent *de Koning van Israël!*’ En hoe kwam Nathanaël tot deze belijdenis? Wel, de Zoon van God Zelf deelt het hem mee. ‘Jezus antwoordde en zei tot hem: ‘Omdat ik je gezegd heb: ‘Ik zag je onder de vijgenboom, geloof je? Je zult grotere dingen zien dan deze’. En hij zei tot hem ‘Voorwaar, voorwaar, ik zeg je: ‘Je zult van nu aan de hemel geopend zien en de engelen van God opstijgen en neerdalen op de Zoon des mensen’ (Joh. 1:51; 52).

In dit gesprek van de Heer met Nathanaël vernemen wij dus de drie titels of waardigheden van onze Heer, n.l.: De Zoon van God, in het evangelie van Johannes. De Koning Israëls, in het evangelie van Mattheüs. De Zoon des mensen, in het evangelie van Lukas, terwijl ons in het evangelie van Markus de Dienstknecht van God wordt beschreven, die wij in Joh. 17:4 tot de Vader horen zeggen: ‘Ik heb het werk voleindigd, dat U Mij te doen hebt gegeven’.

Deze boven allen en alles verheven, gezegende Persoon, Die door de mond van het volk *Jezus van Nazareth* genoemd werd, was ‘door God gezalfd met de Heilige Geest en met kracht; Hij is het land doorgegaan, terwijl Hij goed deed en allen gezond maakte die door de duivel waren overweldigd; want God was

met Hem' (Hand. 10:38). Ja, Hij was in het midden van Zijn volk Israël altijd in volmaakte toewijding en Zichzelf volledig opofferend. In Matt. 8:16 en 17 lezen wij: 'Toen het nu avond was geworden, brachten zij tot Hem vele bezetenen, en Hij dreef de geesten uit met een woord, en Hij genas alle lijdenden; opdat vervuld werd wat gesproken is door de profeet Jesaja, die zei: 'Hijzelf heeft onze zwakheden op zich genomen, en onze ziekten gedragen'.

En hoe heeft het volk zijn Koning ontvangen? Hoe is de Here Jezus behandeld? Wat heeft men met Hem en aan Hem gedaan? Hoe is deze liefde en openbaring van genade, ontferming en barmhartigheid beantwoord? Waarmee heeft men de vele zegeningen en bewijzen van goedheid weer terugbetaald?

In Ps. 109:4 horen wij de Heer klagen: 'Voor mijn liefde klagen zij mij aan, maar ik was steeds in gebed. Zij hebben kwaad over mij gebracht in plaats van goed, en haat in plaats van mijn liefde'. Ja, bij iedere openbaring van liefde door Christus, rees de boosheid en vijandschap van de mensen, en heeft de Heilige Geest al te voren geprofeteerd: 'Zij hebben een listig plan bedacht' (Ps. 21:12).

Wij hoeven maar naar de apostel Petrus te luisteren, als hij de Joden op de Pinksterdag voorhoudt: 'Mannen van Israël! hoort deze woorden: Jezus de Nazoreeër, een man, door God aan u bevestigd door krachten, wonderen en tekenen, die God door Hem in uw midden heeft gedaan, zoals uzelf weet; Hem, door de bepaalde raad en voorkennis van God overgegeven, hebt u door de hand van wettelozen aan het kruis gehecht en gedood' (Hand. 2:22; 23).

Ja, het volk van de Joden heeft zijn Koning, de Christus, de Gezalfde Gods, ter dood verwezen; en God heeft het zo bestuurd, dat de stadhouder Pilatus een bord boven het kruis heeft laten plaatsnemen met het opschrift:

'Jezus, de Nazoreeër, de Koning der Joden'.

Dit opschrift, geschreven in het Hebreeuws, Grieks en Latijn, predikte aan de godsdienstige, staatkundige en geleerde wereld dat, wanneer Israël in de toekomst 'zonder koning' zijn zou, het zijn eigen schuld was, omdat het volk de koning gedood heeft. Arm, schuldig volk! Hoe diep treurig is het einde van de akte van de beschuldiging, door Stefanus u voorgehouden, waardoor de maat u volgemeten wordt: 'Hardnekkigen en onbesnedenen van harten en oren! u weerstaat altijd de Heilig Geest; zoals uw vaders, zo ook u. Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij hebben hen gedood, die

tevorende komst van de Rechtvaardige aankondigden, van Wie u nu verraders en moordenaars bent geworden,' (Hand. 7:51-53).

Dat is dus zeer ernstig! Alles was door Israël met voeten getreden. De beschuldiging was viervoudig. In historische volgorde genomen, waren zij:

1. Overtreders van de wet.
2. Moordenaars van de profeten.
3. Doodslagers van Christus, de Rechtvaardige.
4. Tegenstanders van de Heilige Geest.

Hoe ernstig was God beledigd!

Israëls Messias is als zodanig gehaat, miskend, verloochend, verraden, verworpen, overgeleverd aan de volken, en gedood! Zo moest de Christus lijden en verworpen worden door dit geslacht, naar de Schriften, en ook naar de mond van Christus Zelf. Wie nu mocht denken, dat in de verwerping van de Koning door Zijn volk, het Goddelijk verlossingswerk ten opzichte van Israël verijdeld zou zijn, die heeft nooit de profetieën van het Oude en Nieuwe Verbond goed gelezen.

Op de avond van de dag van de kruisiging werd het kruis op Golgotha leeg gevonden. Jezus lag in het graf. Op de derde dag is het graf leeg. Jezus is uit het graf, uit de doden opgestaan. Veertig dagen later wordt Christus in de hemel opgenomen, en Hem Zijn plaats aan de rechterhand Gods toegewezen.

Dáár aanschouwt het oog van het geloof Hem. Hij, die zich zó diep vernederd heeft, dat Hij in de dood en in de onderste delen van de aarde afgedaald is, is door God uitermate verhoogd geworden.

Zal de Heer daar altijd blijven? O nee! de apostel Petrus heeft tot de oudsten van Israël gezegd: 'Die de hemel moet opnemen tot op de tijden van de herstelling van alle dingen, waarvan God heeft gesproken door de mond van zijn heilige profeten van oudsher' (Hand. 3:21). God, de Vader van onze Here Jezus Christus, heeft tot Hem gezegd: 'Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal hebben tot een voetbank voor Uw voeten' (Ps. 110:1; Hebr. 1:13).

Christus zal terugkomen! Het gebed wat uit het hart van ‘het overblijfsel’ is opgekomen: Och, dat U de hemel zou openscheuren, dat U zou neerdalen, dat de bergen voor Uw aangezicht zouden wegsmelten!’ (Jes. 64:1), zal op Gods tijd verhoring vinden. ‘Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, ten oosten ervan. Dan zal de Olijfberg in tweeën gespleten worden naar het oosten en naar het westen. Er zal een zeer groot dal ontstaan; ...Dan zal de HEERE, mijn God, komen: al de heiligen met U!’ (Zach. 14:4; 5).

Vanaf de Olijfberg ging de Here Jezus naar de hemel, en op de Olijfberg zal Hij voor Zijn getrouwen, die Hem in de toekomst verwachten zullen, terugkeren. De hemelboden hebben bij het heengaan van de Heer naar de hemel, de discipelen meegedeeld: ‘Galilse mannen! wat staat u naar de hemel te kijken? Deze Jezus die van u is opgenomen naar de hemel, zal zó komen, op dezelfde wijze als u Hem naar de hemel hebt zien gaan’ (Hand. 1:11).

Dan zal het zijn voor Israël, wat in Hoogl. 2:4 ons wordt vermeld: ‘Hij brengt mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij’.

De verstrooiing

Verstrooid onder alle volken van de aarde.

Het beeld van de wijngaard

‘Heer, laat hem nog dit jaar staan, totdat ik eromheen gegraven en mest gelegd heb; en als hij dan in de toekomst vrucht voortbrengt ... maar zo niet, hak hem om’ (Luk. 13:8 en 9).

Deze, door de wijngaardenier in de gelijkenis, gegeven raad is ook opgevolgd. Waar de Here Jezus drie jaren kwam en tevergeefs vrucht gezocht heeft bij Zijn volk Israël, was het door het geduld en verdraagzaamheid van de Wijngaardenier (God), dat het volk nog een jaar op de proef gesteld zou worden; en na de verwerping van de Christus Gods, zond God de Heilige Geest, om te zien of Israël vrucht dragen zou. Maar, helaas! niets heeft mogen baten. Vanaf Mozes tot op Christus heeft God als Jahweh aan Zijn volk betuigd door Zijn profeten die Hij ‘vroeg en laat’ tot hen zond, - daarna is God gekomen in Zijn geliefden Zoon, - daarna in en door de Heilige Geest; maar alles tevergeefs! *De profeten* werden geslagen, beledigd, verguisd, verwond en uitgeworpen. *De geliefde Zoon* buiten de wijngaard uitgeworpen en gedood. *De Heilige Geest* tegen gestaan en smaadheid aangedaan, zodat de apostel Paulus de Joden te Antiochië, in Pisidië, met de meest aangrijpende ernst heeft aangeraden: ‘Kijk dan uit dat u niet overkomt wat gezegd is in de profeten: ‘Ziet, *verachters!* en *verwondert u, en verdwijnt*; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, dat u geenzins zult geloven; als iemand het u verhaalt’ (Hand. 13:40 en 41).

‘Wat is er nog meer te doen aan Mijn wijngaard, dan wat Ik eraan gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht dat hij goede druiven zou voortbrengen, terwijl hij slechts stinkende druiven voortbracht?’ (Jes. 5:4). Zó heeft God kunnen betuigen tot de inwoners van Jeruzalem, en tot de mannen van Juda. - Het oordeel *moest* komen, de straf *moest* worden uitgevoerd. De ‘omheining’ werd weggenomen, de wijngaard tot een ‘wildernis’ maken en distels en dorens zullen er opschieten, en de wolken werden geboden niet meer over hem te regenen.

De profetieën

De verschrikkelijke woorden van bedreiging, die door Mozes werden gesproken aan de oever van de Jordaan, moesten, helaas! in vervulling gaan. Wij willen deze woorden in hun geheel overschrijven: ‘U zult met weinig mensen overblijven, terwijl u zo talrijk was als de sterren aan de hemel, omdat u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam geweest bent. En het zal gebeuren, zoals de HEERE Zich over u verblijdde om u goed te doen en u talrijk te maken, dat de HEERE Zich zo over u zal verblijden *om u om te brengen en weg te vagen*. U zult weggerukt worden uit het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen. De HEERE zal u verspreiden onder al de volken, van het ene einde van de aarde tot aan het andere einde van de aarde. Daar zult u andere goden dienen, die u noch uw vaders gekend hebben, hout en steen. Daarbij zult u onder die volken niet tot rust komen en uw voetzool zal geen rustplaats hebben, want de HEERE zal u daar een bevend hart, kwijnende ogen en een treurende ziel geven. Uw leven zal voor u aan een zijden draad hangen; u zult nacht en dag beangst zijn en uw leven niet zeker zijn. ‘s Morgens zult u zeggen: Was het maar avond! En ‘s avonds zult u zeggen: Was het maar morgen! vanwege de angst die uw hart bevangen heeft en vanwege het schouwspel dat uw ogen zien. De HEERE zal u in schepen naar Egypte laten terugkeren, over de weg waarvan ik u gezegd heb: Die zult u nooit meer zien. Daar zult u uzelf als slaven en slavinnen aan uw vijanden willen verkopen, maar er zal geen koper zijn’ (Deut. 28:62-68).

Hoe letterlijk, is deze droeve profetie bevestigd geworden! Om de woorden van de Duitse professor E. F. Ströter te gebruiken, die zegt: ‘Het is aanschouwelijk onderwijs op reusachtige schaal, gegeven op het open toneel van de wereldgeschiedenis, zo, dat de volken van alle eeuwen, bij hun opkomen en verdwijnen, het kunnen lezen. Want allen gaan voorbij. Hun pracht verdwijnt

spoedig, hun schoonheid verwelkt, en hun plaats kent hen niet meer. Maar *de ellende en de smaadheid van Israël* bestaan tot op deze dag. Van de geweldige Faraö's spreken nog slechts de mummies tot ons. Van het prachtige Babylon de kleitabletten. Van het weelderige Griekenland gebroken zuilen en koude marmeren beelden. Van het trotse Rome massieve ruïnen en triomfbogen. Maar de *zonde* en *smaad* van Juda is levend, en heeft vlees en been. Israëls wonden bloeden elke morgen weer op nieuw. Zijn schuwe voetstap sluipt onzeker en allerwegen om ons heen. Toch is het geen spookbeeld. Het is een levende, verschrikkelijke, tastbare werkelijkheid. Het is ons daarbij te moede, alsof enkel doden onder ons wandelden.

Israël, verjaagd uit zijn land, zonder vaste woonplaats rondzwerfend, groeit en neemt zichtbaar toe in alle windstreken, in ieder land. Is er wel één volk, dat bitterder wordt gehaat door alle volken, verschrikkelijker wordt vervolgd, gruwelijker wordt gemarteld, dieper veracht, meer geplunderd, schandelijker mishandeld en vertrapt? Heidenen, Christenen en Turken hebben gestreden om de Joden van de aarde te verdelgen. En wat is het gevolg? Dat er vandaag de dag meer Joden zijn, dan in de bloeiendste tijd van het rijk onder David en Salomo!

Dat dit volk niet alleen zijn bestaan, maar zijn hele eigenaardigheid behouden heeft, is ook waar en onverklaarbaar. Niemand schikt zich gemakkelijker, is handelbaarder en inschikkelijker, niemand meer kosmopolitisch aangelegd dan de Jood. Want, of hij de fez draagt in Marokko, of de pelsmuts in Warschau, of de zijden hoed in Nederland; - of hij Jiddisch brabbelt, Spaans, Arabisch, vloeiend Engels of elegant Russisch spreekt - hij *is* en *blijft* een Jood'.

In de geschiedenis van Jozef verteld de Heilige Geest een feit van Juda, de zoon van Jakob, op zijn aanraden werd Jozef verkocht. In Genesis 38 scheidt Juda zich af van zijn broeders en neemt zijn intrek bij een man van Adullam, van wie de naam was Hira. Daar zijnde leert hij een Kanaänitische dochter kennen, die hij tot vrouw nam. Deze was de dochter van Sua, wat 'rijkdom' betekent. Ze schonk hem twee zonen. De eerstgeborene heette Er, wat 'waker' betekent; de tweede zoon gaf hij de naam van Onan, wat 'ongerechtigheid' wil zeggen. Beide zonen worden echter door de Here gedood, om het kwaad, dat zij openbaarden. Daarna schonk ze aan Juda een derden zoon, die Sela geheten werd, wat betekent: 'Verheffing,' en dus een aankondiger is van verhoging na de vernedering. Juda verliet zo zijn broeders, zijn land, zijn vreemdelingschap.

Hij komt door zijn huwelijk tot rijkdom; God doodt twee van zijn zonen, terwijl de derde in Gods ogen genade vindt.

Wat wil de Heilige Geest ons door deze treurige mededeling over Juda leren? Is het niet een getrouw beeld van de geschiedenis van de stam van Juda? Het is een type van het volk, waarvan ook ons een gedeelte dagelijks omgeeft.

Waar de tien stammen zich bevinden, kunnen wij niet met enige zekerheid aangeven. De Israëlieten om ons heen zijn Joden, nakomelingen van Juda. En evenals de patriarch Juda uit zijn land ging, nadat hij zijn broeder Jozef als slaaf verkocht had, evenzo is het gegaan met het huis van Juda, dat na de ballingschap in Babel het Joodse volk genoemd wordt, dat ook zijn Broeder (de Messias) voor dertig zilverlingen verkocht heeft, en van Hem heeft geroepen: 'Weg met Hem! Kruisig Hem!' - 'Zijn bloed over ons en over onze kinderen!' (Matt. 27:25).

De aartsvader Juda begon met Hira, van Adullam, te handelen; hij verkreeg 'rijkdom'. Maar Er, de 'waker,' sterft onder Gods straffende hand, terwijl Onan ('ongerechtigheid') hetzelfde oordeel ondergaat.

Geeft deze geschiedenis niet levend, in *alle* trekken, ons te aanschouwen, wat met het huis van Juda tot op heden nog plaats vindt? De Joden zijn uit hun land uitgegaan, zij hebben met de andere volken gehandeld, rijkdommen verkregen, maar in een weg waarop zij zich, als 'wakker zijnde' in het doen van 'ongerechtigheid,' openbaren.

Waar nu voorheen twee van de drie zonen van Juda door de Heer gedood werden, en de derde Sela (verheffing) bewaard werd, zó zal het straks ook met de nakomelingen van Juda gaan. In Zach. 13:8 lezen wij toch duidelijk: 'Het zal gebeuren, spreekt de HEERE, dat in heel het land *twee derde ervan uitgeroeid zal worden* en de geest zal geven, en een derde ervan zal overblijven'.

Het volk van de Joden is tot op heden een 'smaad voor zijn burens, tot spot en schimp voor wie hen omringen ... een spreekwoord onder de heidenvolken en de natiën schudden het hoofd over hen' (Ps. 44:14 en 15; 79:4).

Maar dit zal niet altijd zo blijven. De Here Israëls God, zal hen bezoeken en hun gevangenis wenden (Zie Zef. 2:7). Ezechiël mag het Woord van de Heer spreken tot 'de bergen van Israël,' en dan horen wij de heerlijke, troostvolle

voorzeggingen: 'Maar u, bergen van Israël, u zult uw takken weer voortbrengen en uw vruchten voor Mijn volk Israël dragen, want zij komen naderbij.

Want zie, Ik kom naar u toe, Ik zal Mij naar u toewenden, en u zult bewerkt en bezaaid worden. Ik zal de mensen op u talrijk maken, heel het huis van Israël, in zijn geheel. De steden zullen bewoond en de puinhopen zullen herbouwd worden. Ik zal mens en dier op u talrijk maken, zij zullen talrijk worden en vruchtbaar zijn. Ik zal u doen bewonen als in uw vroegere tijden, ja, Ik zal u meer goeddoen dan in uw begin. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Ik zal mensen over u doen lopen, namelijk Mijn volk Israël. Zij zullen u in bezit nemen, u zult voor hen tot erfelijk bezit zijn en u zult hen voortaan niet meer van kinderen beroven. Zo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tegen u zeggen: U bent een mensenverslinder, en u bent een land dat uw volken van kinderen berooft...Ik zal de smaad van de heidenvolken over u niet meer doen horen en u zult de schande van de volken niet langer dragen. U zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE' (Ezech. 36:8-15).

En, om alle tegenspraak, bedenking of twijfel tot zwijgen te brengen, spreekt God op zo duidelijke, zowel ziel en geweten treffende wijze, door Ezechiël, Zijn volk toe:

'Mensenkind, toen het huis van Israël in hun land woonde, toen verontreinigden zij dat met hun weg en met hun daden. Hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinheid van een afgezonderde vrouw. Toen stortte Ik Mijn grimmigheid over hen uit omwille van het bloed dat zij in het land vergoten hadden, en vanwege hun stinkgoden waarmee zij het verontreinigd hadden. Ik verstrooide hen onder de heidenvolken en zij werden verspreid over de landen. Ik heb hen geoordeeld overeenkomstig hun weg en overeenkomstig hun daden. Toen zij aankwamen bij de heidenvolken waarheen zij gegaan waren, ontheiligden zij Mijn heilige Naam, omdat men van hen zei: *Deze mensen zijn het volk van de HEERE en toch zijn zij uit Zijn land vertrokken.* Maar Ik spaarde hen vanwege Mijn heilige Naam. Het huis van Israël had die ontheiligd onder de heidenvolken waarheen zij gegaan waren. Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent. *Ik zal Mijn grote Naam heiligen*, die onder de heidenvolken ontheiligd is, die u in hun midden ontheiligd hebt. Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik in u voor hun ogen geheiligd word. Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar

uw land brengen. Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. U zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor u zijn. Ik zal u verlossen van al uw onreinheden. Ik zal roepen tegen het koren en Ik zal het veel doen worden: Ik zal u geen hongersnood opleggen. Ik zal de vrucht van de bomen en de opbrengst van het veld vermeerderen, zodat u onder de heidenvolken de smaad van de hongersnood niet meer ontvangt. U zult zich uw slechte wegen en uw daden die niet goed waren, herinneren. U zult walgen van uzelf om uw ongerechtigheden en om uw gruweldaden. Ik doe het niet omwille van u, spreekt de Heere HEERE, laat dat u bekend zijn. Schaam u en word te schande vanwege uw wegen, huis van Israël' (Ezech. 36:17-32).

Israël heeft een glansrijke, een heerlijke toekomst! Het volk, dat voor ongeveer 19 eeuwen geen eigen land 'het zijne' kon noemen, wat geen koning, vorst of priester, geen staatsinrichting of banier bezat, niets, waardoor het enige hoop tot herstel als natie kon voeden; een volk, dat honderd vreemde talen spreekt en zijn eigen taal bijna verleerd heeft, dat volk zal weder een volk, ja het volk worden, verheven boven alle andere volkeren; en het zal een staat wezen, een vaderland, een eigen haard, een eigen wijnstok en vijgenboom bezitten. 'Al zou het in die dagen wonderlijk zijn in de ogen van het overblijfsel van dit volk, zou het ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekt de HEERE van de legermachten' (Zach. 8:6).

Maar, voor het zover is, moet het volk door een diepe weg van verootmoediging en schuldbesef gaan, en Psalm 130 zal de verzuchting van de ziel en de smeking van hun harten zijn; maar de Heilige Geest zal ook niet nalaten om volhardend in hen en tot hen te spreken: 'Laat Israël hopen op de HEERE, want bij de HEERE is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. Ja, Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden' (Ps. 130:7; 8).

Roept het volk 'uit de diepten' tot God, Hij zal komen, en het naar Zijn Woord, in Zijn onveranderlijke genade en onwankelbare trouw op heffen, aannemen, groot maken en boven allen verheerlijken.

Wat God beloofd heeft, zal geschieden!
Zijn raadsbesluit wordt eens vervuld!
Eer mogen bergen henen vlieden,
De zon in duisternis gehuld,
De maan uit hare standplaats wijken,
Eer iets, van wat Zijn mond ooit sprak,
Niet als de Waarheid eens zal blijken.

Het toekomstig, glorierijk herstel

In het voorafgaande hoofdstuk hebben wij al de een gedeelte van de profetie van Ezechiël uit geschreven, waaruit ons duidelijk het Goddelijk heerlijk licht van Israëls herstel tegemoet straalt.

Nu zijn wij zo ver zijn gekomen, dat wij over deze kostelijk mooie waarheid enige bladzijden vullen mogen, willen wij dat bij het licht van Gods Woord, in afhankelijkheid van de Heer, proberen te doen, door achtereenvolgens stil te staan bij

1. Het herstel als volk.
2. Het herstel van het koningschap en het priesterdom.
3. Het herstel van het land.

Het herstel als volk

‘Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend is,’ schrijft de apostel Paulus in Rom. 11:25 ‘opdat u niet wijs bent in eigen oog, dat er voor een deel over Israël verharding is gekomen, totdat *de volheid van de volken* is ingegaan; en zó zal heel Israël behouden worden’.

Onder de vele Goddelijke uitspraken over dit herstel van *heel* Israël, komt wat de profeet Ezechiël ons, als een gezicht, meedeelt in hoofdstuk 37 wel op de voorgrond. Onder twee beelden, n.l. die van de vallei vol dorre doodsbeenderen, en de twee stukken hout, die tot één worden, ontvangen wij het onbetwistbaar duidelijke door God gegeven bewijs, dat Hij Zijn volk weer levend zal maken; en dat Juda en Efraïm, de twee van elkaar gescheiden delen sinds Rehabeams regering, weer één volk zullen worden.

In de geest wordt Ezechiël geplaatst in het midden van een vallei, vol beenderen. En de Heer deed hem de vallei van rondom gaan, zodat hij alles beschouwen kon; en zijn oog zag vele beenderen op de bodem, die niet alleen dood, maar ‘zeer dor’ waren; volledig verbleekt en uitgedroogd.

Op de vraag van de Heer: ‘Mensenkind! zullen deze beenderen levend worden?’ is het antwoord van de profeet: ‘Here HEERE, Ú weet het’. Uit dit antwoord blijkt duidelijk, dat Ezechiël niet eigenwijs was. Jahweh, de Eeuwige, is tevens de Almachtige, Die uit de dood het leven kan roepen.

Ezechiël moet over de beenderen profeteren, en zeggen: ‘Dorre beenderen, hoor het woord van de HEERE. Zo zegt de Heere HEERE tegen deze beenderen: Zie, Ik ga geest in u brengen en u zult tot leven komen. Ik zal pezen op u leggen, vlees op u doen komen, een huid over u heen trekken, en geest in u geven, zodat u tot leven komt. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben’.

En toen de profeet gehoorzaamde aan het bevel van de Heer, werd de doodse stilte verbroken door een geluid; en zie, er kwam een beweging! de beenderen naderden, elk been tot zijn been.

Kunnen wij niet, bij het lezen van dit alles, in onze dagen aanschouwen dat God een begin maakt met de vervulling van deze profetie? Hoe merkwaardig is de Zionistische beweging van de laatste jaren! Hoe zien wij uit alle oorden van de wereld de Joden bijeenkomen op het Congres van de Zionisten; en hoe weten zij ons het schild van het huis van David voor te houden; en hoe is het hun streven om het land van hun voorvaderen weer te bewonen. Ja, hoe zijn al duizenden in het heilig land, en wordt de bodem gecultiveerd tot velerlei opbrengsten! En toch, hoewel de beenderen tot elkaar naderen, *zij zijn dood, zij zijn dor*.

God zal echter door *Zijn Geest* hen levend maken. Ezechiël moet profeteren tot de geest, en zeggen: ‘Zeg tegen de geest: Zo zegt de Heere HEERE: Geest, kom uit de vier windstreken en blaas in deze gedoden, zodat zij tot leven komen’ (Ezech. 37:9).

Wij twijfelen er niet aan dat de Joden, die deelgenoten zijn van die zegeningen, levend gemaakt zullen zijn, hoewel de mededeling van het leven aan ieder persoonlijk door de Geest Gods hier niet op de voorgrond wordt gesteld. Veel meer is het een machtig ingrijpen van God door Zijn Geest, om uiteindelijk het volk als volk in zijn geheel, *de twaalf stammen*, als één natie te laten ontwaken uit de doodslaap in het midden van de volkeren. Het gevolg van deze tussenkomst Gods ten hunnen behoeve zal zijn, dat de verstrooide kinderen Israëls, die in twee volken zijn gedeeld, tot elkander zullen komen onder één hoofd en als één volk. Dit is de opstanding van het volk, dat inderdaad dood en begraven was. Zie Ezech. 37:12-14; Rom. 11:15.

God opent hun graven. En wat is het heerlijk gevolg? Israëel, als één volk, zal weer gezien worden, en in het land van zijn vaders als zodanig teruggebracht zijn. Ja, ‘zij zullen wonen in het land dat Ik aan Mijn knecht, aan Jakob, gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben. Zij zullen daarin wonen, zij met hun kinderen en hun kleinkinderen, tot in eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal tot in eeuwigheid hun Vorst zijn’ (Ezech. 37:25).

Efraïm en Juda *samen weer één volk, één koninkrijk!* Wat een zegen in genade! Een zegen van de God van Jakob!

Salomo, het type of schaduw van de heerlijke regering van Christus, was nauwelijks opgevolgd door zijn zoon Rehabeam, of daar vond de scheuring plaats! Jerobeam, de zoon van Nebat, een man uit de stam van Efraïm, is de eerste koning van het rijk van de tien stammen. Al in de dagen van de Richteren, in Gideon’s tijd, liet de stam van Efraïm zich als ijverzuchtig gelden. ‘Telkens wanneer Efraïm sprak, was er schrik, hij verhief zich in Israël’ (Hos. 13:1). En deze zucht van jaloezie heeft alle tijden en eeuwen door de Efraïmieten gekenmerkt. Maar, als Christus Jezus, de ware Salomo, de ware Vrededorst, als Koning over Zijn volk geopenbaard zal worden, zal alle jaloezie en twist ophouden, en zullen de tien stammen één volk onder één Hoofd zijn. ‘Dan zullen de Judeeërs bijeengebracht worden samen met de Israëlieten. Zij zullen voor zich één Hoofd aanstellen en uit het land oprukken; want groot zal de dag van Jizreël zijn’ (Hos. 1:11).

Op zeventvoudige, volmaakte wijze deelt ons Ezechiël de toekomst van Israël mede:

1. God zal een verbond van vrede met Zijn volk maken, wat een eeuwig verbond zijn zal.
2. Hij zal het in het land brengen, en het vermenigvuldigen.
3. Zijn heiligdom wordt in hun midden opgericht.
4. Gods tabernakel (Zijn troon) zal bij hen zijn.
5. Hij is hun God.
6. Zij zijn Zijn volk.

De heidenen (of volkeren) zullen dan tot de kennis komen, dat Israëls God Jahweh is; en dat Zijn volk vanuit het midden van de volkeren, voor Jahweh geheiligd (afgezonderd) is geworden. Zie Ezech. 37:26-28.

‘Ten andere maal’ zal de Here Zijn hand aan het overblijfsel Zijns volks leggen; Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, de verdrevenen *van Israël* verzamelen, en de verstrooiden *van Juda* vergaderen van de vier einden van het aardrijk. De nijd van Efraïm zal weggaan, en de tegenstanders van Juda zullen uitgeroeid worden: Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen. Lees hieromtrent de woorden uit Jes. 11:10-16.

Al deze zegeningen zullen Israël ten deel worden, waartoe de Here Jezus het fundament gelegd heeft, waar Hij Zijn kostbaar bloed gestort heeft. Bij de instelling van het avondmaal heeft Hij de discipelen er over onderwezen, toen Hij zei bij het toereiken van de drinkbeker: ‘Drinkt allen daaruit. Want dit is Mijn bloed, van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden’ (Matt. 26:28; Mark. 14:24; Luk. 22:20; 1 Kor. 11:25).

‘Het verbond van de vrede,’ waarvan Ezechiël spreekt, ‘dat een eeuwig verbond zal zijn,’ is ‘het nieuwe verbond,’ wat ons door Jeremia aangekondigd wordt. ‘Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vaders gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden - Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond

dat Ik na die dagen met het *huis van Israël* sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn *wet in hun binnenste* geven en zal die *in hun hart schrijven*. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken' (Jer. 31:31-34). Eer zullen de zon, de maan en de sterren uit hun ordeningen ophouden, en de hemelen boven ons gemeten, en de fundamenten van de aarde doorgrond kunnen worden, eer Israël zou ophouden een volk te zijn, en dat God het hele zaad Israëls zou verwerpen. 'En Ik zal haar voor Mij in de aarde zaaien en Mij ontfermen over Lo-Ruchama. Ik zal zeggen tegen Lo-Ammi (niet Mijn volk): U bent Mijn volk, en hij zal zeggen: Mijn God!' (Hos. 2:22).

'Ik zal zeggen: Dit is Mijn volk; en zij zullen zeggen: De HEERE is mijn God' (Zach. 13:9b).

Het herstel van het koningschap en priesterdom

In het 30ste hoofdstuk van Jeremia spreekt God, dat Hij 'de gevangenis van Israël en Juda' wenden zal, en 'zij zullen de HEERE, hun God, dienen, en hun Koning David, Die Ik hun zal doen opstaan' (Jer. 30:9).

In *het laatste van de dagen* 'zullen de Israëlieten zich bekeren, en de HEERE, hun God, zoeken en David, hun koning' (Hos. 3:5).

'En Ik, de HEERE, zal een God voor ze zijn, en Mijn Knecht David zal Vorst zijn in hun midden. Ík, de HEERE, heb gesproken' (Ezech. 34:24; 37:24; 25).

Als deze voorzeggingen haar vervulling zullen gekregen hebben, zal ook het woord van de engel Gabriël tot de maagd Maria waarheid worden: 'Deze zal groot zijn, en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en de Heer, God, zal Hem de troon van zijn vader David geven; en Hij zal over *het huis van Jakob* koning zijn tot in eeuwigheid, en aan Zijn koningschap zal geen einde zijn' (Luk. 1:32; 33). De koninkrijken van de wereld hebben een einde gehad, en zullen allen eenmaal een eindigen. Het Babylonische, het Medisch-Perzische, het Griekse koninkrijk is ten onder gegaan; het Romeinse rijk is in macht ook vernederd geworden, het bestaat evenwel nog in beginsel, evenals de

drie voorafgaande, en zal nog eens in macht opnieuw zich openbaren, maar toch, vernietiging en ondergang is de zekere toekomst van deze toekomstige wereldmacht. Door de macht van wie? In Daniël 2:44 en 45 vinden wij het Goddelijke antwoord. 'In de dagen van die koningen (nl. de vier wereldrijken) zal de God van de hemel echter een Koninkrijk doen opkomen dat voor eeuwig niet te gronde zal gaan en waarvan de heerschappij *niet op een ander volk* zal overgaan. Het zal al die andere koninkrijken verbrijzelen en tenietdoen, maar zelf zal het *voor eeuwig standhouden*. Daarom hebt u gezien dat, niet door mensenhanden, uit de berg een steen werd afgehouden, die het ijzer, brons, leem, zilver en goud verbrijzelde'. Dán zal het zijn: 'Het koninkrijk van de wereld van onze Heer en van Zijn Christus is gekomen, en Hij zal regeren tot in alle eeuwigheid' (Openb. 11:15).

Nu moet de lezer niet menen, dat de Persoon van onze geliefde Heer en Heiland, Jezus Christus, op deze aarde zal *wonen*, en van de ene dag tot de anderen *hier beneden Zich bevinden zal*. Nee, Hij zal wel geopenbaard, gezien, erkend en gehuldigd worden. De Schrift is vol van uitspraken over deze heerlijke en toekomstige tijd; maar de regering, het uitoefenen van heerschappij, zal in de handen gelegd worden van een nakomeling uit het huis van David, die in Ezech. 44:3 ons met de titel 'Vorst' aangegeven wordt; en die, volgens Ezech. 45:7 *een erfdeel* ontvangt in het midden van het land; en volgens vers 16 en 17 zal het volk voor de Vorst *een hefoffer* moeten offeren, en *hijzelf zal voor zichzelf* en voor het volk een var van de zondoffers moeten offeren. Volgens Ezech. 46:2 zal de Vorst ook zijn brandoffer en dankoffer hebben te offeren, en zal hij aan de dorpel van de poort van de Tempel aanbidden. En uit de woorden in Ezech. 46:16-18 wordt ons duidelijk aangetoond, dat deze Vorst niet Christus Jezus, maar een mens uit de mensen zijn zal, waar wij lezen: 'Zo zegt de Heere HEERE: Wanneer de vorst een van zijn zonen een geschenk geeft, is het diens erfelijk bezit. Dat zal zijn zonen toebehoren, dat zal hun bezit in erfelijk bezit zijn. Maar wanneer hij een geschenk uit zijn erfelijk bezit aan een van zijn dienaren geeft, zal dat van hem zijn tot het jaar van zijn vrijlating. Dan zal het naar de vorst teruggaan. Voorwaar, het is zijn erfelijk bezit, het zal zijn zonen toebehoren. De vorst mag niets nemen van het erfelijk bezit van het volk door hen uit hun bezit te verdringen. Hij mag zijn zonen alleen van zijn eigen bezit in erfelijk bezit geven, zodat Mijn volk niet verspreid wordt, ieder verdrongen uit zijn eigen bezit'.

Wij mogen met belangstelling lezen, wat God door Jeremia over David voorzegt heeft in hoofdstuk 33:15-22. En wat de Geest van God hierin over het koninklijkhuys, het huis van David, meedeelt, wordt ook gezegd van de Levitische priesters. Ja, *het priesterdom* zal evenals *het koningschap* weer door God hersteld worden. 'Zijn heiligdom wordt in het midden van Israël opgericht, en 'de zonen van Zadok' zullen in de toekomstige tempel de dienst verrichten, zoals ons in Ezech. 40:46; 43:19; 44:15; 48:11 wordt meegegeeld.

Zadok, wat betekent de 'rechtvaardige,' was in de dagen van de regering van Salomo de gezalfde Hogepriester; en van hem, als ook van de priester in de toekomst, onder de regering van de ware Zoon van David, heeft al de man Gods tot Eli, in de dagen van de Richteren onder Israël, geprofeteerd: 'Ik zal voor Mij een trouwe priester doen opstaan; die zal doen zoals het in Mijn hart en Mijn ziel is. Voor hem zal Ik een blijvend huis bouwen, en hij zal alle dagen voor de ogen van Mijn gezalfde wandelen' (1 Sam. 2:35).

Van veel belang is het, dat de Geest van de Heer slechts van *priesters* spreekt; en dat deze priesters (de kinderen van Zadok) 'de wacht van het altaar' zullen waarnemen, en 'voor Gods aangezicht staan om aan Hem vet en bloed aan te bieden'. Zie Ezech. 44:15 en 16. De Gezalfde van God, voor het aangezicht van Wie de kinderen van Zadok wandelen zullen, is Christus, de Hogepriester van de komende goederen (Hebr. 9:11).

Wat een heerlijke toekomst is er voor Israël, Gods volk, weggelegd! Hoe horen wij Jesaja het vol verrukking uitroepen: 'Zie, een Koning zal regeren in gerechtigheid, en vorsten zullen heersen overeenkomstig het recht. Die Man zal zijn als een beschutting tegen de wind, een schuilplaats tegen de vloed, als waterbeken in een dorre streek, als de schaduw van een zware rots in een dorstig land. Mijn volk zal verblijven in een woonplaats van vrede, in veilige woningen, in oorden van zorgeloze rust' (Jes. 32:1; 2 en 18).

Dan zal Zach. 6:12 en 13 in vervulling treden: 'Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, een Man - Zijn Naam is SPRUIT - zal uit Zijn plaats opkomen, en Hij zal de tempel van de HEERE bouwen. Ja, Hij zal de tempel van de HEERE bouwen, Hij zal met majesteit bekleed zijn, Hij zal zitten en heersen op Zijn troon. Hij zal Priester zijn op Zijn troon; tussen die Beiden zal vredesberaad plaatsvinden'.

Het herstel van het land

‘Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven’. zó sprak Jahweh tot Abraham (Gen. 12:7). Deze belofte heeft God telkens herhaald, en wel met de bijvoeging: ‘en aan uw zaad;’ niet alleen aan Abraham, maar ook aan Izak en Jakob. Lees: Genesis 26:3 en 4; 28:13; 35:12.

Het land mag nu woest zijn, - het is omdat het nu sabbat of rust geniet; zoals Mozes profetisch het aan het volk voorzegt heeft: ‘...Uw land zal een woestenijs worden en uw steden een puinhoop. Dan zal het land behagen scheppen in zijn sabbatsjaren, alle dagen dat het verwoest ligt en u in het land van uw vijanden bent. Dan *zal het land rusten* en zal het behagen scheppen in zijn sabbatsjaren. *Alle dagen dat het verwoest ligt*, zal het rusten, omdat het niet rustte gedurende uw sabbatten, toen u het bewoonde’ (Lev. 26:33-35).

Maar, ‘Toen nam de HEERE het op voor Zijn land,’ (Joël 2:18), en zoals wij in Lev. 26:42 lezen: ‘Ik zal denken aan Mijn verbond met Jakob. En ook aan Mijn verbond met Izak, en ook aan Mijn verbond met Abraham zal Ik denken, en *Ik zal denken aan het land;*’ ‘want het land behoort Mij toe’ (Lev. 25:23).

Ja, is het niet wonderbaar, dat wij in Deut. 11:12 lezen: ‘...voortdurend rusten de ogen van de HEERE, uw God, daarop, van het begin van het jaar tot het einde van het jaar?’ Ja, nog meer! Toen bij de spraakverwarring, tijdens de bouw van de toren van Babel, ‘...de Allerhoogste aan de volken het erfelijk bezit uitdeelde, toen Hij Adams kinderen van elkaar scheidde, heeft Hij het grondgebied van de volken vastgesteld overeenkomstig het aantal Israëlieten’ (Deut. 32:8). Ja, toen al heeft Jahweh ‘het snoer van Zijn erfdeel’ over ‘het gewenste land’ getrokken.

En dit snoer reikte, van de rivier van Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Eufraat,’ (Gen. 15:18). Abraham heeft het in de lengte en breedte doorwandeld; en Mozes heeft het, van de hoogte van Pisga af, mogen aanschouwen; maar het volk Israëls heeft het nooit in deze uitgestrektheid in bezit gehad. Waarom niet? Is het, omdat God Zijn belofte niet getrouw geweest is? O, nee! God is en blijft getrouw. Hij is de God, die voor eeuwig de trouw bewaart’ (Ps. 146:6).

Nee, de schuld ligt aan de kant van de mensen. Van Juda, Benjamin, Manasse, Efraïm, Zebulon, Aser, Nafthali en Dan wordt genoemd, dat zij de inwoners van het land ‘niet verdreven’ hebben (Richt. 1:19-34), als gevolg waarvan wij het

volk in het boek de Richteren onderworpen en zuchtend vinden, en een Engel van de Heer van Gilgal uitgaat tot naar Bochim, om daar het volk de oorzaak van hun treurige toestand onder het oog te brengen. 'U bent Mijn stem echter niet gehoorzaam geweest. Waarom hebt u dit gedaan?' (Richt. 2:2).

Echter zal God, van Wie goedertierenheid tot in eeuwigheid is, het straks in al de lengte en breedte zijn volk Israël doen erven. In Ezech. 47:13-21 worden ons de *grenzen* aangegeven, en in Ezech. 48:1-29 wordt ons meegedeeld, hoe en welk gedeelte van elk stam toebehoren zal. Het ogenblik nadert spoedig, waarop de bazuin van het jubeljaar op de bergen van 'het land van de Heer' gehoord zal worden.

'Het land is van Mij' heeft Jahweh gesproken. Wie zal het Hem ontnemen? Waar is de keizer of koning, waar de macht van mensen of duivelen, die 'het Sieraadland,' (Dan. 11:41), aan Jahweh's alvermogende hand zou kunnen ontrukken? Al is het de twistappel van de volkeren van deze aarde geworden, dit verandert niets aan wat God eenmaal gesproken en beloofd heeft, dat er voor Hem op aarde geen land kan worden vergeleken met het land Israël. Dáár heeft Hij Zijn troon en heiligdom opgericht; dáár stonden Zijn priesters, de dienstdoende voor Hem; dáár werden de stemmen van Zijn profeten gehoord, die van de huidige ondergang, maar ook van *het toekomstig herstel* en *de toekomstige heerlijkheid* getuigen; dáár was Johannes de Doper zijn loopbaan begonnen, dáár had hij haar voortgezet en eindigt deze als voorloper van de Messias; daar was de Gezegende geboren uit een vrouw, werd Hij gedoopt, predikte en onderwees Hij, arbeidde en stierf Hij; van dáár was Hij in heerlijkheid opgenomen, en heeft Hij plaatsgenomen aan Gods rechterhand; dáár daalde de Heilige Geest neer met kracht; van dáár stroomde het getuigenis van het Evangelie van de liefde en genade Gods tot zondaren over de gehele aarde; dáár zal spoedig 'de Heer van de heerlijkheid' neerdalen, en 'zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg' (Zach. 14:4), dáár zal Zijn troon weer opgericht en Zijn dienst hersteld worden. In één woord: dat land is in de ogen van de Heer kostbaar; dat land is het middelpunt van Zijn gedachten en werken, wat deze aarde betreft; en het is Zijn voornemen, het een eeuwige volmaaktheid te schenken, tot blijdschap van Zijn volk Israël in de eerste plaats, maar ook voor alle volken van de aarde. 'Ik zal ter wille van u de kaalvreter bestraffen, zodat hij de vrucht van de aardbodem bij u niet te gronde richt, en de wijnstok op het veld bij u niet zonder vrucht zal blijven, zegt de HEERE van de legermachten.

Alle heidenvolken zullen u gelukkig prijzen, want u zult een aangenaam land zijn, zegt de HEERE van de legermachten' (Mal. 3:11; 12).

Op wat een roerend mooie manier heeft Jeremia deze heerlijke toekomst mogen voorzeggen, waar wij in hst. 33:6-16 lezen: 'Zie, Ik ga haar herstel en genezing bevorderen, Ik zal hen genezen: een overvloed van duurzame vrede zal Ik hun bekendmaken. Ik zal een omkeer brengen *in de gevangenschap van Juda en in de gevangenschap van Israël*, en hen opbouwen als vroeger. Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid, waarmee zij tegen Mij gezondigd hebben. Ik zal al hun ongerechtigheden vergeven, waarmee zij tegen Mij gezondigd hebben, en waarmee zij tegen Mij in opstand zijn gekomen. Het zal voor Mij worden tot een vreugdevolle naam, tot roem en tot luister bij alle heidenvolken van de aarde, die al het goede zullen horen dat Ik hun doe. Zij zullen beangst zijn en sidderen vanwege al het goede en vanwege al de vrede die Ik het verschaf. Zo zegt de HEERE: In deze plaats, waarvan u zegt: *Zij ligt verwoest, zodat er geen mens en geen dier meer is* - in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem, die zo verwoest zijn, dat er geen mens, geen inwoner en geen dier meer in te vinden is, zal weer gehoord worden de stem van de vreugde, de stem van de blijdschap, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid, de stem van hen die zeggen: Loof de HEERE van de legermachten, want de HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig, en de stem van hen die in het huis van de HEERE een lofoffer brengen... In die dagen en in die tijd zal Ik voor David een SPRUIT van gerechtigheid doen opkomen. Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde. In die dagen zal Juda verlost worden en zal Jeruzalem onbezorgd wonen. Dit is hoe men de stad noemen zal: DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID'. Ja, dan zal het zijn wat ons de profeet Jesaja in het 35ste hoofdstuk bezingt, en wat door de gelovige zanger César Malan nagezongen is:

De dorre vlakte van de woestijnen
Zal zich verblijden eindelijk;
De zandzee zal herschape schijnen,
Want bloeien zal zij als een roos.
Van heilige vreugde zal zij beven
Doortinteld van een heerlijk leven,
Dat nimmermeer verwelken zal.
Zij zal de wonderen van de Heer
Aanschouwen, en Zijn grootheid eren

Met jubelend triomf geschal.

Het herstel van Jeruzalem

Is er wel een stad ter wereld, zó bekend, zo geroemd, zo verheven geweest, maar ook zó zeer vernederd als Jeruzalem? Ja, er zijn steden omgekeerd, voor eeuwig van de aarde verwijderd geworden, maar van de steden, die zijn blijven bestaan, is er geen stad, die op zoveel heerlijks, zoveel glans en majesteit, zo veel onderscheiding van alle anderen wijzen kan, als Jeruzalem: 'de stad van de Grote Koning' (Ps. 48:3).

Er is ook op aarde geen stad, die zo'n schitterend heerlijke toekomst te wachten staat, als wel Jeruzalem, die eens heten zal: 'Stad van de HEERE, het Sion van de Heilige van Israël' (Jes. 60:14).

Evenals God het land tevoren gekend en afgezonderd heeft van de volken, en bestemd voor Zijn volk Israël, zo ook was Jeruzalem al voor Hem, en heeft Mozes, zonder de naam Jeruzalem te noemen, tot het volk moeten spreken van 'de plaats die de HEERE, uw God, uit al uw stammen zal uitkiezen *om Zijn Naam daar te vestigen, naar Zijn woning moet u vragen en daarheen komen*' (Deut. 12:5-14).

In Jozua 10:1 meldt Gods Woord ons het eerst de naam, en worden wij in kennis gesteld met Adoni-Zédek, destijds koning van Jeruzalem, welke, in verbintenis met de koningen van Hebron, Jarmuth, Lachis en Debir, de strijd aanbindt tegen Jozua. Maar wat was het einde? Jozua gebiedt de anderen dag, na de strijd, dat de oversten van het krijgsvolk moeten 'toetreden, en hunne voeten zetten op de halzen van hun koningen. En zij traden toe, en zetten hunne voeten op hunne halzen. Toen zei Jozua tot hen: 'Wees niet bevreesd en wees niet ontsteld, wees sterk en moedig, want zo zal de HEERE doen met al uw vijanden tegen wie u strijdt' (Joz. 10:24; 25).

'Zo moeten al Uw vijanden omkomen, HEERE!' (Richt. 5:31) eindigt Debora haar lied. Deze 'moeder in Israël,' blik in het geloof voor uit, en haar profetie reikt tot de tijd, als de Heer het oordeel heeft uitgevoerd, als Zijn vijanden allen vernietigd zullen zijn. Ja, als het dan, evenals in Jozua's dagen, ook plaats zal hebben dat de koningen van de aarde, en de grote, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machtigen, en alle slaven, en alle vrijen, zich

zullen verbergen in de spelonken en in de steenrotsen van de bergen, en tot de bergen en tot de steenrotsen zeggen zullen: 'Valt op ons en verbergt ons voor het aangezicht van Hem die op de troon zit, en voor de toorn van het Lam!' (Openb. 6:15; 16).

In Davids tijd is Jeruzalem in het bezit van de Jebusieten, wat ook het geval was in de dagen van de Richteren, zoals blijkt uit Richt. 19:10 en 11; en 1 Kron. 11:4 en 5. Volgens Jozua 18:28 was toen de naam van de stad Jebusi.

Als David het koningschap over het gehele volk Israëls ontvangen heeft, is het ook naar de gedachten van God, dat Jeruzalem door David ingenomen zal worden. En vragen wij, waarom God meer belang stelde in deze stad dan in iedere andere? Dan is het eenvoudig antwoord: 'Hij had deze stad lief;' omdat Hij te Jeruzalem de troon van Zijn genade op aarde wilde oprichten. 'Want de HEERE heeft Sion verkozen, Hij heeft het begeerd tot Zijn woongebied. Dit is, zei Hij, *Mijn rustplaats tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want naar haar heb Ik verlangd*' (Ps. 132:13; 14). 'Zijn fundament rust op de heilige bergen. De HEERE heeft de poorten van Sion lief boven alle woningen van Jakob' (Ps. 87:1; 2).

Toen Gods ogen de aarde doorliepen, rustten zij op deze bijzondere plaats, om Zijn woning aldaar te vestigen. De Psalmist vraagt aan het Basan-gebergte: 'Waarom, gebergte met al uw toppen, kijkt u met afgunst?' En hij laat er dadelijk op volgen: '...deze berg, die God als Zijn woning heeft begeerd. Ja, de HEERE zal er voor altijd wonen' (Ps. 68:16). Dit is het door God uitverkoren oord, de plaats van Zijn begeerte, omdat Hij dáár Zijn woning kiest en er Zich vestigt. En is dit niet dezelfde plaats, waar ook de Zoon van David het fundament van eeuwig heil gelegd heeft? Jezus, *de wortel van David*, is de Koning van de genade, als alles verdorven en vervallen is; gelijk Jezus, *het zaad van David*, de ware Salomo, de Koning van de heerlijkheid zijn zal.

Ja, Jezus, de Zoon van God, de Koning van Israël, heeft in genade de stad Jeruzalem bezocht; in zegeningen van de genade haar straten doorwandeld, de tempel-voorhoven betreden; in genade gesproken, en zich geopenbaard, dat Hij het was, van Wie Jesaja geprofeteerd heeft: 'Hijzelf heeft onze zwakheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen' (Jes. 53:4; Matt. 8:17). Hij heeft als Koning van Israël, als Heiland van Zijn volk, Zijn intocht in Jeruzalem gedaan, rijdend 'op het veulen van een ezelin'. Hij heeft zegeningen uitgestrooid op Goddelijk milde wijze: de ogen van de blinden geopend, kreupelen laten

wandelen; melaatsen gereinigd, doven het gehoor gegeven, de hongerigen gevoed, doden opgewekt. Maar Jeruzalem heeft, 'de tijd waarin naar haar werd omgezien, niet erkend' (Luk. 19:44).

Vol van Goddelijke erbarming heeft hij, in Zijn eindeloze liefde, de ontroerende en meest innige meelijdende woorden over Zijn lippen doen komen: 'Jeruzalem, Jeruzalem! dat de profeten doodt, en stenigt, die tot u zijn gezonden, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen bijeen-verzamelen, zoals een hen haar kuikens bijeenverzamelt onder de vleugels, en u hebt niet gewild!' (Matt. 23:37; Luk. 13:34).

Ach, hoe heeft Hij, die zo'n tedere liefde en genegenheid in het hart bezat voor de inwoners van Jeruzalem, moeten wenen, omdat Hij wist, dat het Goddelijk oordeel niet kon uitblijven! 'Uw huis wordt u woest gelaten!' heeft Hij moeten aankondigen, en met bredere omschrijving heeft de Heer in Luk. 19:43 en 44, de verwoesting van Jeruzalem hun bekend gemaakt. Maar, Jeruzalem heeft niet geluisterd. Zij is gebleken te zijn, wat de Heer in Luk. 13:33 tot de farizeeën gezegd heeft: 'het gaat niet aan, dat een profeet omkomt *buiten* Jeruzalem'. De meest bevoorrechte, de meest verhevene en hooggeplaatste stad heeft hare bezoeking niet erkend, en de maat van haar zonden en ongerechtigheid vol gemaakt, door de Zoon van God, hun door de profeten beloofde Messias, ter kruisdood over te leveren aan de heidenen.

Maar wat een onbeschrijfelijk grote genade van Gods kant! De profeet Zefanja, Jeruzalems heerlijke toekomst voorspellende, roept 'de overgeblevenen van Israël' toe: 'Zing vrolijk, dochter van Sion! Juich, Israël! Wees blij en spring op van vreugde met heel uw hart, dochter van Jeruzalem! De HEERE heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd.

De Koning van Israël, de HEERE, is in uw midden: u zult geen kwaad meer zien. De HEERE, uw God, is in uw midden, een Held, Die verlossen zal. Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap. Hij zal zwijgen in Zijn liefde. Hij zal Zich over u verblijden met gejuich' (Zef. 3:14; 15 en 17).

Wanneer dit zo is, dan zal het wezen: 'Op uw muren, Jeruzalem, heb Ik wachters aangesteld.

Nooit zullen zij zwijgen, heel de dag en heel de nacht niet. U die het volk aan de HEERE doet denken, gun u geen rust. Ja, geef Hem geen rust, totdat Hij

Jeruzalem gegrondvest heeft en gesteld heeft tot een lof op aarde' (Jes. 62:6 en 7). Dan worden o.a. Psalm 45; 46; 47 en 48 vervuld, waarin ons Christus, de Messias, voorgesteld wordt wanneer Hij Zijn troon in bezit neemt (Ps. 45), en het grote resultaat van Zijn troonsbestijging ten opzichte van de regering van God (Ps. 46). In Ps. 47 zijn de volken aan God onderworpen, en 'het overblijfsel van Israël' het glanspunt van al Gods macht en heerlijkheid; terwijl Ps. 48 ons laat zien, hoe de koningen van de aarde met beving zullen worden aangegrepen, waar zij, menen Jeruzalem in hun bezit te zullen krijgen, Jahweh aldaar ontmoeten, en Jeruzalem van die dag af geheten zal zijn: Jahweh Shamma: 'de Here is aldaar' (Ezech. 48:35). En Israël zal triomferend de volken toeroepen: 'Ga rondom Sion en loop eromheen, tel haar torens, richt uw hart op haar vestingwal, kijk nauwkeurig naar haar paleizen om het aan de volgende generatie te vertellen.

Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons leiden tot de dood toe' (Ps. 48:13-15).

De foedraal, die eeuwenlang de banier ineen gebonden heeft gehouden, wordt dan weggenomen, en Israël zal haar in volkomen uitgestrektheid zien ontplooiën, en vol vreugde het uitroepen: „de liefde is Zijne banier over mij' (Hoogl. 2:4); dan zal Israël ondervinden de waarheid van hun trouwe Verbonds-God: 'Want Ík, de HEERE, ben niet veranderd, ú, kinderen van Jakob, bent daarom niet omgekomen' (Mal. 3:6).

'De HEERE zal Koning worden over heel de aarde. Op die dag zal de HEERE de Enige zijn en Zijn Naam de enige' (Zach. 14:9). Dan zal er in waarheid een algemene, internationale godsdienst zijn, namelijk die van Jahweh, de God van Israël en van de hele aarde. 'Jeruzalem zal onbezorgd wonen. ' (Zach. 14:11), en het middelpunt van alle inwoners van de aarde zijn. Tot haar zullen van jaar tot jaar gezanten gezonden worden, 'om zich neer te buigen voor de Koning, de HEERE van de legermachten, en om het Loofhuttenfeest te vieren'. Alles zal te Jeruzalem de Here geheiligd zijn, elk voorwerp van dienst, ja zelfs op de bellen van de paarden zal men kunnen lezen: 'heilig voor de Heere' (Zach. 14:20).

De liederen in het Oude Testament, zoals het lied van Mozes, het lied van de put, dat van Debora, van Hanna, het lied van de boogschutters, het Hooglied, Jesaja 12; en vooral vele van de Psalmen, welk boek het Liederboek van Israël genoemd kan worden, zullen dan in het hart en op de lippen van Israël, Gods

volk, gevonden worden. 'Gods lofzangen klinken uit hun mond,' (Ps. 149:6) om Hem in vrijheid in Zijn heiligdom te loven, evenals in het uitpansel (Ps. 148), en in de gemeente van Zijn gunstgenoten (Ps. 149), met al de verschillende muziekinstrumenten van de tempel. Jahweh zal worden geprezen voor Zijn grote mogendheden; men zal Hem loven naar de grootheid van Zijn majesteit, ja, alles wat adem heeft, wordt opgeroepen, Jahweh te loven (Ps. 150).

Wat een tafereel! Wie zou het van zijn eigenaardige schoonheid proberen te beroven, door er het stelsel van uitlegging op toe te passen, dat ten onrechte 'vergeestelijkend' genoemd wordt?

Nee, Jeruzalem betekent Jeruzalem, volken betekenen volken; het feest van de loofhutten is het feest van de loofhutten, en dit zal nogmaals in het land Israël, in het duizendjarig rijk, worden gevierd; en de menigte van de verlostten zullen daarheen optrekken, om aan zijn heerlijke en geheiligde feestelijkheden deel te nemen. Dan zal aan elk oorlogsrmoer een einde komen. Het zwaard en de spies zullen veranderd worden in het gereedschap van de vreedzame landbouw. Israël zal in de verkwikkende schaduw rusten van zijn wijngaarden en vijgenbomen, en de gehele aarde zich verblijden in de heerschappij van 'de Vredevorst'.

Deze heerlijke toekomst vertelt ons de Heilige Schrift. De typen schaduwen het af, de profeten voorzeggen het, het geloof neemt het aan, en de hoop loopt het vooruit.

